

Flugfiske i Norden

Sirdal Halvintensiva strömvatten Izaak Waltons flugor
RAT-serien Moderna klassiska laxflugor II Fiskekniven Miekak

ORIGINALET

Visst är flugbindning intressant och lärorikt men det räcker inte bara med vetande och teknik – Du måste också ha de rätta verktygen och framförallt rätt material. ADEXA lagerför över 2.500 olika bindmaterial. Med material från ADEXA blir inga flugor omöjliga.

ADEXA
TROLLHÄTTAN

Köp endast material med vår originallogo

Det finaste och funktionella

TRADITION OCH TEKNIK.

Vi som arbetar på Loop och Sage är flugfiskare. När vi utvecklar nya produkter är vi tekniker och flugfiskare. Vi menar att nya spömodeller, nya rullar och ändamålsenliga tillbehör måste utveckla fisket och tillföra något nytt och väsentligt. Utan att förkasta flugfiskets traditioner. Nya spöserien Sage Graphite IV SP, Smooth Performance, är ett underbart exempel.

Vi står för tekniken – du för traditionen vidare!

DEN SVENSKA REVOLUTIONEN.

Att Looprullarna konstruerades i Sverige är inte så konstigt. Kurt Danielsson för egentligen bara en rik uppfinnar-

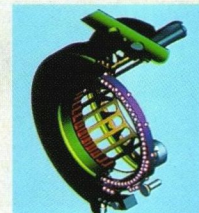
tradition vidare. Att Anderssonkastet, eller underhandskastet, utvecklades av Göran på Loop är heller inte så märk värdigt. Men att nyheterna skulle revolutionera flugfisket så till den milda grad kunde vi aldrig tro.

Vi står för utvecklingen – du för revolutionen vidare!

KATALOG MED KVALITET.

Vår nya katalog är klar. En handbok där vi presenterar Sage Graphite IV flugspön och två helt nya rullserier från Loop. Läs om hur du skräddarsyr fluglinorna för personlig passform. Göran visar sin kasteteknik i ord och bild. Insändarbrev och reportage. Och mycket, mycket mer.

Välkommen in till våra kunniga återförsäljare, eller ring oss, så får du Det finaste och funktionellaste inom flugfiske, Katalog 1993!

Flugfiske i Norden

NR 1 febr 1993

Innehåll i detta nummer:	Sid
Halvintensiva strömvatten	6
Nytt fra Norge	11
Kycklingfesten	12
Nytt från Sverige	14
Dannede ørreder	15
RAT-serien	16
Tilltufsats material blir som nytt	18
Sirdalsheiene	20
Stora flugor för grov regnbåge	24
Nyt fra Danmark	27
Izaak Waltons & Charles Cottons flugor	28
Fiskecamper i fjällen	31
Miekak	32
När laxen nymfar	37
Fiskekniven	40
Marknadsnytt	44
Flugbindningsnytt	48
Moderna klassiska laxflugor II	58

Omslagsbilden: Foto: Björn Blomqvist

Beståelse inom flugfiske.

THE FINEST IN RODS REELS AND BLANKS

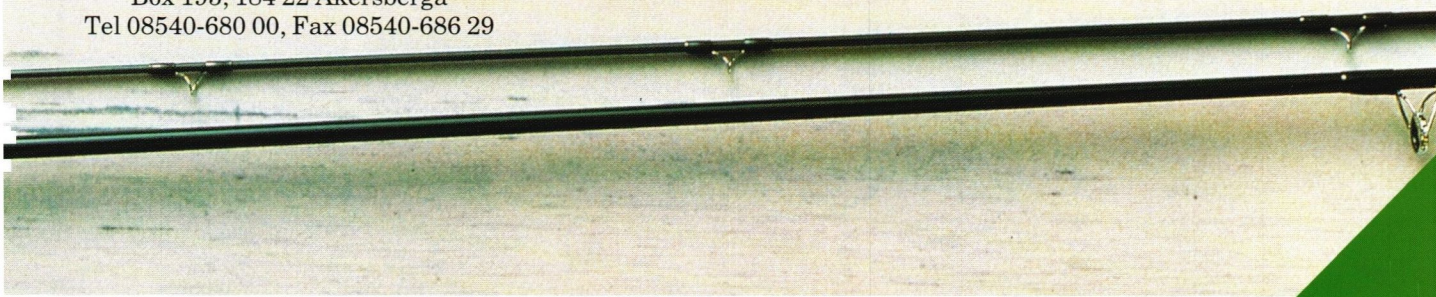

LOOP
TACKLE DESIGN

Box 195, 184 22 Åkersberga
Tel 08540-680 00, Fax 08540-686 29

Auktoriserade återförsäljare:

SVERIGE: Alnö Sport tel 060-55 68 50 / Fors fiske Avesta tel 0226-805 10 /
Olles Borlänge tel 0243-198 78 / Kjells Edsbyn tel 0271-231 00 /
RoHo Gällivare tel 0970-125 00 / MM Göteborg tel 031-14 80 24 /
RR Göteborg tel 031-19 78 48 / Whittlocks Halmstad tel 035-11 21 91 /
Sportfiskedepån Helsingborg tel 042-24 21 10 / Vapencentralen
Kalmar tel 0480-110 56 / InCane Karlskoga tel 0586-365 20 /
Liljas fiske Kristinehamn tel 0550-172 11 / Uffes Köping tel 0221-102 40 /
Ljusne Cykel & Sport tel 0270-683 37 / Flugfiskeshopen Luleå tel 0920-619 39 /
Vildmarkshopen Luleå tel 0920-100 52 / Sportfiskehuset Lund tel 046-14 52 75 /
Sportimport Sandviken tel 026-25 66 29 / Domus Skellefteå tel 0910-637 58 /
Björns Stenungsund tel 0303-843 30 / Berras Stockholm tel 08-15 84 70 /
PO:s Sundsvall tel 060-11 58 11 / Fiskeshopen Trollhättan tel 0520-361 15 /
Husbergs Uppsala tel 018-13 09 94 / Valbo Jakt & Fiske tel 026-13 32 35 /
AT Vapen Vimmerby tel 0492-103 60 / Willys Västerås tel 021-14 26 47 /
Karpens Åkersberga tel 08540-680 00 / Östlunds Örebro tel 019-27 12 14 /
Fiskeservice Östersund tel 063-10 68 22
DANMARK: Go-Fishing Odense tel 66 12 15 00 / Bössemager Korsholm
tel 97 35 09 99 / Fiskeri & Fritid Rungsted kyst tel 457 61 01
FINLAND: Turun Pyyntiväline Oy 921 33 38 00

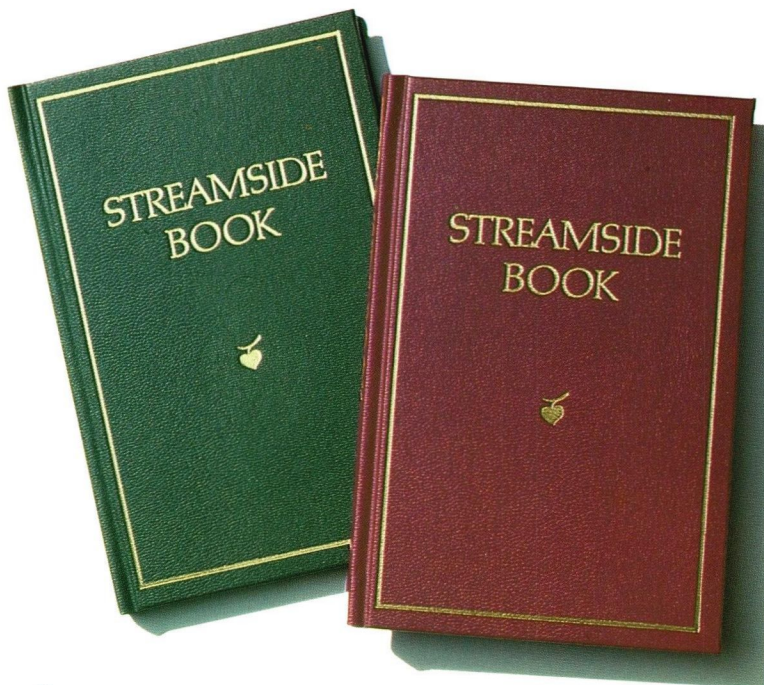
Planera Din fiskesäsong med böcker från FiN:s förlag

Fäst dina fiske- upplevelser på pränt!

Den bästa fiskeboken är den du skriver själv. Andras upplevelser går aldrig upp emot de egna. Därför har FiN tagit fram en STREAMSIDE BOOK med helt oskrivna blad...

Dagboken har formatet 11×17 centimeter för att lätt få plats i fiskejackans ficka och de hårda pärmarna är klädda i ett smutsavvisande material för att boken ska tåla att följa med ut till strandkanten. Till inlagans 112 sidor har vi valt ett papper som är lämpligt att skriva och teckna på med både blyerts- och tuschpenna – men som också tål akvarellfärg.

FiN:s nya dagbok kostar endast 150 kronor. Glöm inte att ange röd eller grön färg på bokens pärmar vid din beställning.

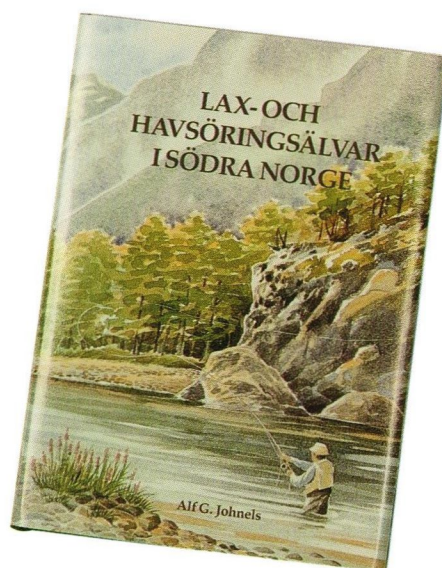

Guide till norska lax- och havsöringsälvar

Alf G Johnels – vetenskapsman och professor vid Naturhistoriska Riksmuseet – är också passionerad sportfiskare. Sina många resor längs norska älvar har han nu samlat i boken "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" – till nytta och glädje för alla sportfiskare som söker sitt fiske i norska vatten.

Boken är uppdelad i två avdelningar. Den första behandlar det norska fjordlandskapet och dess älvar, något om laxens biologi, hur man läser fiskens ålder med hjälp av fjällen samt tankar kring hoten mot laxen och laxfiskets framtid.

Bokens andra del utgörs av en sammanställning över 198 norska lax- och havsöringsälvar från Oslo-området och upp till Trondheimsfjorden med kommentarer om fiskförekomst, fiskbara sträckor, fångststatistik och annat av intresse för den besökande sportfiskaren, tex mängder av mindre älvar, vilka är i det närmaste okända för den fiskande allmänheten. Som FiN-prenumerant köper du boken till reducerat pris – 220 kronor.

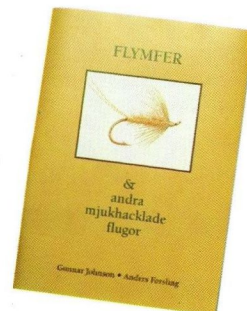

Flymfer & andra mjukhacklade flugor

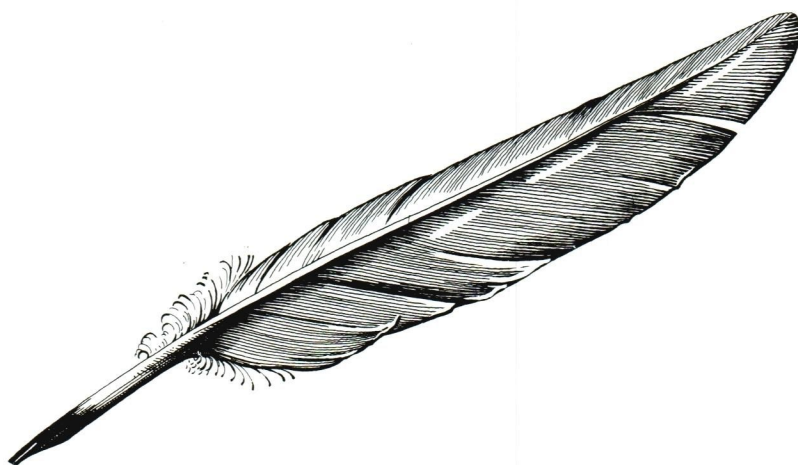
Här kan du läsa om de mjukhacklade flugornas utveckling från Stewart och Skues över till den amerikanska skolan med Leisenring och Hidy. Boken beskriver också hur du väljer material och hur du binder en äkta flymf. Författarna – Gunnar Johnson och Anders Forsling – delar också med sig av sina egna, mångåriga erfarenheter av fiske med dessa speciella flugor.

Flymf-boken innehåller dessutom en unik 16-sidig bilaga med färgbilder från Leisenrings "Färg och Materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Specialpris för FiN:s prenumeranter – 162 kronor.

Samtliga böcker kan beställas från: *Flugfiske i Norden*, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90. Porto och postförskottsavgift tillkommer.

Dubbla budskap...?

Jag får dubbla budskap på FiN:s ledarsida skrev en läsare nyligen till mig. I juninumret uppmanades vi att "bryta traditionen" och i oktobernumret ägnades ledaren åt "det nya flugfisket", det vill säga åt fiske efter icke laxartad fisk. Sedan dröjde det bara till december, där ledaren tvärtom manade oss att söka oss tillbaka till våra rötter. Hur går det ihop..?

Jo, det går faktiskt alldeles utmärkt bra ihop, även om det vid en första anblick kan synas nog så motsägelsefullt. Det handlar mest om hur långt tillbaka längs rötterna vi söker oss. Nöjer vi oss med att endast krasa lite i ytan och studera flugfiskets utveckling under vårt eget århundrade, så blir min uppmaning att vi bör bryta traditionen. Men gräver vi oss ännu djupare ner bland rötterna, så kommer vi att finna hur flugfiskaren tidigare var betydligt generösare i sin uppfattning om vilka fiskar som var tillräckligt "ädla" byten för att frestas med en dunkrok. Vi ansluter oss alltså till en mycket gammal och fin tradition, när vi väljer att också fiska abborre, id eller annan vitfisk – samtidigt som vi bryter den tradition som utvecklats under 1800-talet och förankrats under 1900-talet.

I decemberledaren nämnde jag som exempel hur "moderna" Walton och Cotton trots allt i många stycken var i sitt flugfiske, och i detta nummer av FiN utvecklar jag dessa tankar ytterligare i en artikel tillsammans med Anders Forsling. Om vi går tillbaka till rötterna – till exempel genom att läsa Walton – så finner vi också att vi egentligen inte behöver bryta någon tradition. Den tradition vi lutar oss mot idag är nämligen, som redan nämnts, av senare datum och dess rötter sträcker sig inte särskilt djupt ner i flugfiskets historiska mylla.

I själva verket känns Walton och Cotton med sina mer än 300 år på nacken ofta betydligt mer befriande "moderna" än många flugfiskeskribenter från vår egen tid. De studerade insekterna och fiskade med nog så moderna flugor, till exempel terrestrials, de märkte fiskar för att undersöka deras lekvandringar och de beklagade sig över "näteländet". Vi känner igen det mesta från vår egen tid. Men de behövde aldrig bryta någon tradition så som vi känner den idag. Deras tradition bjöd nämligen att också andra fiskar, än de vi idag räknar, var fullgoda flugfiskar.

När Walton beskriver sitt dappingfiske med gräshoppa, väljer han en id som byte, varefter han rekommenderar samma

teknik för fiske efter öring – och tillägger "att på samma sätt kan man fiska med vilken fluga som helst..."

Så det är faktiskt så att uppmaningarna att söka sig tillbaka till flugfiskets rötter och att bryta traditionen i själva verket sammanfaller mycket väl. Så väl till och med, att de vid lite eftertanke visar sig vara samma uppmaning...

Boken är enligt min mening en av alla tiders största uppfinningar. Den ger oss möjlighet att kommunicera med tidigare generationer och skapar därmed de osynliga band som är så viktiga i vår kulturväv. Därför är det också via böckernas värld vi flugfiskare kan hämta vår kunskap och vår näring.

Mitt eget flugfiske är nära nog lika intensivt även under vinterhalvåret. Då läser jag alla de flugfiskeböcker jag inte hinner med under sommaren. Åtskilliga av dem läser jag om på nytt varje vinter. Det ger mig samma igenkännandets glädje som att återse ett välkänt och kärt fiskevatten – ett sådant som man besöker år efter år.

Jag läser för att lära, men också för läsandets egen skull – för glädjen att få försjunka i böckernas värld. För varje år som går slår det mig också allt mer hur nära förbundna vi idag är med gångna tiders spösvingare och hur lite de grundläggande tankarna kring vår sport egentligen har förändrats under seklernas gång. Det gör att dagens flugfiskare kan ha stor behållning också av att läsa de bästa av gårdagens författare.

Vissa upplevelser och tankar är tidlösa på ett sätt som gör dem aktuella också idag, även om många år har gått sedan de formulerades. Man kan läsa för att lära nya ting. Men man kan också läsa för att få bekräftelse på det man redan anar eller vet. Det är en fascinerande upplevelse att finna hur Walton, Skues, Lidman, Grey eller Roderick Haigh-Brown – för att nu bara nämna några – ger tolkning åt tankar man känner igen hos sig själv. Tid och rum blir relativa begrepp vid sådana tillfällen.

Så vintern är inte förspild flugfisketid. Det är istället den tid då man har tillfälle att fördjupa kunskapen om sin hobby och – inte minst – lära känna sig själv som flugfiskare. För att vara flugfiskare handlar om så mycket mer än bara detta att fånga fisk...

Gunnar Johnson

Semivild regnbåge från ågrenen vid Kvill. Regnbågar som denna har en kända minsta i klass med nystigen lax i samma storlek.

Halvintensiva strömvatten

Kompletterande utfodring till den naturliga födan i näringsfattiga och små strömvatten är en nordamerikansk fiskevårdsmetod som har goda förutsättningar även i många nordiska vatten

Text & foto: Tomas Olson

Under mina många fisketurer på småländska Höglandet har jag haft för vana att stanna till vid ett av landskapets naturskönaste områden. Det är vid dom stora sjöarna Mycklaflon och Bellens avflöde vid Kvill. Mycklaflon hyser Sveriges sydligaste rödingbestånd och har i likhet med Bellen ett mycket klart vatten. Här vid Bellen låg förr i tiden ett oljeslageri och ett sågverk som nyttjade fallhöjden från Bellens avflöde. Sedan fem år tillbaka ligger en fiskodling vid sjöns utlopp – Boarps Fiskodling.

I fiskodlingens övre del finns en lång, delvis stensatt åsträcka, som fungerar likt en strömmande utfod-

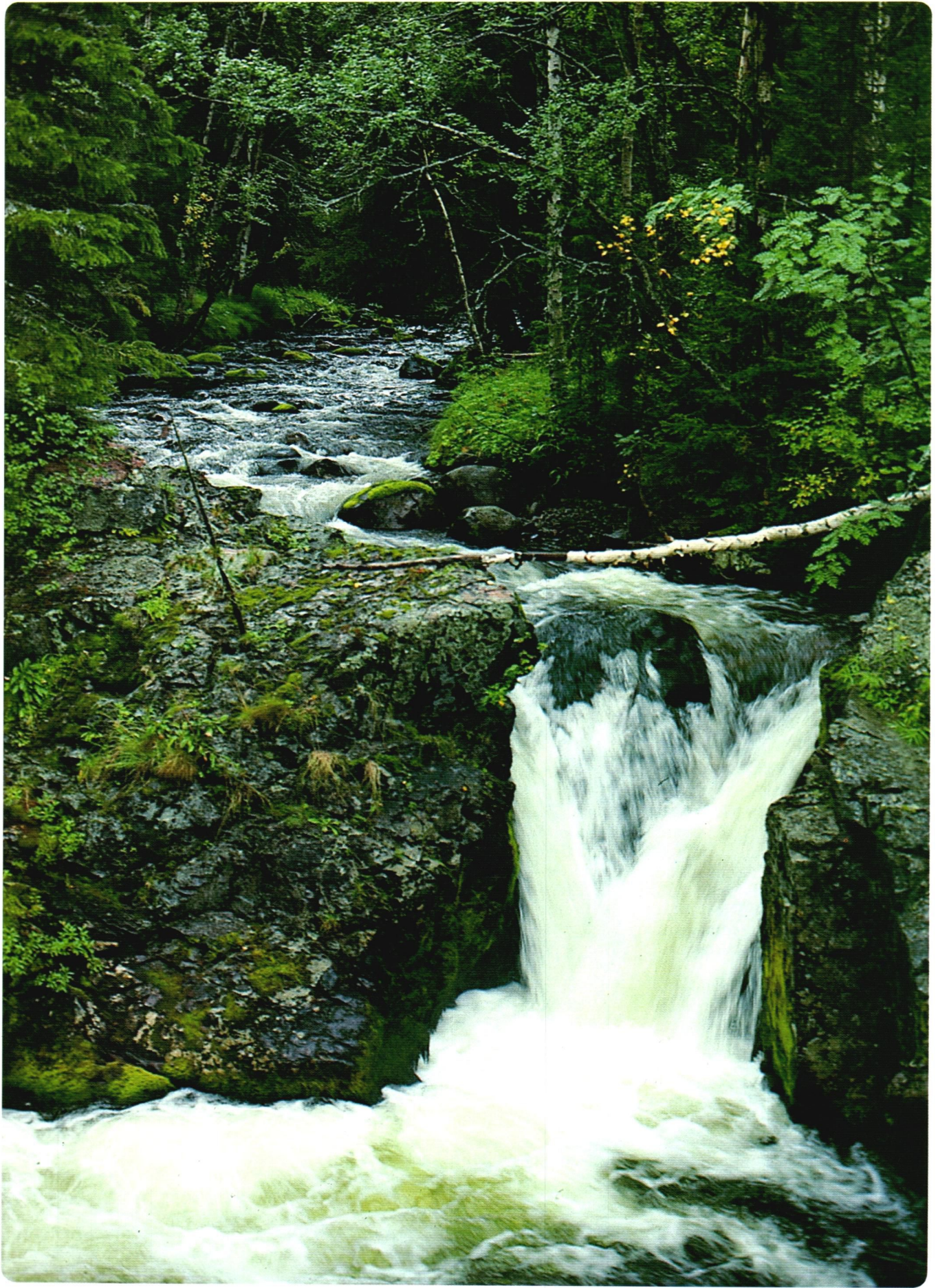

I nedströms belägna delar av samma å finns vild öring som endast i undantagsfall blir större än detta exemplar.

ringsdamm. Denna åsträcka brukar vara välbesatt med stor regnbåge och det är ett sant nöje att se dessa praktfiskar då dom försöker passera det lilla vattenfall som hindrar fisken att vandra uppströms till sjön Bellen. Under sommaren 92 märktes en mar-

forts på nästa uppslag

Det finns fortfarande gott om små strömvatten som klarat sig från utbyggnad. Kompletterande utfodring av den vilda fisken kan göra dessa vatten intressanta för flugfiskare och kan därmed också bidra till att dom bevaras opåverkade från kraftverk.

Att i klara strömvatten kunna fiska på synlig, stor och vild laxfisk hör till flugfiskets absoluta höjdpunkter. Tyvärr saknar vi i Sverige nästan helt vatten med naturliga förutsättningar för detta – men i halvintensiva små strömvatten finns möjligheten.

forts från föreg uppslag

kant förändring av åsträckans fiskbestånd – fisken gick redan på våren avsevärt glesare än tidigare år och framöver sommaren tog fiskodlare Åke Andersson bort allt mer fisk från vattnet. Det var ytterst intressant att följa denna utveckling. Mina turer förbi Kvill blev allt tätare i takt med att fiskbeståndet glesnade.

Det var den pågående scenförändringen som tilldrog sig mitt intresse. Dessa välformade, men ändock pelletätande och burfisksmentala regnbågar, var i ett pågående skede av förvildning. Den allt sparsammare utfodringen och den pågående utglesningen hade skapat en ny regnbåge. En regnbåge som intog revir och anpassade sig efter den naturligt förekommande födan. Det var dom största och starkaste individerna som intog den övre delen av sträckan. Vattnet var lite djupare här och den inkommande driften av näringsdjur från sjön togs bäst tillvara längst upp i ån.

Dessa förvildade regnbågar var, förutom vid dom två tillfällen per vecka dom utfodrades, ytterst skygga individer – tveklöst i nivå med vilken vildfisk som helst. Dom påminde faktiskt rätt mycket om dom vilda regnbågar jag hade mött i Colorado-floden föregående sommar – både i beteendet och med sin turkosgrönaktiga färgton på ryggen. Utan att egentligen ha haft någon avsikt att skapa ett fiske i denna ågren hade fiskodlare Åke Andersson här åstadkommit ett förnämligt exemel på en typ av "fiskevård" som är relativt vanlig i Nordamerika. Det är näringsfattiga och små strömvatten som lämpar sig för denna typ av skötsel. Alltså vatten av den karaktären där fisken vare sig till antal eller storlek når några högre tal.

Möjligheter i Sverige

I Sverige finner vi denna typ av strömvatten nära nog överallt i lan-

dets skogsområden. Åtskilliga av dessa har under senare år blivit restaurerade och biotopvårdade. I bästa fall har sedan dom fiskevårdsansvariga skapat ett fiske i vattnet som baserar sig helt på ett naturligt fiskbestånd. Ofta finner man sig kanske dock nödsakad att ingripa i dom naturliga förloppen. En vanlig flaskhals är alltför låga sommarvattenstånd orsakade av att vattnet är reglerat. Åtgärden blir ofta att kompensera fiskens kvaddade uppväxtmöjligheter i någon form – allt från romlådor (Vibertboxar) till utsättning av vuxen fisk. I slutänden kommer också fiskarnas intressen och behov att styra "fiskevårdsåtgärderna".

Låt oss anta att vi är en liten klubb med ett litet strömvatten där biotopåtgärderna är optimalt utförda och att sommarvattenståndet är tillräckligt för att hålla ett livskraftigt vilt öringbestånd. Nackdelen är att vattnet är så näringsfattigt att fisken bara i enstaka fall når intressanta storlekar

– flertalet öringar växer ej mer än till tjugo–tjugofem centimeter. Det finns ej heller några större uppväxtområden i form av mindre dammar eller sjöar. Än mynnar i en större sjö men vi har ingen kontroll av fisket i denna sjön och den har dessutom ett mycket starkt gäddbestånd.

Återutsättning är en regel i klubben och man har även diskuterat att införa ett totalt no-kill fiske. Meningsskiljaktigheter uppstår om huruvida man ska skapa ett mer kvantitativt fiske genom utsättning av odlad vuxenfisk. Några medlemmar pekar på dom negativa konsekvenser detta skulle ha på den vilda öringen. Man framhåller att den odlade fisken är mycket aggressiv och stressar den vilda fiskpopulationen. Denna stress tarvar mycket energi – ofta så mycket att den vilda fisken lämnar sina positioner och får starkt reducerade möjligheter att överleva.

Ett vilt öringbestånd lever i en precist avvägd balans med sin miljö. Större delen av sin tid (upp till 90%) hushållar den med sin energi genom att vara orörlig på sin ståndplats. Men den är samtidigt observant på allt som sker i omgivningen. Varje scenförändring kräver just sin speciella anpassning.

Det kan exempelvis uppstå en större kläckning av nattsländor under kvällen. Öringen observerar detta förhållande och gör en "kalkylering" om den kan få ut eventuella energivinster av att jaga födan. Om kalkylen hamnar på plus kommer öringen snart in i ett regelbundet ätande. Kanske är kläckningen så intensiv att öringen lämnar sin ståndplats och söker sig en mer strategisk men också mer utsatt matplats.

Den odlade och under säsongen utplanterade öringen saknar den erfarenhet som den vilda fisken har. Den är van vid det dagliga regnet av pellets och saknar den vilda fiskens förmåga att göra energivinstkalkyler. Den odlade fisken vet inget om revir men desto mer om aggressivitet. Det beteende som befrämjar överlevnad i odlingen är närmast det motsatta till vad som befrämjar överlevnad för den vilda strömfisken. Den odlade fisken saknar dom erfarenhetsbetingade beteenden som utmärker den vilda fisken och som är grunden för hela den kultur vi kallar flugfiske.

Det semivilda alternativet

För denna klubb kanske just "kompletterande utfodring" av det vilda

fiskbeståndet är den lösning som kan rädda både ekologin, ekonomin, fiskekvaliteten och klubbens sammanhållning. Den falang som vill se större fisk i vattnet får sitt och miljövännerna kan dra en lättnadens suck över att kunna bevara det vilda öringbeståndet opåverkat – en rätt bra kompromiss. Dock med ett par nackdelar. Fisken kan uppfattas som tam under utfodringsfaserna och den kommer alltid att ha ett "matminne" av den tillförda födan. Det tama beteendet som fisken får vid utfodringen kan dock minskas om utfodringen kan ske utan att någon människa är synlig för fisken. För övrigt tappar ju vild fisk mycket av sin skygghet även då den frossar i en intensiv sländkläckning.

Matminnet för pellets eller annan utfodrad föda ska man kanske inte ta alltför hårt på. Trots allt är ju detta en och samma föda som droppar ned under hela säsongen och fisken lär sig denna födas karaktär mycket väl – eventuella flugimitationer blir enkelt genomskådade. Detta är också en erfarenhet som man poängterar från amerikanskt håll. Som exempel på detta kan det vara värt att ta fram ett citat från den mycket högt respekterade flugfiskaren och biologen Ken Miyata. Ken beskriver i en artikel i flugfisketidskriften *Fly Fishermans* julinummer 1987 ett "halvintensivt strömvatten", Bullhead Creek, i delstaten North Carolina.

– Regnbågen och öringen i Bullhead Creek må vara delvis uppfödd på pellets, men dom är absolut inga gödgrisar. Dom kan framstå som oskygga matvrak vid utfodring, men dom är för den skull inte lätta att fånga. Den mindre fisken kan enkelt fås att ta en draggfritt presenterad pelletimitation under dessa tillfällen, men den större fisken är långt ifrån lätt-fångad. Oftast inspekterar fisken närgånget imitationen driftande nerströms för att i sista stund rata flugan, och under tiden mellan utfodringsfaserna (tre gånger i veckan) är öringen och regnbågen i Bullhead Creek lika skygg som helt vild fisk av samma storlek.

Möjligheter och förutsättningar

Tyvärr finns det ingen heltäckande information om dessa östamerikanska halvintensiva strömvatten, men en mängd artiklar i fiskepressen borde ändå ge en någorlunda god grund för eventuella svenska banbrytare. Med risk för att ovetandes förbigå nå-

gon redan erfaren och kunnig svensk "stream keeper" på området, ska jag här försöka förmedla dessa grundläggande erfarenheter i ämnet.

Innan man vidtar några åtgärder överhuvudtaget måste givetvis alla miljöfaktorer utvärderas och noga granskas. Vattnets produktion av fisk kan begränsas av så många andra faktorer än själva födotillgången. Helt avgörande är till exempel om den ökade mängden fisk har möjlighet att övervintra i vattnet – om så inte är fallet och om dom lokala terrängförhållanden starkt försvårar eller omöjliggör biotopförbättringar i syfte att förbättra övervintringslokalerna, kan det vara meningslöst att öka biomasen (totala vikten) av fisk i vattnet.

Och givetvis måste alla vederbörliga tillstånd sökas för att utfodra fisken. Hos min lokala fiskenämnd är man något oklar över begreppet "halv-intensiva strömvatten". Sannolikt kan det behandlas efter samma regler som en fiskodling, och i så fall en mycket liten fiskodling.

Amerikanska erfarenheter visar att vilda fiskbestånd kräver en större omsorg att utfodra än utplanterad odlad fisk. Till den utplanterade odlade fisken kan man enkelt klara utfodringen med flytande pellets medan den vilda fisken kräver en större anpassning till dess naturliga föda. Detta är också något man väl känner till från odling av fisk där föräldragenerationen är vild. Ett foder som visat sig fungera bra till vild fisk är finhackad lunga från nötkreatur. Kanske ter sig dessa små oformliga och flytande köttstycken mer lika driftande nattsländepuppor, kapsejsade sländor med mera, än det likformigt cylindriska pelletfodret.

Det är också av största vikt att lära sig när fisken har dom mest optimala förutsättningarna för att tillgodogöra sig födans energiinnehåll i meningen ökad tillväxt. Amerikanen Leonard M Wright, Jr har i marsnumret av *Fly Fisherman*, 1988 redovisat mer än tjugo års erfarenheter från utfodring av vild öring och bäckröding i ett näringsfattigt nordöstamerikanskt strömvatten. I korthet går Mr Wrights slutsatser ut på att det är av yttersta vikt att temperaturen i vattnet följs upp kontinuerligt för att kunna förutsäga när utfodringen ger bästa resultat. Det är vid fiskens temperaturoptimum, det vill säga för öring 13–16 grader och för regnbåge 14–17 grader, som man bör koncentrera utfodringen. Fiskens ämnesomsättning är mest effektiv vid denna temperatur, eller förtydligt och förenklat – detta temperaturskikt är mest gynnsamt för

forts på nästa sida

Halvintensiva strömvatten

forts från föreg sida

fiskens andning (syreupptagning) och matsmältning vilket ger den bästa tillväxten.

Det är väl känt att mindre strömvatten ofta har ett förhållandevis stort inflöde av kallt grundvatten. Detta fenomen är speciellt markant i några av mina egna hemmavatten. Den extremt varma sommaren 1992 hade jag tillfälle att kontinuerligt mäta temperaturen i dessa vatten och kunde med tillfredsställelse konstatera att temperaturen i två av dessa vatten aldrig nådde över 18 grader. Och även om detta är små vattendrag så är dom fullt fiskbara – medelbredden är vid lågvatten fyra respektive sex meter. Under samma tid var temperaturen i områdets små sjöar uppe i närmare 23 grader!

Inflödet av grundvatten är speciellt stort där dom lösa jordlagren består av sand, grus och isälvsavlagringar. Sjöar i vattensystemen fungerar dock som värmemagasin varför temperaturen nedströms en sjö kan var några grader högre.

Mindre vattendrag är också lättpåverkade av den växlande lufttemperaturen, speciellt om vattendraget är flackt, grunt och har långa forssträckor. Varma, soliga somardagar driver upp temperaturen medan dom åtföljande kalla nätterna sänker den. Tidiga sommarmorgnar kan därför vara en lämplig tid att utfodra fisken.

Foderspill

Ytligt sett kan det verka störande med foderrester som avsätter sig på vattendragets botten. Men om man ser till vattnets karaktär – näringsfattigt, kanske något surt vatten och med övervägande grus och stenbottnar, finner man oftast att dom positiva aspekterna av foderspillet överväger. Det är ett välkänt och väl dokumenterat faktum att fiskens föda i mindre vattendrag, utan omedelbar närhet till uppströms liggande sjöar eller större sel, domineras av arter som i huvudsak lever av den från vattendragets omgivning tillförda näringen – lövnedfall, kvistar, pollen och döda landinsekter mm. Denna sistnämnda grupp av olika insektsarter brukar benämnas delare och hit hör flertalet bäcksländor och många arter av husbyggande nattsländor. En mer ingående beskrivning av detta förhållande har Ingemar Näslund skrivit i FiN nr 2, 1984 sid 13.

Det finns en rad dokumenterade försök att tillföra mindre strömvatten organiskt växtmaterial i syfte att öka mängden bottendjur. I Sverige har försöksgruppen för fiskevårdande åtgärder i kraftverksmagasin (FÅK) redovisat mycket lovande resultat genom att på en 175 meter lång sträcka av Suoksaurebäcken, ett sidovattendrag till Porsimagasinet i Luleälven, tillföra spillsäd och kraftfoder (två ton om året i tre års tid). Suoksaurebäcken har ett sommarvattenflöde på 1/2 till 1 m³ vatten i sekunden och en medelbredd av tio meter – efter sydsvenska förhållanden alltså en å.

Biomassan (den samlade vikten) av bottendjur visade sig öka 2–3 gånger på en totalt 825 meter lång sträcka där mätningar gjordes och produktionen av det stationära öringbeståndet ökade med minst 60 procent. Tyvärr, och kanske rätt typiskt, ser man i FÅK:s rapporter inga reflektioner över oss flugfiskares eventuella intresse för möjligheten att öka mängden insekter – förståelsen för flugfiskets djupare innebörd och värden är ännu inte särskilt vanlig hos våra fiskeritjänstemän.

Att foderrester bidrar till att öka bottenfaunan är känt, men vilka arter det mest gynnar är kanske lite oklart då fodret är av animaliskt material – all informaiton om detta är värdefull och tas tacksamt emot av FiN.

Stor laxfisk = rovfisk

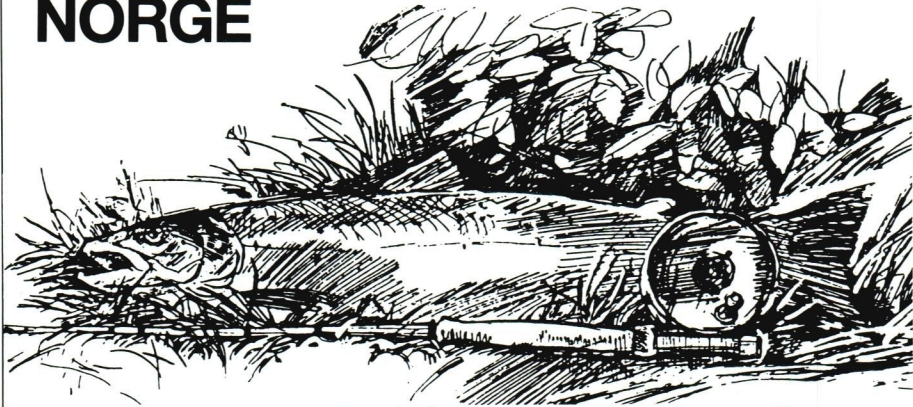
Möjligheten att genom utfodring upprätthålla en stark stam av storvuxen vild laxfisk i ett mindre vattendrag skapar oanade bouseffekter. Större öring och även regnbåge har helt naturligt en benägenhet att bli fiskätare. Put and take fisk däremot har klara svårigheter att anpassa sig till att jaga småfisk, och speciellt vår sönderavlade regnbåge tar lång tid på sig för att ställa om till fiskdiet. Den halvintensivt uppfödda laxfisken lever i balans med sin miljö och har förmågan att jaga småabborre, vitfisk, stensimpor med flera konkurrerande fiskarter. Detta bekräftas av observationer jag gjort vid den tidigare beskrivna åsträckan vid Kvill. Från amerikanskt håll har man också goda erfarenheter av detta. Selområden som annars ofta domineras av gädda, abborre och vitfisk får en förändrad dominans av stor vild laxfisk.

Trots alla goda argument för halvintensiva strömvatten fryser säkert många åt tanken och menar att detta ändå är ett onaturligt sätt att gå tillväga – och jag förstår dom. Det är en onaturlig form av fiskevård, men det är ändå en mer naturlig fiskevård än att kontinuerligt sätta ut put and take fisk. Det förekommer också "kompletterande utfodring" som sker helt naturligt. Ett väl känt exempel är då stillahavslaxen går upp och leker i Lake Illiamnas tillflöden. Regnbågen i den stora sjön Lake Illiamna följer laxen för att kalasa på romkorn och... ja faktiskt – fridriftande bitar av laxkadaver. Denna regnbåge lär vara exceptionellt konditionsstark och fisket ger underlag för en turistnäring som omsätter många miljoner dollar varje säsong.

Rutinen "kontinuerlig isättning och uppfiskning" har en tendens att alltför ofta överskugga andra möjligheter till fiskevård. Ett bra exempel på detta utgör den folkrika mälardalsregionen. Frånsett att denna region berikats med ett antal havsöringförande strömvatten dom senaste femton åren, så saknas i stort sett helt fiskbara strömvatten med stationär laxfisk. Det blir till att åka långt norr ut för att hitta bra strömfiskevatten med vild fisk. Och inte ens långt norr ut är ju möjligheterna alltid så självklara.

Men egentligen finns det strömvatten på betydligt närmare håll i Bergslagen på 20–30 mils avstånd. Och det rör sig om synnerligen natursköna och vilda vatten med både stationär vild fisk och put and take fisk. Av naturliga skäl är den vilda strömfisken både fåtalig och endast i undantagsfall av någon större storlek. Dessa strömsträckor skulle mycket väl kunna skötas som halvintensiva vatten och med en välnyanserad marknadsföring locka till sig många av dom annars långresande flugfiskarna och säkerligen även många av put and take fiskarna. Det rör sig inte om några busslaster med folk, men det är en växande skara människor med ett intresse som rimmar väl med intressena hos fältbiologer, kommunekologer med flera miljövänner. Detta förhållande att miljöaspekterna hos halvintensiva vatten är mer tilltalande än vid put and take vatten ger förhoppningar om att denna fiskevård kan leva vidare långt in i nästa sekel – något som med förlov sagt inte kan sägas om put and take.

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Et bedre lovverk for fisk og fluefiskere

Inr 3/92 bragte denne spalten et intervju med statssekretær Børre Pettersen. Blant annet snakket han da varmt om den nye loven om laks og innlandsfisk som var på trappene. Det radikale ved denne loven er at den snur det gjeldende regelverk på hodet, og slår fast at alle arter i utgangspunktet er fredet. Enhver beskatning er dermed å betrakte som unntak, og alle fangstmetoder som ikke er ettertrykkelig tillatt er dermed forbudt. Dette grunnprinsippet gir helt andre muligheter for vern og regulering enn det gamle regelverket, og loven har stort sett blitt godt motatt av norske sportsfiskere.

Etter at loven ble vedtatt av Stortinget, har Direktoratet for Naturforvaltning og Miljøverndepartementet utarbeidet forslag til forskrifter, og disse har nå vært ute på høringsrunde hos ulike interesseorganisasjoner og forvaltningsorganer. Og når innholdet i loven får konkret uttrykk i form av regler som angår den enkelte fisker, er det naturligvis slutt på den samstemte oppslutning. I "Forskrift om åpning for fiske etter anadrome laksefisk" heter det f.eks. under paragraf 2: "I oppgangshindrende høler er det bare tillatt å bruke flue." Dette er naturligvis å be om bråk. I elver med mer eller mindre fritt kortsalg har slike høler vært samlingsplass for de minst sportslige fiskerne. Her har de ankret opp med solide blysjøkker, mark eller reke, og har til tider gjort gode fangster med et minimum av anstrengelse. I slike høler kan fisken stå svært tett i perioder, og det er gjerne under slike forhold at svakere sjeler fristes til å hjelpe fiskelykken litt. Med krokbesatte sluker, mark-el-

ler reketackle har det foregått atskillig rykkfiske, og det er vel ikke usannsynlig at dette har vært i lovmakernes tanker ved utformingen av denne paragrafen.

Nå er det selvfølgelig ikke slik at fluefiskerne skal få enerett fordi de holder en høyere etisk standard enn andre, men ganske enkelt fordi et fluepåbud vil redusere presset på disse hølene betydelig. Innløpet i en oppgangshindrende høl vil stort sett være en foss med så høyt fall at det er vanskelig eller umulig for fisken å komme videre. Hverken under fossen eller ute i den dype hølen finnes strømdrag som kan gi et fluesnøre det riktige flytet. Det er normalt bare ned mot brekket det er mulig å få ei flue til å fiske effektivt, og på brekket er det jo for det meste den nyankomne fisken som står. Dermed vil fisket hele tiden være rettet mot "ny" fisk, mens fisken som står oppe i hølen eller klemt inn under fossen i praksis vil være fredet. "Forfordeling av fluefisket!", skrikes det fra grunneierhold og langt inn i Norges Jeger- og fiskerforbund. At grunneierne reagerer er lett å forstå. De vil naturligvis merke på pungen at det legges restriksjoner på mange av de mest attraktive hølene. Når det gjelder sportsfiskerne er det jo ikke slik at noen utestenges fra fiske. Det dreier seg jo strengt tatt bare om å benytte godkjent redskap.

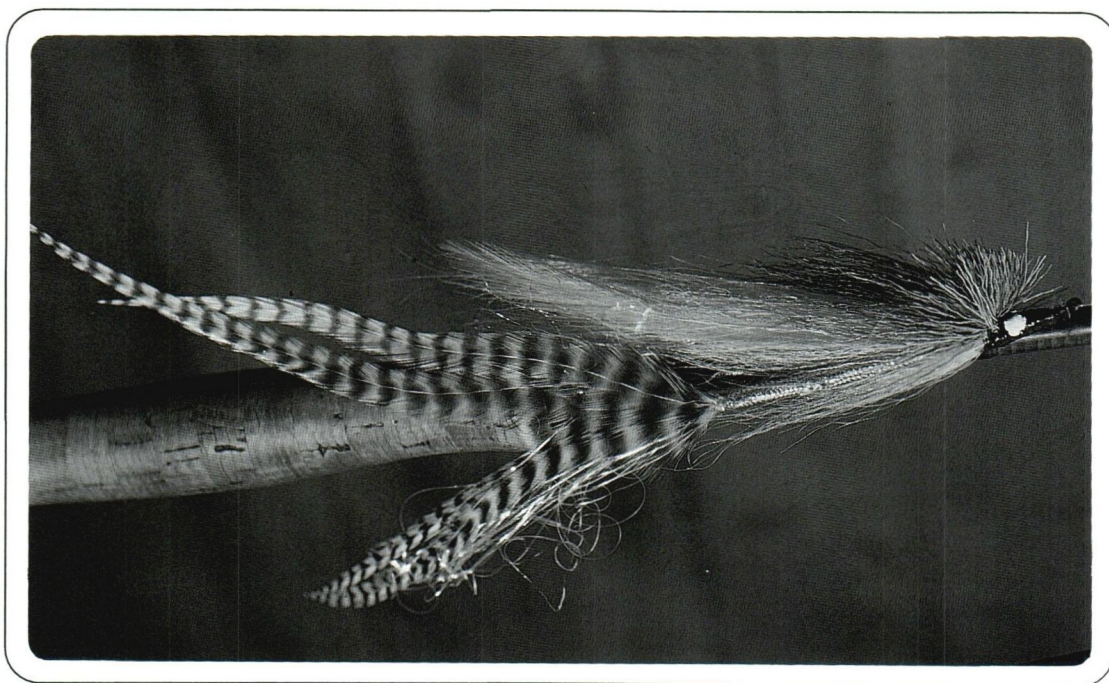
Hittil har norske sportsfiskere hatt svært enkle regler å følge. Stort sett har det dreid seg om å respektere fredningstida og minstemålet, ... "og ellers kan man gjøre hva man vil", som det står i sangen. Når beskatningen skal foregå som unntak fra fredning, må det naturligvis et mer

spesifisert regelverk til. Blant annet kreves det en presis beskrivelse av hva som er godkjent redskap, slik som f.eks. i paragraf 6 i "Forskrift om definisjon, utforming og bruk av redskap til fangst av anadrome laksefisk": "Som agn er det bare tillatt å bruke: 1. Flue hvor dupp og/eller fluesnøre med synkehastighet inntil 16 cm pr sek utgjør kastevekten. 2. Sluk, spinner og wobler. 3. Mark."

Selvfølgelig kan man stille spørsmål ved enkelte punkter i denne paragrafen, som for eksempel hvordan man vil kontrollere en synkehastighet på 16 cm i sekundet, men skal vi få til et effektivt vern og en fornuftig beskatning av våre innlandsfisk- og laksebestander, må nok Ola Nordmann lære seg å leve med langt mer kompliserte regler enn de vi har i dag.

De som nå skriker opp om "Vanvittig detaljregulering", trenger ikke gå langt ut over Norges grenser for å finne regelverk som får også de nye forskriftene til å se ut som rene "Kardemommeloven" i sammenligning. I andre land finner man ikke bare rigorøse redskapsrestriksjoner. Det kreves f.eks. også at man ikke bare kan se forskjell på laks og sjørret, men sogar på hunnfisk og hannfisk, oppdrettsfisk og villfisk, fordi det gjelder ulike fredningsbestemmelser. Dessuten er fisket ofte detaljregulert med maks- og minstemål, "baglimits", nokill soner m.m. som varierer fra elv til elv for nettopp å ivareta den lokale stammens utvikling.

Vi mener fortsatt at fiske etter laksefisk i Norge bør være tilgjengelig for de brede lag av folket. Det betyr imidlertid ikke at det ikke skal stilles krav
forts på sidan 57

Genom att välja rätt typ av material och bindteknik kan man balansera gäddflugan att gå upp och ner för att undvika bottennapp.

"Kycklingfesten"

*Om flugfisket i ett land, som varken har
öring, lax eller harr*

*Text: Hans van Klinken
Foto: Rudy van Duijnhoven*

Flugfisket här i Holland är verkligen lite speciellt. Vårt problem är nämligen att vi inte har några inhemska salmonider. Vill vi fiska öring, lax eller harr, måste vi därför resa utanför landets gränser. Men det betyder inte att vi står utan flugfiskemöjligheter på hemmaplan. Istället fiskar vi efter många olika varmvattensarter, som ni i de nordiska länderna säkert står lite främmande för, till exempel braxen, sarv, id och abborre – men också gädda, som vi fiskar med stor framgång.

För oss ger flugfisket efter gädda en fantastisk sportupplevelse och utgör ett bra alternativ till fisket efter öring. Gäddan är ju en mycket stark fisk på flugfiskegrejor, och den kan många gånger ge en väl så god kamp med spektakulära hopp högt över vattnet när den krokats. Den tar dessutom

ofta flugan med otrolig beslutsamhet och stor kraft.

Gäddflugfisket ger oss holländare en förlängd säsong – och det på hemmaplan. Men så har det inte alltid varit. Fisket efter gädda med flugspö är en förhållandevis ung gren av sportfisket hos oss. Det började för ungefär tjugo år sedan. I början fiskade vi med vanliga, normalstora streamers, till exempel Mickey Finn och Grey Ghost. Men under senare år har våra fiskemetoder förändrats och utvecklats, och vi har också arbetat vidare med nya flugor speciellt framtagna för fiske just efter gädda.

20 centimeter långa

Rött, gult, orange, rosa och vitt är de favoritfärger, som oftast ingår i våra gäddflugor. Det finns alltså en lik-

het med den ursprungliga Mickey Finn, men med åren har flugorna blivit allt större, och idag fiskar vi gärna med flugor som är mer än 20 cm långa.

Många har framgångsrikt använt stora tubflugor, men på senare tid har mycket stora tandemflugor blivit allt mer populära. Vi använder aldrig dubbelkrok eller trekrok – utan alltid enkelkrok – eftersom vi normalt släpper tillbaka all fångad fisk. Av samma skäl binder vi våra gäddflugor på hulinglös krok eller trycker ner hulingen inför fisket.

Sedan vi började fiska med dessa extremt stora flugor, har vi som resultat fått allt större gäddor på 10 kilo eller mer. De stora flugorna är en riktig munsbit också för en stor gädda. De ser rejält "matiga" ut med alla sina fjädrar, och vi har därför på skoj bör-

jat kalla dem "halv-kycklingar". De är rena festmaten för de stora gäddorna...

Att kasta dessa enormt stora streamers är inte helt lätt. Därför använder vi kraftiga spön i klass 7, 8 eller till och med upp till klass 10. Kasttekniken måste naturligtvis anpassas till de stora och tunga flugorna, så att man kastar med långsamma spörörelser och mjuk linbåge. Det finns också all anledning att alltid bära glasögon för att skydda ögonen...

Personligen använder jag helst ett 10 fots spö med en snabbsjunkande WF8 lina. Men andra gäddflugfiskare föredrar flytlina eller sinktip. Även om krokarna är tunga, så tenderar de stora gäddflugorna att sjunka mycket långsamt, vilket beror på att de är mycket "välklädda" och materialet ger motstånd som bromsar upp flugorna i vattnet. Detta är främsta orsaken till att jag helst använder sjunklina.

Men med en snabb dragning i linan kan jag få flugan att dyka på ett för gäddan oemotståndligt sätt. Ibland använder jag därför en flytlina – enbart för att fiska flugan med denna "dykmetod" på ett ännu mer markerat sätt. Vid fiske i stilla vatten brukar den bästa metoden vara att göra långa och snabba dragningar i linan, men med markerade pauser mellan dragningarna.

I strömmande vatten kastar jag ut och låter sedan flugan långsamt flyta med och svepa in nära min egen strand, innan jag fiskar in flugan uppströms mot mig med korta drag i linan. Det är viktigt att fiska flugan ända in till spöet. Gäddan följer ofta efter och tar många gånger i sista ögonblicket rakt under spötoppen.

Mjuka material

Idag binder jag mina gäddflugor med mjuka, rörliga material – till exempel marabou, Lureflash, Spectraflash, Krystal Hair, långa hackel och mjuk bucktail. Med dessa material tycks flugorna bli mest attraktiva. För att skydda tafsens mot gäddans tänder, men ändå inte störa flugans gång i vattnet allt för mycket, använder jag inte ståltafs utan en cirka meterlång spets av 0,60 mm nylon.

Kroken är grov och måste därför vara mycket vass för att tränga in. Det lönar sig därför att kontrollera skär-

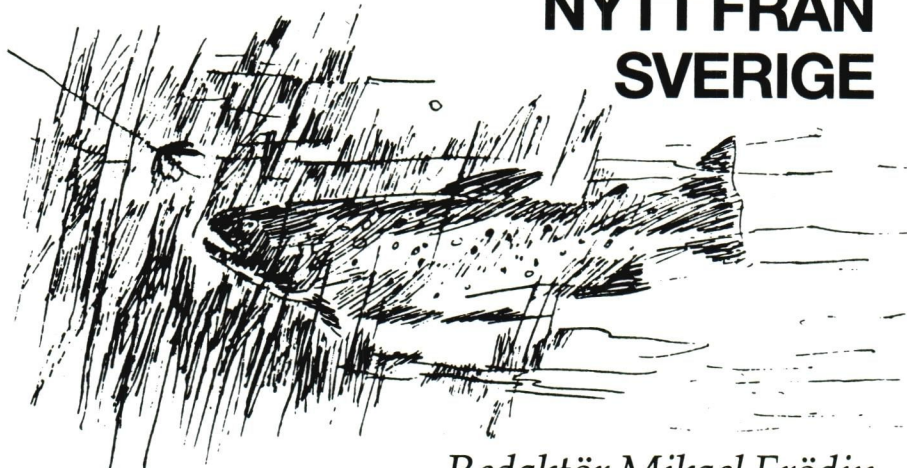
forts på sidan 54

Överst: En holländsk gädda har bitit i flugan...

Nederst: En hel ask full av "halv-kycklingar".

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Fiskevård på Västkusten

Sportfiskarna längs Västkusten har under flera år haft många problem att brottas med. Det har varit giftalger, kraftiga överfiskningar m.m. Under de senaste åren kan man dock se en viss ljusning. Under 1991 startade arbetet med att lösa in yrkesfiskarnas laxkvoter i Atlanten. Det här fina initiativet har FiN redogjort för tidigare. Ytterligare ett viktigt steg togs i september 1992 då Västkusten fick en ny fiskestadga. De viktigaste punkterna i stadgan som gäller från 1 sept 1992 är följande:

- Minimimått 40 cm för öring i hav samt å och bäck upp till först mötande definitiva vandringshinder.
- Fisketid i havet efter lax och öring från 1 mars till 14 sept.
- Fiske efter lax och öring med uppflötade garn i havet endast tiden från 20 juni till 20 juli.
- I grundområdena ut till tre meters djup är fiske efter öring, torsk, flatfisk etc endast tillåtet med garn som håller 50 mm mellan knutarna eller större mått.
- Nytt fredningsområde utanför Stockaån, ändrad riktning på området utanför Suseån, utökade områden utanför Viskan och Nissan.
- Inom fredningsområdet i havet är fiske med handredskap endast tillåtet tiden 1/3–14/9. Trolling och dörj förbjudet hela året.
- I vattendrag med fredningsområde i havet får fiske ske endast under tid då lax och havsöring får fångas.
- Fiske efter lax och öring är tillåten tiden 1/3–30/9 i samtliga vattendrag.
- I Kungsbackaån, Nissan uppströms Heljarpsforsen till Oskarströms nedre kraftverk samt i Lagan från västra ud-

den av Ösarps ö till fiskegräns i Loholm är fiske efter lax och öring tillåtet till 14 okt.

Vad kommer då den nya stadgan att innebära för oss sportfiskare? Man kan nog säga att stadgan inte är helt idealisk, men att några viktiga framsteg gjorts.

Minimimåttet för havsöring höjs från 35 cm till 40 cm. Det här är ett viktigt steg för att öka storleken på västkustöringen. Målet är att så småningom ytterligare höja minimimåttet med 5 cm, så att minsta mått blir 45 cm. Detta för att få en mer storvuxen havsöringspopulation. Den viktigaste åtgärden är att fisket på grundområdena, under 3 m djup, avsevärt minskar. Det är på dessa områden som havsöringen har sina uppväxtlokaler.

En stor anledning till att havsöringsstammarna inte har kunnat utvecklas bättre ligger i det hårda nätfiske som skett på dessa grundområden. Vi ska dock ha klart för oss att 1993 är ett övergångsår, då de gamla finmaskiga näten fortfarande får användas. Vidare så är de nya och utökade fredningsområdena viktiga för att säkra uppgången av lekfish.

En stor besvikelse är att det för laxen så förödande svajgarnsfisket får fortsätta. Det är lite underligt med tanke på det enormt stora och kostsamma internationella arbete som läggs ner för att lösa in laxkvoterna ute i Atlanten. Fiskeriverket anser sig inte ha tillräckliga skäl till att helt ta bort svajgarnsfisket. Detta fega beslut kommer att verka som en "bromskloss" för den annars så framgångsrika fiskevården.

Halland med sina många fina lax- och havsöringsförande vattendrag har mycket gamla anor i konsten att fiska lax. Men laxen och havsöringen har varit hårt drabbad av industrialiseringen och denna naturresurs har inte prioriterats över huvud taget. Den här utvecklingen har dock vänt och i dag ser det bättre ut än på mycket länge.

Jag sätter kanske ut hakan lite om jag påstår att den aktiva fiskevård som idag läggs ner på Hallands lax- och havsöringsstammar är den överlägset bästa i landet. I spetsen för arbetet går länsfiskekonsulent Brodde Almer och fiskerikonsulent Peter Norrell. Deras engagemang för en varaktig fiskevård i länet är beundransvärd. Med varaktig fiskevård menas åtgärder som befrämjar de naturliga bestånden och deras möjligheter att reproducera sig. Detta till skillnad från den typ av "fiskevård" som läggs ner allt för stor vikt och allt för stora resurser på att göra smoltutställningar i naturlekande bestånd. Den här typen av utställningar är inte bara mycket vanlig utan är också ett stort slöseri med resurser.

Den varaktiga fiskevård som drivs framgångsrikt i bland annat Halland går ut på att koncentrera resurserna på den vilda, frilekande fisken. Det här är ett långsiktigt arbete som innebär att man river gamla vandringshinder, bygger fungerande vandringsvägar och arbetar med biotopvård i största allmänhet.

Nu pågår försök som går ut på att försöka öka överlevnaden av smolten på deras väg mot havet. Då smolten passerar ett kraftverk räknar man med att 10–70% dör vid passagen genom turbinerna. Att siffrorna varierar så kraftigt beror på vilken typ av skovlar som sitter i turbinerna. Att med hjälp av galler och spillvatten försöka leda de utvandrande smolten förbi turbinerna är en åtgärd som tillsammans med en fungerande laxtrappa minimerar skadorna av ett befintligt kraftverk.

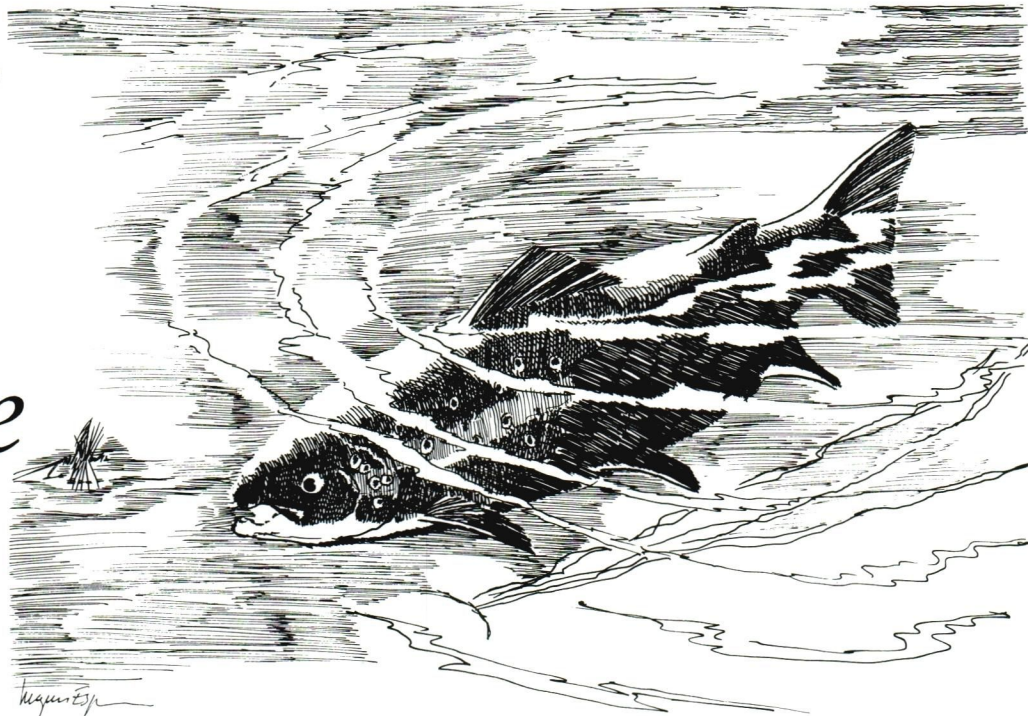
Avkastning per hektar

Under den gångna torrssommaren visade det sig att det lilla vattenflöde som blev kvar i åarna och bäckarna decimerades ytterligare av bevattningsanläggningar. Ett viktigt led i att öka förutsättningarna för de vilda lax- och havsöringsungarna är att se till att de får tillräckligt med vatten att leva i. Man räknar med att tillräckligt flöde är 30 liter per sekund och meter bäckbredd. Att jordbruket får torrlägga

forts på sidan 54

Dannede ørreder – og udannede

Text & teckning:
Mogens Espersen

Der hænger en let møf af ældre får over et par gode sving i den jyske hedeå. I og for sig ikke påfaldende, fordi fåret er et traditionelt husdyr på den magre jord. Men det er ikke fårene på bakkeøens sandede skrænt, der lugter i støvregnen. Det er en af åens gamle fiskere, som mange ved det første møde af en fejltagelse har tiltalt på engelsk, selvom han er ravjysk og fra den nærliggende købstad.

Han er som klippet ud af Kipling, model pensioneret kolonimajor med let portvinsfarvet næse og hængende tobaksgult overskæg. Han er dog højst umilitærisk, så modellen er måske snarere at finde i ældre årgange af *The Journal of the Fly Fisher's Club*. Det er ikke nødvendigvis bevidst, at stilen er british, men associationen er uundgåelig på grund af cap'en og jakken af god, men upraktisk skotsk tweed, småtænet der på steder er blevet storteret af pondus og mange års brug. Han burde være fra den tid, da *embonpoint* var statussymbol og udtryk for levemåde, men det er han altså ikke, selvom redskaberne – blankslidt *Perfect* og vejret *splitcane* – er det. Arvestykker, såvidt man forstår. Da hans eneste overstykke på fiskeri er jakken, lugter han jævnt hen af vådt får, når det lunefulde danske sommervejr langsomt siver igennem.

Han bruger mange timer på henslængt fiskeri. Han fisker på dansk, som det hedder på nordisk, men heller ikke det skal man lade sig narre af. Han er årvågen til den dirrende stangtop, et stadigt eksempel på, at man ikke skal skue hunden på hårene, eller personen på tweed'en. Men tunge bevægelser kommer han – uden at iagttageren umiddelbart kan se hvorfor – på knæ og nærmer sig åen. To, højst tre kast senere spiller knarren sin gedigne melodi, og så er den bækørred, han har luret på den sidste times tid, ekspederet. Med den i fisketasken sætter han sig igen i det fugtige græs og småhøster videre på den skævrændte pibe. Det er nok tobakken, der for kendere af den gode urt i hvert fald afslører, at stilen er tilfældig, ikke anlagt. Brugsens billige blend lugter fedt uden gnist af ædel britisk mixture.

Han kender sin å som sin hullede jakkelomme, hvorfra han efter nogen roden finder sine fluer mellem foer og stof. Han

påstår, at han ved sæsonens begyndelse binder 10 fluer og nul flere – fem af hver slags, der tjener ham støt fra premiere til lukketid ved åen.

– Den kan jo alligevel kun fiske med een ad gangen, siger han. De er forresten nydeligt bundet.

Åen er hans halve liv, og hvad han bestiller i den anden halvdel, skifter han ikke med. Det er naturligvis også sagen, fiskeriet, uvedkommende, men han har repareret tilstrækkeligt mange brækkede lemmer og kureret tilstrækkeligt mange nervøse maver til, at han er kendt viden om som "dowteren". En af den slags, som den pille-, pulver- og mixturproducerende industri ikke tjener mange ører på. Da jeg på et vist tidspunkt måtte fremstille min stressmave for ham, fik jeg den balle, jeg nok havde fortjent, og i øvrigt følgende enkle og probate råd:

– Du er towli!. At farte sådan rundt. Du behøver masser af mælk, groft rugbrød og fisketure. Og la' så vær' med at forstyrre mig mere.

Da jeg var på vej ud af døren efter endt lynkonsultation og -audiens, kommanderede han: "Stop! Tag så og fang nogen dannede ørreder. Så har du noget fornuftigt at bryde din hjerne med."

Kur og råd er blevet fulgt, men jeg har det problem, at jeg ikke er så god til at fange dannede ørreder. De snyder mig ofte, og jeg må så nøjes med de udannede, der er mindre nøjeregnende med fluemønstre. Ham ville det ærge, hvis han fangede sådan en halvstuderet røver, så jeg har ikke lyst til at fortælle ham, at sådan gør jeg altså. Men det har han såmænd gennemskuet, for han, der er brysk af gemyt, har antydningen af et smil under det tobaksgule overskæg, når vi render på hinanden, og han spørger til mave og fiskeri.

FOTNOT: Liten språklektion: danned = bildad, "educated" på flugengelska.

RAT-serien

Text: Thomas Hultgren. Foto: Gunnar Johnson

Vintern är flugbindningens tid. Det är då vi sitter på våra kamrar och binder upp nya förråd av både gamla trotjänare och nya mönster som har sprungit fram ur mycket funderande. Inspiration får man på många olika sätt. Kanske genom att drömma sig bort till sommarens fiske eller genom att läsa någon bok.

När jag sitter och binder upp kommande säsongs beställningar brukar jag ofta bryta av med lite egen flugbindning. Ofta blir det då lax- eller havsöringflugor jag binder. Många förknippar ju laxflugor med vackra, färggranna flugor bundna till största delen med fjädermaterial. Material som många gånger är svåra och i vissa fall omöjliga att få tag på. Som många säkert känner till finns det också hårvingade laxflugor, men alla kanske inte känner till att utvecklingen av denna flugtyp mestadels har skett i USA. Berömdheter som John C Cosseboom, Ira Gruber, Everett Price, Bert Miner och andra experimenterade flitigt med hårvingeflugor under 30- och 40-talen. De hade stora framgångar med sina nya mönster som oftast fiskade mycket bättre än de traditionella flugorna. Dessa pionjärer kom att förändra laxfisket för all framtid.

Den numera bortgångne amerikanske flugfiskaren Joseph D Bates beskriver i sin bok *"The Art of the Atlantic Salmon Fly"* hur han som ung fick tillfälle att fiska lax på en klubbsträcka i Matapedia River tillsammans med en av de äldre medlemmarna i klubben. Han berättar hur han efter förmiddagens fiske träffade den äldre gentlemannen som satt vid strandkanten och precis skulle till att byta fluga.

"Jag såg honom ta fram en ask med en avundsvärd samling klassiker. Han valde med omsorg en Jock Scott men till min stora förvåning tog han så fram en liten kam och började kamma isär de mödosamt

ihopstrukna fjäderfibrerna. På min fråga om detta inte var synd på en så vacker fluga och om det inte var bättre att använda en hårvingad variant, svarade han att han alltid hade använt de gamla klassikerna och väl troligen inte skulle komma att ändra sig på den punkten. Problemet med de gamla klassikerna är att de inte beter sig så livfullt i vattnet. Därför separerar jag fibrerna i vingen för att få den att pulsera i vattnet."

Han skriver vidare i sin bok att han anser detta exempel illustrerar den största anledningen till att de hårvingade laxflugorna blev så populära: nämligen deras fisklighet. En annan anledning som säkert bidrog till hårvingarnas popularitet var att det blev lättare att få tag på lämpliga material samt att flugorna var mycket lättare att binda.

Under senare år har det skrivits och pratats en hel del om de gamla klassiska laxflugorna medan deras hårvingade kusiner har kommit i skymundan. Detta tycker jag själv är synd eftersom det finns ett stort antal hårvingemönster som väl kan mäta sig med "fjädervingarna" vad gäller skönhet och färgprakt.

Precis som med de gamla klassikerna finns det många kända och berömda hårvingemönster. Nämnas kan Cosseboom, Black Bear-serien, Black Dose, Red Abbey m.fl. En av mina absoluta favoriter är RAT-serien i vilken ett flertal flugor ingår. RAT-flugorna har ingenting med rättor att göra som namnet kan antyda, utan står för initialerna till *Roy Angus Thompson*, deras amerikanske upphovsman. Utseendemässigt kan man se likheter med de gamla klassiska laxflugorna. Rusty Rat som du ser överst på bilden bär stora likheter med en Jock Scott, Silver Rat kan liknas vid Silver Grey och på samma sätt ser man paralleller till Black Dose i Black Rat-mönstret.

Det gemensamma för flugorna i Rat-serien vad gäller material är att

samtliga enligt originalmönstren ska ha en vinge av Grey Fox, ett grizzle-hackle samt rött huvud. Vill man så står det naturligtvis var och en fritt att använda substitut för material man inte har. En sak tycker jag däremot inte att man ska ändra på och det är det sätt man binder in hacklet på. Enligt originalmönstren ska hacklet vara kraglindat, dvs inbundet efter det att vingen bundits på plats och lindas fram mot krokögat för att sedan delvis tvingas tillbaka av bindtråden som formar huvudet – så kallad *"slanted-back style"*. Detta bidrar till flugans pulserande livfulla gång i vattnet.

Ett av de mönster du kan se på bilden, Blue Rat, ingår inte i originalserien, utan komponerades åt ovannämnde Joe Bates inför en av dennes resor till Laxá på Island av danskamerikanen Poul Jorgensen. I Poul Jorgensens bok *Salmon Flies*, vilken för övrigt är en utmärkt bok för den som vill börja lära sig binda laxflugor, skriver han om den omedelbara succé som detta mönster gav upphov till.

Jag har valt att inte binda någon av flugorna på bilden med Jungle Cock cheeks, vilket annars är föreskrivet i många av originalmönstren. Detta har jag gjort med tanke på att det dels är svårt att få tag på Jungle Cock-fjädrar på grund av att fågeln är utrotningsshotad, dels därför att jag själv inte tycker det är nödvändigt. Kan man få tag på odlad Jungle Cockfjäder, och dessutom vill binda flugan helt original, ger Jungle Cockfjädern förvisso en extra glans åt den färdiga flugan. Som jag ser det är det en smaksak.

Flugorna på bilden, uppifrån och ned, är de följande: *Rusty Rat*, *Grey Rat*, *Silver Rat* samt *Blue Rat*.

För den som själv vill pröva att binda något av dessa mönster, har jag bifogat mönsterbeskrivningarna på sid 49.

forts på sidan 49

Tilltufsad material blir som nytt

Text & foto: Anders Johansson

Ibland blir man besviken när man beställer flugbindningsmaterial per postorder. Fjädrar och hårmaterial kan se nog så tilltufsad ut. Detsamma gäller när man går in i en butik och "bläddrar sig igenom flugbindningsavdelningen" för att finna påsen med det bästa materialet. Själv är man heller inte utan skuld. Nyinköpta påsar placeras i en redan överfylld flugbindningslåda och kläms till när locket stängs. Men tilltufsad material som rengjorts dåligt eller förvarats felaktigt betyder inte automatiskt att kvaliteten i sig är dålig.

Har man erfarenhet av naturliga flugbindningsmaterial ser man lätt vad det är för kvalitet på det man har framför sig. Har man inte den kunskapen, så är det mer slumpen som avgör vad man får. Med rätt kunskap – och lite eget arbete – kan man nämligen göra fynd, men då gäller det att grundkvaliteten på materialet är bra. Sedan gör det inte så mycket om det ser lite tilltufsad ut.

Det första och viktigaste är alltså kvaliteten på själva materialet – om det är torrt och sprött eller mjukt och följsamt. Det andra är vilket arbete som redan är nedlagt på håret eller fjädrarna. Jag talar här uteslutande

om naturliga material. Det kan vara färgning, ursköljning, torkningsmetod eller förvaring. Det tredje är din personliga erfarenhet och kunskap av att bedöma materialet och vad du eventuellt kan göra för att fräscha upp det med någon enkel metod.

Se därför på materialet mer som en råvara än som en produkt färdig att fästa på kroken. Är bara grundkvaliteten den rätta, så ska jag här visa på några metoder att fräscha upp även rejält tilltufsad material.

Många känner till den gamla metoden att fräscha upp en gammal fluga genom att hålla den i ångstrålen från en kaffekokare med pip. På samma sätt kan man fräscha upp fjädrar direkt ur flugbindningspåsen.

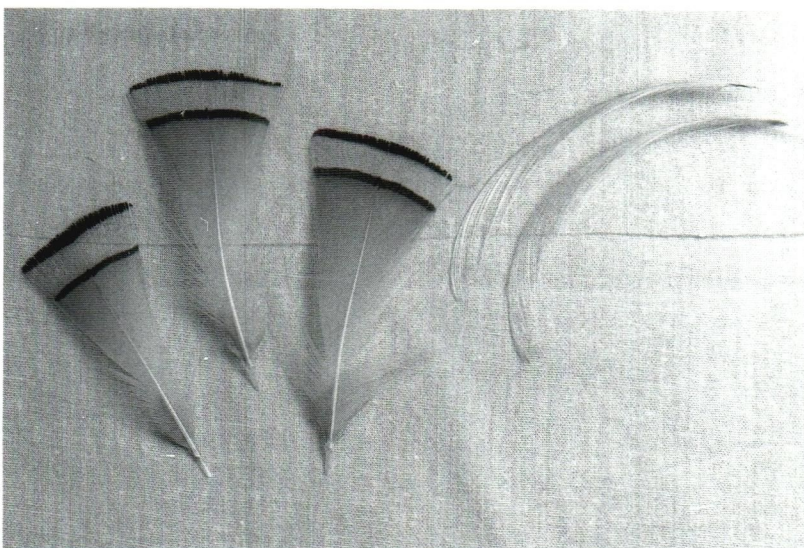
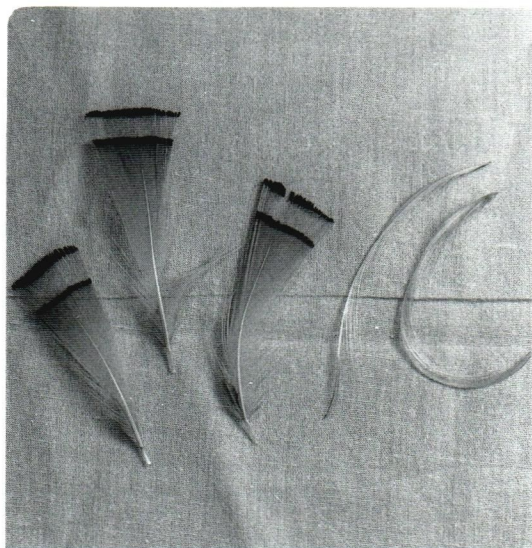
Sätt en kastrull med vatten på spisen och låt det koka upp. Du kan hålla de enskilda fjädrarna med en pincett i ångan, men du kan också lägga flera fjädrar i ett durkslag som du håller i ångmolnet. Efter några sekunder börjar fjädrarna "blomma ut" till sin ursprungliga form.

Smutsiga och hopklibbade fjädrar och hår kan tvättas i ljummet vatten med några droppar svag schampolösning. Enskilda fibrer separeras och

smuts försvinner då utan att den naturliga fetthalten förstörs. Skölj noga och pressa ut det mesta vattnet med hushållspapper innan materialet torkas med en hårtork, helst med kalluft. Har den inte kalluft, så välj svagaste värmen och håll torken på längre avstånd från materialet. Långsam "kalltorkning" ger bästa resultatet.

Kamma igenom hårmaterial så att fibrerna ligger parallellt och får rätt form. Nackar kan du "bläddra" i så att de enskilda fjädrarna ligger rätt. Under de här procedurerna lär du också känna ditt material och ser bättre vad det kan användas till. Resultatet blir att du får ut mer av ditt material – du ser både dess kvalitet och dess möjligheter.

Men inte minst viktigt är att du sedan förvarar hår och fjädrar på rätt sätt, det vill säga rymligt, luftigt, mörkt och svalt – och naturligtvis utom räckhåll för eventuella skadeinspekter. Vanligen har flugbindaren sina material i platta påsar. Men många gånger kan små askar vara att föredra. Då behålls fjädrarnas form och hårmaterialet förblir rakt och fint. Resultatet blir större bindglädje och vackrare flugor.

Ofta ser flugbindningsmaterial ut som på bilderna till vänster. Men det betyder inte att vi ska betrakta det som skräp. Är grundkvaliteten bra kan fjädrar och hår efter behandling se ut som på bilderna till höger.

Flugbindningsmaterial behåller sin form bäst i skyddande askar där det ligger luftigt. Se till att materialet är absolut torrt efter behandlingen – annars kan det bildas kondens i förpackningarna.

Terje Tellefsen fisker i Sira ved Kvæven.

Sirdalsheiene – et liv etter døden?

Text, foto & karta: Terje Bomann-Larsen

Fram til begynnelsen av 1960-årene var Øvre Sirdal og heitraktene der omkring kjent som et av de beste fiskeområdene i Sør-Norge. Så gikk det brått nedover. Sur nedbør kombinert med en brutal regulering av alle vassdrag med rimelig vannføring førte etterhvert til en nærmest total rasing av fiskemulighetene. I sportsfiskernes øyne var Njardarheim veidemark død og begravet. Men de siste årene har ryktene om et liv etter døden blitt stadig mer hardnakket, og beretninger om storfangster av bekkerøye og ørret fristet til å prøve fluestanga i et av Norges sørligste fjellområder.

Allerede på fjellovergangen får jeg en påminnelse om hvorfor området har mistet mye av sin tiltrekningskraft. Sommerveien mellom Setesdal og Øvre Sirdal fører oss langs sørenden av det store Roskreppmagasinet hvor elva Kvina tidligere hadde sitt

utspring. Nå ligger det tørre elveleiet som et åpent sår i fjellandskapet under den ca 40 meter høye steindemningen. Ruvende master med kraftledninger på kryss og tvers bidrar heller ikke til å skape den gode "fjellfølelsen". Et vesentlig lyspunkt er det imidlertid at magasinet på det nærmeste er fullt, slik at den planlagte kanoturen med røyefiske på Roskreppfjorden kan foregå under noenlunde trivelige forhold. Men først skal jeg fram til hytta ved Fidjeland Høyfjellsenter hvor svoger og fiskekamerat Terje Tellefsen og hans åtte år gamle sønn Andreas venter meg.

Første kvelden står Sira på programmet. I følge ryktene skal denne elva ha tatt seg kraftig opp de senere årene, og heldige fluefiskere skal ha tatt både mye og pen fisk her. Fiskekortet koster da også omtrent det samme som i mer velrenommerte

norske ørretelver, og det kan jo være en indikasjon på kvalitet. Vi reiser ned til det lille tettstedet Kvæven, hvor det ser ut til å være noen fine ørrethøler. Det første som slår oss er at det er svært liten vannføring, og knapt noe skikkelig strømdrag i elva. Enkelte steder er det bygget terskler for å holde på et mest mulig naturlig vannspeil, men vannet som sildrer over betongen røper at det ikke er så altfor mange kubikkmeterene som slipper utenom turbinene. En annen faktor som gjør det vanskelig å få oversikt over strømforholdene er en frisk og feiende vestavind som kruser vannflaten.

Til slutt finner vi en stille høl som ligger i le, og her ser vi også vakende ørret. Ringene som brer seg røper ingenting, og vi knytter vårt håp til vissheten om at også stor fisk kan lage små vak. Men etterhvert som vi får

kontakt med noen eksemplarer svin-
ner det vi måtte ha av håp. Nå kan det
jo tenkes at det bare er småfisk som
viser seg på en litt småsur august-
kveld hvor insektslivet er ytterst spar-
somt. Hva som likevel bekymrer oss,
er at ørret på 15 cm angriper fluene
våre fra standplasser som burde være
forbeholdt større fisk.

Bekkerøye

Neste morgen vil vi til fjells. Vær-
meldingen var riktignok tvetydig; fin-
vær i vest og regn i øst, og vi befinner
oss midt i mellom. Men det ser ut til at
vi er kommet på den riktige siden.
Skydekket slår sprekker, og framfor
alt er det vindstille da vi lar kanoen gli
ut fra Roskreppdammen. Nå er det
stor bekkerøye det gjelder. Siden van-
net viste seg å være for surt for ørret er
det dette fiskeslaget kraftselskapet
har valgt å satse på i de store magasi-
nene her oppe. Og i følge rapportene
har røya slått til for fullt. I Stavanger
Turistforenings årbok for 1990 fortel-
ler Ivar Skregelid (hydrolog ved Sira-
Kvina kraftlag) om et eventyrlig fiske
nettopp her i Roskreppfjorden. I lø-
pet av en times fiske tok han ikke
mindre enn 30 bekkerøyer på flue, og
vekten lå mellom 600 og 1050 gram!
Selvfølgelig er vi klar over at dette er
et fiske man ikke får oppleve hver
dag, og at det kan by på atskillige
problemer å finne fisken under denne
enorme vannflaten. Siden sjøen er
sterkt regulert, og dermed ikke har
produktive grunner og strandsoner
er det ekstra vanskelig å lese seg til
hvor fisken beiter.

Vi antar at det sikreste vil være å
finne et innløpsos, og setter kursen
for det nærmeste; der hvor Bottsåni
kommer ned fra Bottsvatnet. Dit er
det ca tre kilometer å padle, og det er
langt nok for en yr og vilter åtteåring
som har fått streng beskjed om å sitte
stille i båten. Ennå er det knapt en
krusning på vannet, og fjærmyggen
klekker. Det får den gjøre i fred og
fordraglighet, for ingen vakring røper
at bekkerøya er særlig interessert. Vi

forts på næsta sida

Överst: Sira er for det meste rolig
på strekningen Kvæven – Sinnes.

Mitten: Andreas har fanget en
gjennomsnittlig Sira-ørret. Vekt:
ca 150 gram.

Nederst: Her hadde Kvina engang
sitt utløp fra Roskreppfjorden. Vann-
speilet i Roskreppmagasinet er he-
vet med ca 40 meter, men i Kvina
pipler bare noen dråper etter nat-
tens regn.

når målet, og akkurat i det vi trekker kanoen opp på tørt land faller de første regndråpene. Og det er ingen bygge. Værvarslet for Østlandet slår til med full tyngde. Det siler ned, kaldt og vått, og i tillegg begynner det å blåse. Andreas kryper i dekning med saft og boller under kanoen, mens de voksne biter tennene sammen og avfisker osset, vika og odden utenfor med feite, fristende montananymer. Normalt ville jeg ikke tenke på å bedrive fluefiske i høyfjellet under slike forhold, men tidligere erfaringer med bekkerøye har vist at den ikke har samme krav til godvær som ørreten, så kanskje...

Vi har snellet inn for siste gang og skal akkurat til å entre kanoen da en lom kommer lavt inn over hodene på oss. I nebbet spreller en liten fisk. Nærmere bekkerøye kommer vi ikke den dagen.

Først neste morgen gir regnet seg. Overalt er det vann. Hvor det før var tørt renner det bekker, og hvor det i går sildret bekker, fosser mektige elver ned over de blankskurte svabergene. Her er det ikke mye bufferefekt, og det er ikke vanskelig å forestille seg hvorfor dette landskapet er ekstra sårbart for sur nedbør. Selv Sira har fått en akseptabel vannføring, virker nå atskillig mer fristende som fiskeelv. Men først skal vi til fjells igjen.

Det blåser friskt fra vest, så kanotur på Rosskereppfjorden er ikke til å tenke på. Istedet vil vi prøve bekkerøya i noen mindre, uregulerte vann som ligger langs Suleskardveien. Og i dag er vi heldigere. Selv om det ikke er mye overflateaktivitet i den sure vinen, tar fisken villig på både Montana og Muddler Minnow. Jeg fisker med nymfa som opphenger, og streamern som endeflue, og utenfor et bekkeos opplever jeg "tvebett" i det to røyer tar fluene samtidig. Det er imidlertid eneste gangen jeg føler et visst press på redskapen, for enkeltvis er det ingen av mine etterhvert ganske mange fisker som har format til å måle krefter med ei stang i klasse 4. Og egentlig var det vel heller ikke å vente. Fjellvann av denne typen er jo naturlig næringsfattige, og lange vintre gjør vekstsesongen kort. Dertil kommer at bekkerøya har betydelig lavere levealder en feks ørret. Da sier det seg selv at fisken ikke rekker å bli særlig stor. Vi beholder fisk nok til å fylle ei stekepanne til kvelds, og rensingen bekrefter våre mistanker. Fiskemagene inneholder stort sett noen myggglarver og kanskje ei vårfluepuppe i miniformat.

Oppdemmingseffekt

Men hva så med storrøyene i Roskreppfjorden? Den ligger jo like høyt, og i tillegg er den regulert! Ja, og det er nettopp her vi finner svaret. Når en innsjø demmes opp slik at store landarealer legges under vann, økes næringsrikdommen i vannet radikalt. Denne oppdemmingseffekten kan vare ganske lenge, særlig i sjøer hvor det ikke finnes noen fiskebestand. Når man satte ut de første bekkerøylene i Roskreppfjorden, hadde disse de beste forutsetninger for å utnytte sitt store vekst potensiale, og kunne bli attraktive for sportsfiskere allerede etter et par år. Men dette kan neppe vare. Etterhvert avtar den positive virkningen av reguleringen, og vi får i stedet se medaljens bakside. Med vannstandsendinger på flere titalls meter, sier det seg selv at det ikke vil finnes stabile strandsoner, og det er jo nettopp strandsonene som skal produsere den altoverveiende delen av fiskens næring. Tar man så bekkerøyas korte livssyklus med i betraktningen, sier det seg selv at fisken i slike magasiner vil bli adskillig mer småfallen etter hvert. Bekkerøye i kraftverksmagasiner kan kanskje sammenlignes med å pisse i buksa for å holde varmen: Det gjør godt med det samme, men etter en stund blir det mye verre enn før. Men ennå er det kanskje mulig å nyte godt av "varmen" i dette området. I Roskreppfjorden finnes det sikkert pen fisk, og antagelig også i Øyarvatn, selv om vi bare fikk småpinner. Dessuten ble det høsten 1990 gjort førstegangsutsetting av bekkerøye i de store magasinene vest for Sira; Valevatn og Gravatnet.

Siden vestavinden fortsetter å blåse like sur og kald, dropper jeg kveldsfisken i Sira, og kjører heller en tur for å se på andre deler av området. Etter å ha konstatert at Sira også holder flere lovende høler på strekningen ned mot Tjørhom, tar jeg riksvei 45 mot Stavanger. Jeg kjører forbi Svartevatn og Beinesvatn ved Sinnes, de eneste fullkalkede vannene i området, og kommer opp til Gravatnet. Etter reguleringen henger dette sammen med Valevatn via en smal kanal, og sammen danner de en lang, smal innsjø omgitt av storslagen og vakker høyfjellsnatur. Om nå bekkerøya slår like godt til i dette magasinet som den gjorde i Roskreppfjorden, burde det være muligheter for fisk på mellom 5 hekto og 1 kilo allerede sommeren 1993. Slik som innsjøen framstår nå midt i august, fylt til torvkanten med

klart fjellvann, kunne det absolutt vært fristende å legge ut på en kano-safari etter Valevatnrøya. Men ikke i kveld. Det er kaldt, og det driver litt yr i det sure draget, så det frister ikke engang å pakke ut den gamle Orvisen. Jeg setter meg heller inn i den lune bilen og kjører tilbake til hytta i Fidjeland for å være uthvilt til den siste fiskedagen i Sirdal.

Ørret i Sira

Og den siste dagen kommer med sol og varme. Nå skal vi se hva Sira er verd som ørretelv. Vi kjører igjen ned til Kvævemoen, parkerer bilen og padler over til motsatt bredd hvor fiskekortet vårt gjelder. Andreas er som vanlig først på land, og har haspelstanga beredt. Allerede i første kastet kroker han en fisk og sveiver inn en gjennomsnittlig Sira-ørret. Og Andreas er glad i stekt fisk, så tassens ekspederes over i evigheten. Ikke noe stort tap for elva, for det er så avgjort flere der den kommer fra. Det er imidlertid ikke mye overflateaktivitet å spore, så jeg velger som vanlig under slike forhold å feste en Montana til fortomspissen. Også min svoger har oppdaget denne fluas fortreffelige allroundegenskaper, så jeg finner fram et eksemplar til ham og. Så går vi hver vår vei. Det vil si, Terje og Andreas holder seg ved "Base Camp", mens jeg rusler avgårde med fiskestang og kamera i håp om større fisk og gode bilder.

Det blir mest fotografering. I en stor høl lenger oppstrøms prøver jeg innløpsoset og kroker den største Sira-ørreten hittil, men selv den veier neppe stort over to hekto. Ute i selve hølen brer det seg ringer fra fisk som for det meste ser ut til å være atskillig mindre. Etterhvert siger resignasjonen inn over meg. Det er greit at det er småfisk i elva. Det tyder på at ørreten har utviklet motstandskraft mot surheten i vannet og at stammen reproducerer. Men er det da ingen store? Går det ikke noen av de gamle derute – noen av de få som overlevde syresjokkene og som bragte sine verdifulle arveegenskaper videre? I fjor sommer forteller ryktet at det ble tatt en på 2.8 kg på streamer i en dyp høl ved Solheim, og også denne sommeren skal det være tatt en del fisk over halvkiloen. Men ryktet sier også disse større eksemplarene skal ha blitt kroken under kvelds- og nattfiske, så kanskje er det ennå håp.

"Jævla mothakeløse fluekroker!" Det er min svoger som freser ut sin frustrasjon i det jeg kommer innenfor

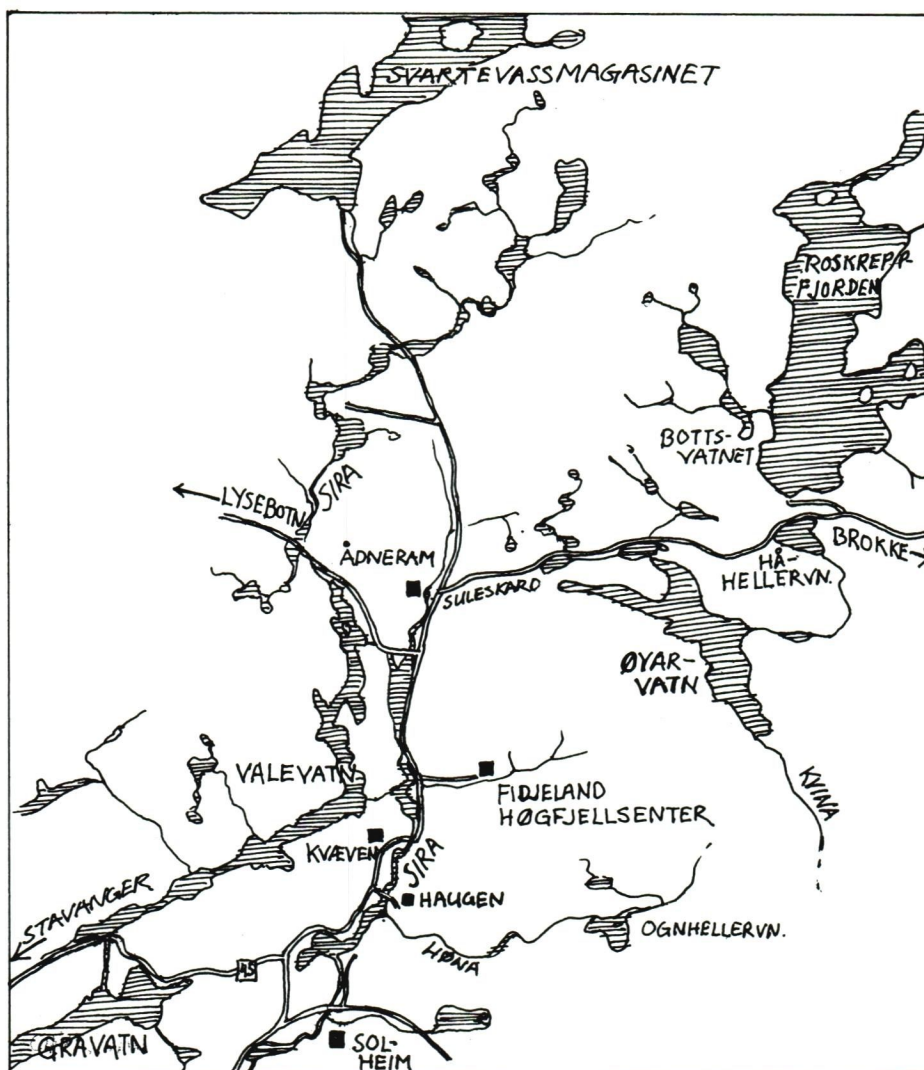
hørevidde. Jeg spør forsiktig hva som er hendt, og får hele historien: "I det vinden stilnet begynte en fisk å vake regelmessig ved en grassbanke midt ute i elva. Jeg vadet forsiktig nedstrøms til jeg var på kastehold og lot nymfa drive ned til den beitende fisken. Dermed var kjøret i gang, og jeg er sikker på det var den største innlandsfisk jeg noengang har krocket på flue. Det gikk flere minutter uten at jeg fikk kontroll over den, og plutselig slapp den... – bare fordi du ikke kan la være å knipe inn mothakene på fluekrokene!"

Selv om jeg ikke vil gi ham rett i den siste påstanden, deler jeg fullt ut skuffelsen over den tapte fisken. Jeg har ingen grunn til å tro at han overdriver, for selv om Terje ikke har så mye erfaring med stor brunørret, har han kjørt både sjørret og laks på enhåndsstang og vet hvordan storfisk kjennes. I alle fall var denne i en helt annen klasse enn noen av de vi har vært borti tidligere. Det betyr altså at de finnes der, og kanskje til kvelden...

Bittesmå fjærmygg

Og kvelden byr på perfekte forhold. Lufta er mild, og vinden har løyet helt. Da jeg kommer ned til elva ser jeg vakringer overalt. Utrolig at denne elva var nesten fisketom for få år tilbake. Jeg gjør noen forsiktige kast mot noe som ser ut til å kunne være en relativt voksen fisk. Ingen reaksjon. Jeg gjør flere kast, og fisken slutter å vake. Jeg prøver et annet vak, og historien gjentar seg. Etter hvert kaster jeg på alt som rører seg, men selv småtassene i fjæresteinene ignorerer Montanaen fullstendig. Jeg skifter flue, men skjønner snart at det eneste som nytter er å finne ut hvorfor ørreten vaker så iherdig. Hittil har jeg knapt sett et eneste insekt, hverken på vannet eller i lufta. Men når jeg bøyer meg ned og myser mot vannflaten, ser jeg dem: Bittesmå fjærmygg som driver i overflatehinnen.

Det er mange av dem, og det er neppe tvil om at det er disse som står på kveldens meny. Problemet er bare at de er håpløse å imitere. Selv mine minste myggetteligninger på krok nr 20 blir rene kjemper i forhold til disse, og 0,12 mm fortomsspiss ville fortone seg som ei slepetrosse. Riktignok prøver jeg noen kast med de minste fluene, men resultatet er og blir det samme. Det er ikke ofte ørreten er virkelig selektiv, men når det skjer, er det gjerne under forhold hvor en en-

Det gjelder ulike fiskekort for Sira og fjellvannene i heiene. Samtlige fåes kjøpt på Fidjeland Høgfjellsenter. Aktuelle kart er "Turkart, Sirdal-Setesdalsheiene" (1:80 000) og blad 1312 I, "Øvre Sirdal" (1:50 000).

kelt vaggiver er enerådende, og dertil finnes i et betydelig antall. Men fortsatt er det håp. Jeg løsner den velbrukte Montanaen fra ulldotsen, knytter den til fortomspissen og setter meg til å vente. Sola har gått ned bak fjellene i vest, og snart kommer skumringen. Da vil mikroorganismenes aktivitet avta, og fisken vil igjen fatte interesse for ei stor, svart nymfe som fiskes like under overflaten. Og kanskje kommer da også de store fram – de som ikke finner det umaken verd å jakte på minimygg...

Men de gjør ikke det. Etter hvert som kvelden blir mørkere blir det godt med fisk som stiger til Montanaen, og selv om jeg er borti fisk som drar litt mer enn de vanlige, tror jeg neppe at selv de jeg mister er større enn 2–3 hekto. Hele tida holder jeg øye med den grønne flekken hvor min svoger krocket storfisken, men det er bare en og annen småfisk som vaker spredt der ute. Til slutt fisker

jeg av hele det aktuelle området etter laksemetoden "ett skritt, ett kast", men uten resultat. Snart er det helt mørkt, vakingen avtar, og det kommer et kjølig drag i lufta. Jeg rigger ned for siste gang i Sirdal.

Et attraktivt område?

Vel hjemme er det mange tanker som melder seg. Selv om jeg kan bekrefte at det finnes et "liv etter døden", er det fortsatt et åpent spørsmål om Sirdalsheiene er, eller kan bli, et virkelig attraktivt område for tilreisende sportsfiskere. For det er ingen tvil om at kommunen satser på fisketurisme, og at det brukes betydelige ressurser på å få dette til. Spørsmålet jeg stiller er om man satser riktig, og etter hva jeg selv har sett og opplevd på disse fire dagene er jeg litt i tvil. Men fire dager er lite, og jeg skal vokte meg for å dømme på sviktende

forts på sidan 42

Stora flugor för grov regnbåge

För de stora regnbågarna duger det sällan med små, sirligt bundna naturidentiska insektsimitationer. Nej, här bör det vara betydligt grövre ammunition; Stora och förhållandevis färggranna flugor, som fiskas vid botten eller i mellanskiktet. Flugor som snarare utlöser hugg i kraft av sitt avvikande utseende än sin naturtrogenhet

Text & foto: Göran Cederberg

För inte så länge sedan inträffade följande lilla lärorika episod: Jag befann mig vid ett regnbågsvatten i närheten av Göteborg, där jag visste att man sedan flera år satt in regnbåge på 2–3 kilo och även enstaka ännu större. Jag visste också att där fanns flera regnbågar som satts in för flera år sedan och under tiden vuxit till sig till ytterligare några kilon.

Bara någon meter utanför en vasskant syntes vakande fisk, men det verkade främst att handla om mindre regnbåge – fisk på mellan halvkilot och kilot. Jag vadade naturligtvis ut i vattnet för att placera mig i kastposition strax intill vassruggen. Flugan, en Rackelhane bunden på en 12:ans krok, landade där den skulle och jag började ta hem linan. Fisken vakade

vidare, dock utan att intressera sig för min fluga. Efter ytterligare några kast bytte jag till en annan fluga – jag minns inte längre vilken – och fortsatte att fiska på de vakande regnbågarna. Efter några timmars tämligen fruktlöst fiske, där jag visserligen lyckades med att locka någon enstaka fisk att stiga till flugan och ta (mer av
forts på nästa uppslag

Muddler Minnow

Krok: 4–8

Bindtråd: Svart

Stjärt: Brunspräcklig fjäder

Kropp: Flat guld- eller silvertinsel

Vinge: Ekorrhår med två sektioner
brunspräckliga fjädrar över

Huvud: En hjorthårsbunt bundet på
Muddler-vis

Wooly Bugger

Krok: Streamerkrok 4–10

Bindtråd: Svart

Stjärt: Svarta maraboufjädrar, eventuellt
med lite flashabou i

Kropp: Först bly- eller koppartråd, därefter
olivfärgat ullgarn eller chenille

Kroppshackel: Svart tupp- eller höns-
hackel

Huvud: Svart

Räkfluga

Krok: 4–8

Bindtråd: Svart

Stjärt: Några fibrer orange tupp- eller
höns hackel

Kropp: Först bly- eller koppartråd, därefter
orange chenille

Hackel: Orange tupp- eller höns hackel
som binds från krokbojen fram till huvudet

Huvud: Svart bindtråd och försett med
ögon

misstag än av mina flugors likhet med den föda de för tillfället jagade), gav jag upp och vadade iland.

Något hundratal meter längre bort låg en bergshäll, som stupade rätt ned i vattnet. Jag knallade iväg dit för att fika och för att fundera över hur strategin för resten av fiskedagen skulle läggas upp.

Naturligtvis fanns det grov fisk i sjön. Och naturligtvis måste det på ett eller annat sätt gå att kroka dem. Men här gällde det att tänka om – rejält. Ur färskväsken plockade jag sålunda fram en rulle med blykärnad, supersnabbsjunkande lina och letade i flugasken fram min absoluta favorit vid kustflugfiske efter havsöring – en stor och buskig historia som man med lite god vilja kan tänka sig föreställa något mellanting av en liten tångräka och en borstmask. Oavsett vilka likheter vi kan se mellan denna fluga och de djur som lever längs kusten, anser under alla omständigheter havsöringen att den representerar något som går att äta.

I rent experimentellt syfte band jag fast flugan i den supersnabbsjunkande linan och kastade ut härligheten i vattnet, där den fick sjunka till botten. Jag påbörjade intagningen och flugan hade knappt hunnit röra sig mer än några meter förrän det stramade till i linan av att en fisk nöp flugan. En stund senare kunde jag landa en vacker regnbåge på 2.8 kilo. Utan att gå in på några detaljer rörande fiskedagens fortsatta förlopp vill jag bara berätta att flugan så att säga vann regnbågarnas förtroende.

Hellre stora byten än små

Detta var naturligtvis inte första gången – och inte sista heller för den delen – som jag har fiskat regnbåge med flugor som skulle framkalla ett ordentligt nervsammanbrott hos mer puritanskt lagda entusiaster i Petri brödraskap. Faktum är dock att dessa flugor, som ibland också kallas provokationsflugor, ofta är oerhört effektiva. Detta trots att de inte anses imitera någon speciell typ föda, utan snarare skall reta och provocera fram hugg. Det kan alltså löna sig att fiska med stora flugor, även om man givetvis i vissa situationer också kan lyckas lura stora regnbågar att ta en liten torrfluga eller nymf.

Regnbågen söker – som all annan fisk – sin föda utifrån vad man brukar kalla energisparandets princip, vilket

helt enkelt innebär att fisken strävar efter att ta största möjliga munsbitar under så få och korta jaktraider som möjligt. Det åtgår nämligen ofta lika mycket (eller lika lite) energi att jaga stora byten som att jaga små. Sunda förnuftet säger därför att stor fisk hellre tar stora byten än små. Eftersom större fisk dessutom kräver större energiintag än mindre fisk borde det vara självklart att riktat fiske efter grov regnbåge alltid bör ske med stora flugor. För att uttrycka det på modern svengelska: fiskens "input" måste vara större, eller åtminstone inte mindre, än dess "output". Sedan är det naturligtvis ingen nackdel om storflugorna dessutom representerar något ätbart – exempelvis småfisk, räkdjur, iglar etc.

När man sprättar upp magen på förhållandevis stora regnbågar finner man ofta att dessa innehåller en hel mängd smådjur av allehanda slag, men detta är i sig inget märkligt – även om det kan tyckas motsägelserfullt. Det är självklart att regnbågar på 3–4–5 kilo också äter små insekter på och under ytan, men detta beror snarare på en välutvecklad överlevnadsinstinkt i vatten där födomängden är begränsad och/eller främst består av små insekter, larver etc. Av egen erfarenhet vet jag dock att fiskens vanligtvis väl utvecklade selektivitet i näringsvalet ofta sätts ur spel om den erbjuds tillräckligt attraktiva flugor. Fisken blir helt enkelt för "het på gröten" för att iakttä normal försiktighet när det kommer en stor fluga förbi svepande – även om denna fluga har mer eller mindre obefintlig likhet med den föda som förekommer naturligt i vattnet.

Under praktiskt flugfiske innebär naturligtvis detta att "finliraren" ofta har hyggliga chanser att ta både mindre och större regnbågar, men att han eller hon också missar många chanser att fånga de verkligt stora exemplaren, eftersom dessa kanske inte bemödar sig med att annat än i undantagsfall jaga "smågodis". När en stor regnbåge tar en liten fluga, är detta därför snarast undantaget som bekräftar regeln.

Tre ess i flugasken

Som tidigare nämnts, finns det i många put-and-take-vatten med regnbåge stora exemplar, som stått där länge och därför hunnit växa till sig ordentligt. Dessa grova regnbågar visar sig sällan eller aldrig i ytan. Istället står de i mellanskiktet eller vid bot-

ten. De bör därför fiskas på djupet, antingen med en snabbsjunkande fluglina eller med flytande lina som försetts med en snabbsjunkande tafs. Naturligtvis skall man inte påbörja hemtagningen alltför snabbt, eftersom flugan måste ges tid att sjunka ned till det djup där fisken befinner sig. Man bör inte heller ta in flugan alltför hastigt.

För att göra flugorna ännu mer lockande och effektiva kan man binda in lite bly eller koppartråd i kroppen, så att flugan sjunker snabbare än tafsen. Även om flugan i och med detta blir mer svårkastad, vill jag ändå rekommendera att man förtynger denna typ av flugor. Sedan tas flugan in ryckvis med relativt långa pauser mellan dragningarna, vilket gör att den får en "jiggande" gång i vattnet. Istället för att flugan fiskas in på traditionellt sätt – mer eller mindre vågrätt under vattenytan – får den på detta sätt ett mer naturligt och eggande rörelsemönster.

Det finns naturligtvis en lång rad stora flugor som kan locka den grova regnbågen att ta. Men jag skall här inskränka mig till att bara presentera tre mönster. Å andra sidan är dessa tre flugor så giftiga att jag gott och väl skulle klara mig med dem ifall någon mot all förmodan skulle tvinga mig att resten av livet bara fiska med tre mönster.

Den första flugan är Muddler Minnow – en fiskimitation som lurat åtskilliga regnbågar under skiftande förhållanden. Den bör bindas på relativt stora krokar, nummer 4–8. En fördel med denna fluga är givetvis att den även kan fiskas torrt, och att den då utgör en nästan oemotståndlig lockelse för främst grov, nattsländejagande regnbåge.

Den andra flugan jag skulle välja är en svart-oliv Wooly Bugger. I fiskens ögon påminner den antagligen främst om en igel, men även i vatten där det inte förekommer iglar har detta flugmönster visat sig vara mycket framgångsrikt. Eftersom stjärten inte bara är lång, utan snarast överdimensionerad, kan flugan bindas på så pass liten krok som nummer 8.

Min tredje favoritfluga för fiske efter grov regnbåge är en knallorange räkimitation försedd med stora ögon. Orange är knappast en färg som kan sägas representera något som ingår i regnbågens naturliga diet, men faktum är att denna rena attraktionsfluga kan vara oerhört effektiv. Flugans kropp kan med fördel förtyngas med bly- eller koppartråd för att göra den ännu mer lockande.

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

1992 et godt lakseår

1 1992 er i skrivende stund (primo december) ved at løbe ud. Det har været en sæson, der på flere måder har skilt sig ud fra de tidligere. Dels på grund af den meget lange og meget tørre sommer – dels på grund af de fine laksefangster, der blev gjort sidst på sæsonen.

Der blev fanget mange havørreder i 1992 – rigtig mange endda, da først regnen kom. Til gengæld så vi ingen af de rekordstore fisk, som både 1990 og 1991 bød på – fisk over 10 kg. Hvor de blev af, kan vi kun gisne om.

I stedet blev 1992 laksenes år. *Varde Å*, som jo er en af klassikerne i dansk laksefiskeri – dertil den eneste af de store vestvendte åer, som ikke er reguleret af en kammersluse ved udmundingen – fiskede langt over sædvanlig standard. Mellem 100 og 150 laks regner man med er landet i 1992. Langt de fleste ganske vist grilse i 2–3 kg's klassen, men det går jo også an – specielt da, når der er nok af dem! De mange *Varde*-laks menes at stamme fra udsætningen af 10 000 styk laks i 1990 – laks, man fik fra det nye lakseri i *Brusgård* ved *Randers*.

Længere nordpå – ved klassikeren over alle klassikere i dansk laksefiskeri, nemlig *Skjern Å* – gik der også for alvor hul på bylden, da regnen endelig kom. Det skete i august, hvor både lokale og tilreisende fiskere visse dage oplevede et sandt bonanza af hugvillige laks. Man regner med, at der er landet omkring 100 laks med den største på 10 kg. Det er i *Skjern Å* systemet – nærmere betegnet i det lille tilløb *Karstoft Å* – man idag finder de sidste, sørgelige rester af en oprindelig, dansk laksestamme. Man kan diskutere, om det nu også er den oprindelige stamme, men et faktum

er i hvert fald, at der stadig finder laksegydning sted netop her.

Netop dette faktum har været stærkt medvirkende til, at der nu er lavet en samlet handlingsplan for genskabelsen af den gamle laksebestand i *Skjern Å* – en stamme, som hidtil har været stærkt truet af ikke mindst det lokale og meget hårdhændede garnfiskeri i *Ringkøbing Fjord*. Handlingsplanen går i korthed ud på følgende:

- *Skjern Å* laksen totalfredes i såvel å som fjord i 5 år.

- Der indføres specielle restriktioner for brugen af faste redskaber i både å og fjord, men specielt i å-mundingen.

- Der skal gives laksene fri passage til gydepladserne i *Omme Å*, hvortil de idag er så godt som forment adgang.

Ovenstående bestemmelser skulle gerne give laksen det fornødne pusterum til atter at få godt fodfæste i Danmarks vandrigeste åløb!

Ved den østvendte *Gudenå* har man for alvor kunnet mærke resultatet af de store lakseudsætninger her i 1992. På lakseriet i *Brusgård* regner man med, at man i 1992 har fået omkring 5% af de udsatte fisk retur som voksne laks – langt de fleste som grilse i 2 kg's klassen. Man mener, at op imod 5 000 laks er vendt tilbage fra et nærende ophold i *Nordatlanten*. På selve lakseriet har man set mere end 100 laks præsenteret af de glade fangere, der hver har fået en flaske udsøgt hvidvin med hjem som tak for hjælpen og ulejligheden. Samtidig deltager de registrerede fangere i en konkurrence om en rejse for to til det land, laksen kom fra. Det er nemlig sådan, at man på *Brusgård* avler på to

forskellige laksestammer – en fra den svenske *Åtran*, en anden fra den irske *Corrib*. Man har valgt disse to vandsystemer, da de begge minder om miljøet ved *Gudenåen*. *Åtran* minder som bekendt ud i selvsamme *Kattegat* som *Gudenåen*, mens *Corrib* i lighed med *Gudenåen* gennemstrømmer et antal søer med en stor bestand af glubske gedder. Ved at avle på netop disse to stammer håber man på at kunne genskabe en selvreproducerende laksestamme, som bedst muligt egner sig til forholdene i *Gudenåen*.

Det vides ikke med sikkerhed, hvor mange laks sportsfiskerne i *Gudenåen* har landet. Nogle ved ikke, at det er en laks og ikke en havørred, de har fanget. Andre er ligefrem modstandere af laks i *Gudenåen*, og de hører bestemt ikke af sig, hvis de lander en laks. De er tavse som graven!

Sådan bør det naturligvis ikke være. Det er vigtigt, at biologerne får så mange tilbagemeldinger som overhovedet muligt. Ellers kan man ikke danne sig et ordentligt indtryk af resultaterne af de store og kostbare udsætninger. Man ved imidlertid med sikkerhed, at erhvervsfiskerne – både dem ved fjorden og så længere til havs i *Kattegat* – har haft stor glæde af udsætningerne. I det stykke har ikke mindst de lokale fiskehandlere været meget beredvillige til at rapportere. En enkelt af dem har således modtaget mere end 500 af de mærkede laks fra lakseriet i *Brusgård*!

Så store tal sætter naturligvis fokus på spørgsmålet om, hvem der egentlig skal fange de nye *Gudenå*-laks. – Er det et fåtal erhvervsfiskere, eller er det et stort antal lystfiskere i *Randers Fjord* og i *Gudenåen*? I den forbindelse er det jo meget vigtigt at erindre, at laks fanget i det rekreative fiskeri – altså på stang – omsætter 10–20 gange laksenes blotte handelsværdi eller kødpris. I lande som *Island* og *Skotland* sågar 30–40 gange kødprisen!

Samfundsøkonomisk er det således en meget, meget dårlig forretning at lade et fåtal erhvervsfiskere – som ofte slet ikke har noget lokalt tilhørsforhold – score kassen af de kostbare udsætninger. I stedet vil lokalsamfundene ved *Gudenåen* kunne profitere af sportsfiskeriets såkaldte "ringvirkninger" – transport til og fra fiskepladsen, kost og logi samt indkøb af fiskegrej, fiskekort med mere. Det er disse ringvirkninger, der gør laksen til så vigtig en fisk for samfundet. Den er således mest værd, når den fanges på stang – mindst, hvis den ender sine dage i et garn eller på en krogline. Det bør vore politikere lægge sig på sinde!

Izaak Waltons & Charles Cottons flugor

The most significant dry fly design concept for more than 300 years

Text: Gunnar Johnson & Anders Forsling
Akwarell: Gunnar Johnson

wisher & Richards uppmärksammades stort när de lancerade sina No-Hackle Flies i början av 1970-talet och på omslagets reklamlit till boken "Selective Trout" kan vi läsa hur deras "new design concept could be the most significant dry-fly advance in years". Problemet är bara att de var 300 år för sent ute med sin upptäckt av de hackellösa

flugorna – Izaak Waltons och Charles Cottons vingade flugor saknade nämligen också hackel...

Ingresstexten ovan kan synas väl provokativ, men det är inte vår mening att nedvärdera Swisher och Richards. Vi vill bara visa på att solen går upp och solen går ner, men att det sällan visar sig något revolutionerande nytt under den.

Sedan några år tillbaka har vi studerat Izaak Waltons och Charles Cottons "The Compleat Angler" med fördjupat intresse. Boken är som bekant sportfiskelitteraturens största klassiker. Den kom 1653 och från och med 1676 års upplaga med ett tillägg skrivet av Charles Cotton. Alla känner till boken, men – misstänker vi – väldigt få har verkligen läst den. För om så vore, skulle inte så mycket "nyproducerat gods" oemotsagt ha fått presenteras som just "nyheter" under årens lopp – och då tänker vi inte enbart på Swisher och Richards flugor. Istället pekar vi på det exemplet som ett bevis på en allmän historielöshet hos oss flugfiskare. Våra rötter är betydligt djupare än vad många tycks vara medvetna om.

Det är till exempel en allmänt spridd uppfattning att det första flugfisket skedde med våt-fluga, och att torrflugfisket sedan utvecklats ur detta. Det kan möjligen vara sant om vi söker oss flera tusen år tillbaka i tiden, och det kan också bero på hur vi definierar begreppet "torrfluga". Men faktum kvarstår – På Waltons tid fiskade man sina flugor uppe på vattenytan. Både Walton och Cotton delar nämligen in allt fiske i tre avdelningar: fiske på vattenytan, fiske på botten och fiske mittemellan, varvid fiske på vattenytan sker med fluga, till skillnad mot fiske vid botten och i vattnets mellanskikt som är olika former av mete med levande beten.

I själva verket bedrev de en form av dappingfiske med toppknuten lina och lät sin fluga dansa uppe på vatten-

ytan. De poängterar också att ingen del av linan någonsin får beröra vattnet. Enda undantaget är om det blåser hårt, skriver Cotton. Då kan den yttersta delen av linan få vila på vattenytan för att man ska undvika att flugan blåser bort.

När det gäller 1600-talets flugfiske, så som det beskrivs av Walton och Cotton, finns här inga oklarheter om deras fiskemetod. Deras flugfiske var ett "uppe på ytan" fiske, och våtflugfiske nämns över huvud taget inte i deras bok.

Men det betyder inte att de kastade sina flugor på det sätt vi gör idag. Istället kan deras flugfiske mer beskrivas som en form av långspömete, där man doppade ner flugan på vattenytan. Vissa partier i Charles Cottons text beskriver också ett mer svepande kast, där spö och lina behandlas som en mjuk piska. Men linan var fäst i spötoppen och medgav inte någon förlängning av kastet. Rullen var visserligen uppfunnen men inte i allmänt bruk. Walton nämner att en del laxfiskare använder en sådan. Men det är så märkligt att det inte går att beskriva, säger han. Det måste ses...

Spöet tillverkades av trä och splicades samman av flera delar, och linorna, som tillverkades av hästtagel, var redan på den tiden taperade från spötopp och ner mot flugan. Man smög sig på fisken, kanske i skydd bakom ett buskage, och svängde ut kastet med hjälp av spöet så att flugan doppade ner strax uppströms en vakande fisk. Genom att man använde tämligen långa spön, kunde man på detta sätt få förhållandevis lång räckvidd i mindre strömvatten som man täckte väl, särskilt som man tog hjälp av vinden.

Torrflugfisket kom med tiden att utvecklas till ett renodlat uppströmsfiske i England. Walton däremot fiskade nedströms, medan Cotton uppger att han fiskade såväl uppströms som nedströms – allt efter omständigheterna. Som redan nämnts använde man ju vinden till att föra ut flugan över vattnet. Det håll vinden blåste från fick alltså avgöra hur flugan fiskades.

På grund av den långa tid som förflutit kan man lätt få uppfattningen att Izaak Walton och Charles Cotton fiskade med enkla och kanske lite klumpiga flugor av "allmogemodell". Det var ju mer än 300 år sedan, tänker många, och ser framför

forts på nästa uppslag

Försök till rekonstruktioner av några av Izaak Waltons och Charles Cottons flugor samt figurer i fem steg som visar den tidens bindteknik.

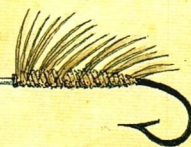

Green-Drake

Little Yellow
May Fly

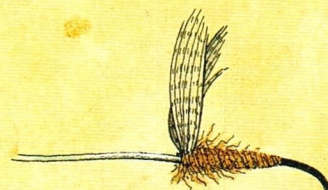
Dun Grasshopper

Green Grasshopper

Fig I

Bright Brown

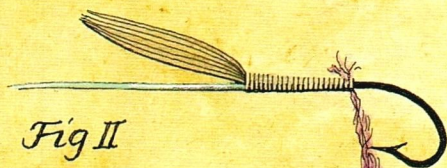

Fig II

Plain Hackle

Wasp Fly

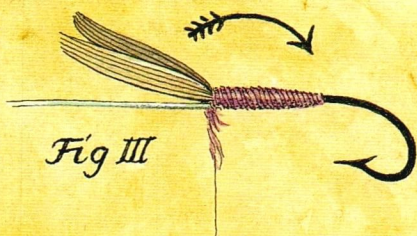

Fig III

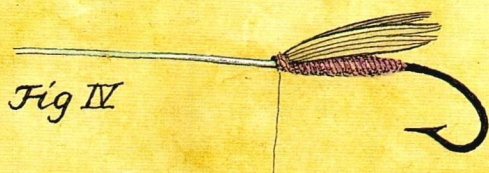
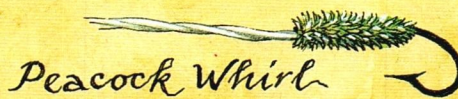

Fig IV

Peacock Whirl

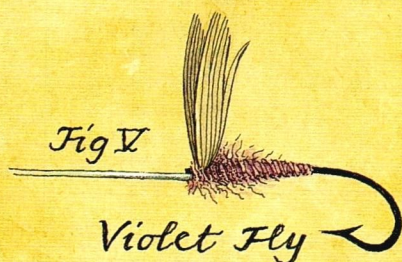
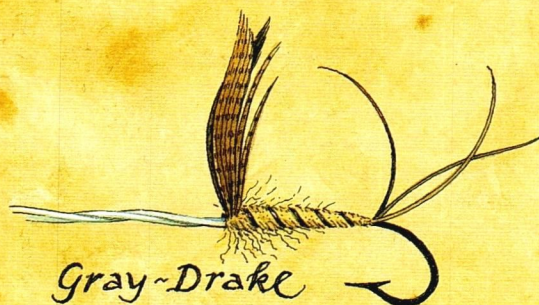

Fig V

Violet Fly

Gray-Drake

The Compleat Angler

forts från föreg uppslag

sig åldriga redskap från något bygdemuséum. Men inget kan vara mer felaktigt. Det inser man snart när man läser "The Compleat Angler" – och man förstår det ännu tydligare när man betänker vilken samhällsklass Walton, Cotton och andra flugfiskare i 1600-talets England tillhörde. Izaak Walton framstår visserligen som en anspråkslös man – men med mycket förfinad smak. Han och andra flugfiskare var gentlemen ur de högre samhällsklasserna, och om man studerar dessa samhällsklassers övriga tidsfördriv och det liv de levde samt de ting de omgav sig med – till exempel klädedräkt, matvanor och liknande, så får man istället bilden av en förfinad livsstil.

I 1600-talets England var hantverksskickligheten fortfarande hög, även ute i landsortsbyarna. Överallt fanns det smeder, träsnidare och skräddare som tillverkade vad samhället förbrukade i form av olika föremål. Lyxigare varor "importerades" från London eller utlandet. Man omgav sig med fina guldsmedsarbeten, avancerade klädedräkter med spetsar, krås och vackra knypplerier. Det finns ingen anledning att människor ur dessa samhällsklasser skulle låta sig nöja med klumpiga "allmogeflugor". Snarare var flugorna troligen väl så nätt bundna som i våra dagar. Detta understryks i Waltons och Cottons texter. Bland annat klagar de över fula och överdressede flugor – "så som de säljs i London".

Ingen kan idag med säkerhet säga hur Waltons och Cottons flugor såg ut. Men indirekt kan vi få en god bild genom att lägga samman olika uppgifter i en indiciekedja. Det finns sådana enskilda citat eller korta beskrivningar från olika partier i deras bok, som var för sig inte är lika värdefulla som information, men som sammanställda ger en förhållandevis god bild av den tidens flugor. På samma sätt kan man följa många av Waltons beskrivningar tillbaka till Dame Julianas "A Treatise of Fysshynge wyth an Angle" från 1496 – men också framåt i tiden och jämföra med bevarade flugor från slutet av 1700-talet. Man ser då en relativt obruten tradition, vilket gör det lättare att komplettera indiciekedjan och få en ännu säkrare uppfattning om hur flugorna troligen såg ut.

Walton är visserligen ganska svepande i sina formuleringar, men Cotton är något mindre oklar. Flugorna ska vara nätta med förhållandevis korta och vackert taperade kroppar, får vi bland annat veta. I andra passager i texten talas det om hur de riktiga insekterna håller vingarna – upprätt eller liggande längs ryggen. Ytterligare ett textavsnitt rekommenderar att man ska välja färg på sin konstgjorda fluga, inte bara efter färgen på den levande förebilden den aktuella årstiden, utan till och med den aktuella dagen för fisket.

Denna tro på imitationens betydelse ger vid handen att man la ner stort arbete på att så långt som möjligt få sina konstgjorda flugor att verkligen efterlikna insekterna på vattnet – både i storlek, färg och vingarnas ställning. Dessutom framgår att man bemödade sig att binda flugorna nätta och fina.

En kort passus i Waltons del av "The Compleat Angler"

ger i grunden djupare förståelse av hans sätt att se på fisket som fritidssysselsättning och livsstil än de mer fiske-tekniska upplysningarna. Vi tänker på ett textavsnitt där Walton överväger att avbryta fisket för att istället ta in på ett värdshus i närheten. Vad som lockar honom från fisket är att man där har sängkläder som "luktar så gott av lavendel" – en synpunkt som med all tydlighet visar på Walton som livsnjutare med förfinad livsstil. En sådan man skulle knappast fiska med klumpiga flugor...

tt visa på hur Walton och Cotton fiskade med No-Hackle Flies mer än 300 år tidigare än Swisher och Richards är alltså tämligen lätt. Men man fiskade också med andra typer av flugor, vilka vi kanske lite till mans inbillat oss vara av betydligt

senare datum. Som ett exempel kan vi nämna olika gräshoppssimulationer, och för att dessutom ytterligare ställa våra "moderna innovationer" på skam, kan vi berätta att man på till exempel "Dun Grasshopper" trimmade denna genom att klippa den på undersidan för att få den "att simma bättre", med andra ord att ligga rättvänd på vattnet. En teknik som tagits upp igen i våra dagar.

Gräshopporna hade nämligen hackel till skillnad mot de vingade flugorna, som (med ett undantag) var hackellösa. Man skilde helt enkelt mellan vingade flugor och vad man kallade palmerflugor – en beteckning vi använder

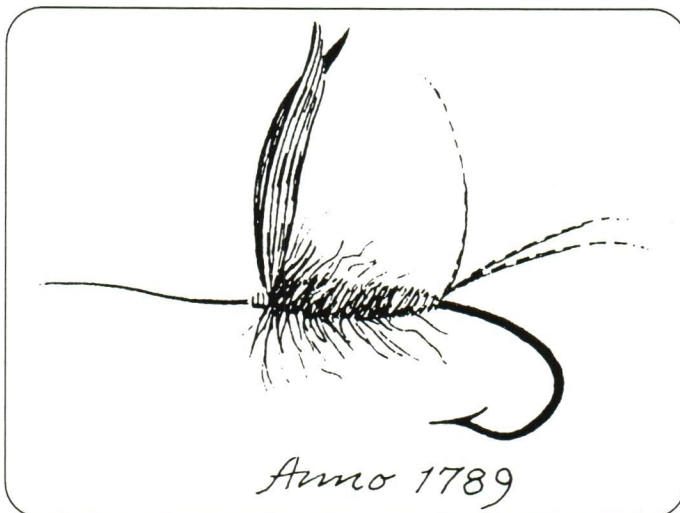
den än idag och som avser en fluga med ett hackel lindat längs hela kroppen. Ursprungligen skulle dessa imitera håriga fjärilslarver, vilka rör sig genom att växelvis dra samman och sträcka ut kroppen i en rörelse "som liknar havets vågor", skriver Walton. Men samma bindteknik användes alltså också för gräshoppssimulationer.

Bland andra gamla "nyheter" kan vi nämna hur Walton och Cotton fiskade med imitationer av flygmyror, getingar och andra terrestrials. Vi kan också peka på en av Cottons flugor som endast bestod av "a peacock's whirl without wings" och som vid en första anblick skulle kunna vara flugfiskelitteraturens först beskrivna nymf – om det inte vore för författarens kategoriska beskrivning av flugfisket som ett fiske "on top of the water" eller "upon the water". Cottons "nymf" finns emellertid i en lång uppräkningslista av 65 olika flugor, och i den långa listan är den placerad intill en beskrivning av en liten larv som ibland faller ner från lövverket på de träd som omger ån och som därefter flyter med på vattnet. Det finns därför god anledning förmoda att Cottons "påfågelsnymf" också avser en liknande larv som fallit ner från ett träd och fiskas uppe på vattenytan.

et finns översättningar av "The Compleat Angler" till våra nordiska språk för den som inte vill ge sig i kast med den engelska originaltexten. Boken finns också i nyare engelska utgåvor med ett språk som är modernt tillrättat och därmed lättläst. Den svenska utgåvan är förtjänstfullt översatt av Olof Lagercrantz 1945. I vissa avseenden överträffar hans översättning litterärt sett till och med den engelska

forts på sid 42

En bevarad hackellös fluga bunden av Thos Cummess 1789 visar drag av Waltons och Cottons flugor.

Fiskecamper i fjällen

Av Håkan Stenlund

Fisaketuren till den svenska fjällvärlden är för många årets höjdpunkt, det man drömmer om och planerar för. Man dras till fjällvärlden för fiske och rekreation. Andra har burit på en hemlig längtan i flera år men aldrig förverkligat den. När de verkligen kommer iväg kan överraskningarna bli många. Fjällen kan vara tuffare än turistbroschyrernas vackra färgbilder. Därför kan den första fjällfisaketuren med fördel förläggas till en fiskecamp där man får hjälp och tips – både kring fjälllivet i stort och fjällfisket i synnerhet. I en camp är man heller inte lika utlämnad åt väder och vind, och fiskecamperna ger också en behagligare fiskeupplevelse för den som kommit lite upp i åren och som lätt känner sig aningen ledbruten efter en vecka i fjälltältet. Då bor man bekvämare i stuga.

I några kommande nummer ska jag i FiN berätta om fiskecamper i fjällvärlden. Men i det här numret väljer jag att ge ordet till Mikael Viklund och Bill Ring, som med början på nästa uppslag beskriver en fiskeresas till Miekak vid Piteälvens källflöden. Men alla är inte lika vana fjällfiskare som Mikael och Bill. Låt mig därför ge några allmänna råd till den som besöker fjällen för att fiska för första gången.

För många är Norrland lika med fjällfiske. Men de norra delarna av vårt land är lika mycket skogsland med helt annan karaktär på älvarna. Tidigare norrlandsturer betyder alltså inte att man har någon fjällvana. Fjällen är trädlöst land – möjligen med undantag för fjällbjörk och vide i gränslandet mot det rena kalfjället. Här ställs helt andra krav på både utrustning och förnuft av besökaren.

Vi möter de sydligaste fjällen i norra Dalarna, och sedan sträcker sig fjällkedjan ända upp till Treriksröset. Men eftersom Sverige ligger i nord – sydlig riktning, och fjällen varierar kraftigt i höjd, så varierar också förhållandena ordentligt vad gäller hur långt sommaren hunnit på olika platser vid samma tidpunkt på året. Det varierar till och med på samma plats, beroende på hur högt upp längs fjället man vandrar – eller till och med på om man befinner sig på nord- eller sydsidan av samma fjäll. En dalgång

kan ha vindstilla, medan det blåser olidligt kallt i dalgången intill beroende på att denna har ett mer utsatt läge där vinden får fart.

Intensiva sommarveckor

Långt uppe i norr möter vi midnattssolen som ger ljus dygnet runt. Det skapar stor aktivitet. Allt ska hända på några korta sommarveckor. Fåglarna ska få ut sina ungar och fjällvärldens fiskar ska växa till. De är ju växlarvarma – därför är det bara nu de kan lägga på hullet. Resten av året är vila. Det är nu på sommaren de måste ta till vara alla kläckande insekter, något vi bör tänka på när vi klagar på myggplågan. Utan mygg – inget fiske!

Vädret i fjällen är lynnigt. Ena stunden är det varmt och vindstilla, nästa kan det vara snöstorm – även på sommaren. Därför måste du ha en bra utrustning, och du måste också skaffa vissa baskunskaper för att klara dig i denna extrema miljö. Väljer du att tälta istället för att bo i en fiskecamp stuga, så måste du ha ett bra och stormsäkert fjälltält. Här räcket det inte med ett "campingtält från Ellos". Sovsäcken kan gärna vara liten och lätt – men den bör tåla 5 minusgrader. Lika viktigt är liggunderlaget. Det ska inte bara göra det bekvämt för dig. Det ska också isolera mot kylan underifrån. Några föredrar ett renskinn som är en underbar madrass att sova på – men nog så tungt och skrymmande att bära med sig.

Trädlöst land

Den som läst sin Lidman gör bäst i att snabbast möjligt glömma alla förtrollande kaffeeldar med tjärdoft och sprakande glöd. Fjällen är trädlöst land. Här är dåligt med bränsle och man bör för övrigt ta det försiktigt med eldandet, eftersom omloppstiden för växter i den karga miljön är otroligt mycket längre än nere i skogslandet. Ett stormkök av Trangia-modell är därför ett måste vid fjällfisket. Se också till att ha tillräckligt med T-

sprit för den beräknade vistelsen. Tänk på att man gärna kokar några extra koppar kaffe om man är kall och frusen. Dessutom är man uppe fler timmar per dygn än hemmavid. Här är ju midnattsol – bara det gör att man troligen dricker och äter fler gånger än man skulle gjort om man varit hemma.

Frystorkat i alla ära – men själv föredrar jag "riktig" mat. Bacon håller sig till exempel bra, och i fjällen är det oftast rimligt lätt att hålla matvaror kylda i en liten jock eller kallkälla på en fjällsida. Makaroner kan lagras hur länge som helst, och dessutom finns det många goda pastasåser i pulverform som bara behöver röras ut i vatten. Se till att du tar hand om all fisk du ska äta och rensar den direkt. Fjällvistelsen är alltför värdefull för att du ska ligga magsjuk i tältet...

Vissa saker förändras under sommaren. Förutom själva fisket, som naturligtvis lever med i fjällvärldens skiftningar, så förändras också själva landskapet.

Vårfloden kan till exempel variera flera veckor i tid från år till år. Man kan alltså inte lita på att en viss vecka är bra – bara för att "den var det förra året".

Jokken som man lätt vadade över på morgonen kan under sommarsohlens värmande strålar på fjällsidans snölegor förvandlas till en strid ström av isvatten på ett par timmar.

Myggen, gisslet i denna del av världen, har sin korta men intensiva högperiod just under högsommaren. Men under sensommar och höst – halva juli till augustis slut – är plågan mindre. Dessutom bör påpekas att myggen sällan är något gissel på själva kalfjället, då det sällan är helt vindstilla där.

Ja, det var några allmänna synpunkter och råd för förstagångsbesökaren i fjällen. Kanske det bästa rådet är att första gången välja att bo i en fiskecamp. Där är man inte lika utlämnad åt vädrets makter och får chans att "skola in sig" för senare turer på egen hand. Dessutom är av naturliga skäl fiskecamperna alltid belägna vid erkänt goda fiskevatten. Det ger också en garanti för fisket – jämfört om man väljer att söka sig till oprövade vatten helt på egen hand.

Miekak i hjärtat av Arjeplogsfjällen

Text & foto:

Mikael Viklund & Bill Ring

Genom det kristallklara vattnet ser man hur en röding stiger och tar knott alldeles i strömkanten. Den är på minst två kilo. Man smyger sig försiktigt i kasthåll, knyter på en Black Gnat och lägger ut kastet en bit ovanför vaket. Flugan flyter sakta ner mot fiskens ståndplats och man ser rödingen stiga från djupet och med en lätt kyssa ta flugan i munnen. Reaktionen blir enorm – i ett enda drag river den av både linan och en massa meter backning från rullen. Sedan vänder den och kommer i rasande fart rakt emot en...

Ja, hur många flugfiskare har inte haft sådana drömmar, när vi suttit under vinterns mörkaste månader och planerat inför den kommande sommarens fiskefärder...? Men det är en fantasi som kan bli verklighet! Första förutsättningen är bara att finna ett vatten med de rätta förhållandena. För oss var valet inte speciellt svårt...

Miekak, den storvuxna fjällrödingens tillhåll nummer ett, är ett sådant vatten. Detta underbart vackra område med sina gröna, kristallklara strömmar mitt i hjärtat av Arjeplogsfjällen. Vi hade varit där förr och visste därför vad området kunde bjuda på. Därför var det inte märkligt – utan närmast självklart – att vi sökte oss tillbaka hit. Här är fisket av yppersta kvalitet.

Läger vid en fors

Vi kom fram till flygbasen i Tjärnberg klockan 14.00 den tjugonde augusti. Vid den tiden på eftersommaren kan det bli ordentligt kallt, framförallt på nätterna, men nu var det helt annorlunda med stekande sol och en varm vind som svepte in över nordligaste Sverige. Så förutsättningarna tycktes vara perfekta.

När vi landat efter den fem mil långa flygturen, och helikoptern försvunnit bakom fjällen, infann sig det stora lugnet – denna fantastiska ro som man bara kan känna i fjällvärlden.

Miekakröding på 2,6 kilo

Den här turen hade vi bestämt oss för att tälta istället för att bo i stuga, och vi hittade också snart en vacker plats att slå upp vårt tält på. Vårt krav på en bra tältplats är att den ska ligga nära en lagom brusande fors och att marken ska vara slät och någorlunda mjuk. Fördelen att befinna sig vid en fors är många. Man har nära till friskt och kallt vatten – men forsen har också samma lugnande inverkan som lägerelden. Man kan sitta i timmar och bara titta på alla rörelser som förändras hela tiden, och så vaggas man

så skönt till sömns av ljudet från det strömmande vattnet...

När vi var klara med allt pyssel kring lägerslagningen, halade vi upp våra spön ur tuberna och tacklade upp. Vi vet sedan tidigare att vid denna tid på året och på dessa breddgrader äter fisken i huvudsak knott och knottlarver, så valet föll naturligt på en våt Black Gnat.

Vi vandrade uppströms någon kilometer innan vi kom fram till en nacke, ingen egentlig forsbacke, utan närmast bara en hopsnörning eller

– nog är det svårt att tänka sig en vackrare fisk. Foto: Bruni Fröhlich.

midja mellan två sel som skapar en V-formad strömsättning. Där satte vi oss för att vänta på att den första fisken skulle visa sig. Alla yttre förhållanden var i det närmaste perfekta, och efter en timma fick vi också se det första försiktiga vaket. Efter ytterligare några minuter vakade fem fiskar inom tio meters kasthåll. Matperioden hade alltså börjat.

Mikael gjorde det första försöket och började naturligtvis med den nedersta fisken. Med yttersta försiktighet smög han sig ner mot vattnet,

satte i stövlarna helt ljudlöst och höll så låg profil han kunde. Här är vattnet kristallklart, och en oförsiktig rörelse kan skrämma fisken. Med darrig hand lossade han flugan från spöringen och började luftkasta. Flugan hamnade ett par meter ovanför senaste vakbilden och flöt helt opåverkad av lina och tafs... Men inget hände. Flugan flöt förbi helt oattackerad.

Ett nytt försök, men med samma klena resultat. Linan fick flyta en bra bit nedströms fisken innan han försiktigt drog in den för att byta fluga.

Varför tog inte fisken? Trots att den åt knott, ville den inte se åt Mikael's lilla Black Gnat. Vi erinrade oss ett liknande tillfälle för ett par år sedan. Då var det de gamla välkända våtflugorna Bloody Butcher och Parmachene Belle som hade räddat situationen.

Med den händelsen i tankarna knöt Mikael på en Butcher och lät flugan landa strax uppströms fisken. Den hann bara sjunka fem centimeter under ytan då fisken tog! Blixtnabbt gjorde han mothugg – med resultat

forts på nästa sida

Det gäller att uppträda försiktigt. I det extremt klara vattnet är fisken mycket skygg.

forts från föreg sida
att linan kom farande emot honom. Fisken hade bara varit uppe och gran-skat hans fluga. Besviken vadade han iland. Klockan hade tickat iväg och vi beslöt knalla tillbaka till tältet för att koka ett par kannor starkt kaffe innan vi kröp ner i sovsäckarna. Vi hade ju flera dagar framför oss. Det skulle nog bli fler chanser...

Sol och varmt

Dagen därpå väcktes vi av solen som redan stod högt på himlen. När vi kom ut ur tältet möttes vi av det vackraste väder man kan tänka sig. Selet låg helt blankt och på himlen fanns bara något enstaka moln.

När vi är på fjällfiske brukar vi alltid ta av oss klockorna. Det är en symbol-handling. På så vis bär man inte längre tiden med sig utan kan göra saker och ting allt efter som dagen utvecklar sig. Så gjorde vi också nu, innan vi gick att möta den nya dagen.

Efter en rejäl grötfrukost greppade

Bill sitt spö. Forsen som vi hade som närmaste granne innehöll en intres-sant hölja, och där beslöt han sig för att börja förmiddagens fiske. Det fanns gott om stora stenar invid höl-jan. De gav ett gott skydd när Bill försiktigt kröp närmare. När han kommit på plats, såg han också hur det vakade i höljan. Stora fisknosar stack med jämna mellanrum upp ur vattnet. Fisken åt av knotten som kom drivande med strömmen och svängde in i höljan. Nu skulle det bli torrflugefiske!

Resultatet lät heller inte vänta på sig. Efter bara några kast öppnade en bjässe till fisk sitt gap över Bills fluga. Mothugget kom helt automatiskt och fisken gjorde ett jättehopp innan den tog fart nerför forsen. Nu såg vi att det var en öring. Rödingen hoppar för övrigt sällan. Det blev en bra kamp innan fisken kom in med bredsidan upp. Det visade sig vara en vacker öringshona på nära två kilo, buken var alldeles smörgul och ryggen mörkgrön.

I vanliga fall hade en sådan öring fått friheten tillbaka, men med den

lilla flugan och den tunna tafsen hade drillningen tagit lång tid. Fisken var totalt utmattad och hade aldrig klarat av en återutsättning. Vi beslöt därför att behålla den. Vid all återutsättning av fisk gäller det att använda sunt förnuft och avgöra från fall till fall vilka fiskar som kan återutsättas. Catch and release får aldrig bli något själv-ändamål. Kan man inte sätta hård press på fisken för att ta in den snabbt så att den inte hinner få någon mjölk-syreförgiftning, så är det också ens skyldighet som flugfiskare att behålla den.

Vandring till fiskecampen

Solen stod nu som allra högst på himlen. Det hade blivit ordentligt varmt och fisken hade tagit sin dagliga siesta. Vi beslöt därför att vandra ner till fiskecampen för att handla lite och kanske få en pratstund med andra flugfiskare.

Om man går på den norra sidan av

Pieskeströmmen och tar stigen som slingrar långt uppe på fjällkanten, ser man hela tiden vattnet som kastar sig utför väldiga forsar och fall. Vindstilla dagar kan man med kikaren också se alla vakringar som snabbt suddas ut på selen. Det är inte bara ett skådespel för ögat, utan kan samtidigt vara till god hjälp för att finna fiskens favoritplatser.

Efter en marsch på drygt en timme var vi framme vid campen och träffade där Günter Fröhlich och hans fru Bruni. De har rest från Tyskland till Miekakområdet, där de har fiskat i tjugo år. Det de inte vet om fisket i Miekak är inte värt att veta. Tyvärr fick vi beskedet att den större rödingen på 2–3 kilo redan hade lämnat strömmarna. Den står i strömmen bara några veckor varje sommar just när knotten kläcker som intensivast. När kläckningen sedan ebbar ut simmar rödingen ut i selen igen, som ju egentligen är deras naturliga uppehållsplatser.

Men vi behövde inte misströsta. Det fanns gott om fina öringar istället, berättade Günter och Bruni. Det hade

vi ju också redan konstaterat själva. Så resten av veckan var det öringen vi fick inrikta oss på.

Väl tillbaka vid vårt tält igen var det dags att tänka på eftermiddagsfisket. Vi gissade att klockan var mellan fem och sex, vilket brukar vara en bra tid här. Under dagen hade Mikael gått och funderat på sin öring från första kvällen. Skulle han fiska den med små knottimitationer eller försöka provocera den att hugga en färggrann våtfluga? Det blev till slut en förtyngd knottlarvsfluga bunden på krokstorlek 18 som med ett litet plopp fick landa på vattnet och sakta sjunka mot botten. Han koncentrerade sig på "hållet" där tafsens försvann ner i vattnet. Plötsligt stannade tafsens till, kanske bara en tiondels sekund, innan den fortsatte med strömmen. Var det fisk – eller var det botten? I nästa kast stannade tafsens till på samma sätt. Mikael gjorde mothugg och en fisk kom i piruett upp ur vattnet.

Det var en öring, och den gjorde ytterligare fem höga luftsprång efter varandra, följt av en femtiometersrusning i expressfart. Det var en av de

vildaste öringar han någonsin haft på kroken. När den till sist var mogen för hävning, visade det sig att kroken var så gott som helt uträdat, och 0,14-tafsen var ordentligt "fransig" efter fiskens vilda rusningar bland bottenstenarna.

Efteråt summerade vi våra intryck. Det är ganska fantastiskt att kunna få uppleva ett fiske av detta slag i Sverige idag. Trots att det är välordnad service – och sommartid en hel del folk – vid Miekaks fiskecamp, så upplever man det aldrig som trångt här. Var och en kan finna sitt eget lilla smultronställe och naturen är så orörd som man kan önska sig.

Det är också en viss trygghet att vistas i närheten av en fiskecamp. Skulle något hända, så har man nära till hjälp. I helt orörd vildmark är man ju helt utlämnad till sig själv. Här i Miekak möter vi en väl avvägd balans mellan vildmarkskänsla, god service och ett fantastiskt bra fiske. Vad kan man mer önska sig...?

På nästa sida finner du närmare information om fisket vid Miekaks fiskecamp.

Information om Miekak fiskecamp

Miekak fiskecamp har 21 stycken 4-bäddstugor. Foto: Håkan Stenlund.

När du läser detta i början av februari månad har ljuset just återvänt till Miekak fem mil norr om polcirkeln. Samma midnattsol som lyser över sportfiskaren under sommaren, försvinner nämligen under december och januari och lägger området i vintervila.

Miekaks sportfiskeområde omfattar 2100 hektar med stilla och strömmande vatten runt fiskecampen, som ligger strategiskt placerad vid övre Miekaksjön inte långt från de välkända Pieskeströmmarnas utlopp. I Pieskeströmmen och Luoddeströmmen finns de berömda Miekak-rödingarna under en intensiv period på sommaren, då du har chans att fresta dem med fluga. I Pieskeströmmarna är för övrigt enbart fluga tillåtet.

Förutom röding finns i Miekak också öring och harr, och på kalfjället söder om campen finns sjöarna "830" och Njarkalisjaur med grov öring på upp till fem kilo. Jokken mellan dem är perfekt för flugfiske och i sjöarna finns båt att tillgå.

Tomas Almér, som sommartid guidar i området, rekommenderar en lång rad flugor för fisket i Miekak. Det kan finnas anledning att ta med ett litet fältbinderi för alla eventualiteter. Men knottfisket är viktigt. Dessutom fiskas här med våtflugor, och Håkan Stenlund, som skrivit inledningen till FiN:s serie om fiskecamper i fjällen, nämner tex Black & Peacock, Butcher, Peter Ross, Coachman och Partridge & Orange.

Fiskecampen består av 21 stycken 4-bäddstugor. Dessutom finns bastu och en butik med de viktigaste förnödenheterna. Campen ordnar också servering för dem som så önskar. Man kan även ordna specialarrangemang efter besökarnas önskemål. Sarek och Padjelanta ligger till exempel bara 30 km bort. En vandringsled med övernattningsstugor finns i området, men vid behov kan man också bli utflugen med helikopter. Sommarfiskesäsongen sträcker sig från 15 juni till 15 september.

Miekaksområdet ligger i en dalgång i Arjeplogs fjällvärld omgiven av fjälltoppar. Här är klippterräng, fjällhedar och låg strandvegetation. Miekak är sameland och tillhör Luokta-Mavas sameby. Besökaren möter kringströvande renar, kungsörn, ripa, blåhake och ljungpiparen, som är en karaktärsfågel i landskapet.

Fjällkartans blad BD 14 rekommenderas.

Bokning av fiske, stuga och flygtransport görs hos Rolf Sundberg, Heli i Arjeplog AB, på telefon 0961-112 40. För information, bokning och guidning kan du också ringa Tomas Almér på telefon 08-583 589 34.

När laxen nymfar

Föreställ dig bilden av en grov öring som kalasar på nymfer i vattenytan. Ryggfenan sveper omkring som i en cirkel ovanför vattnet och ibland kan man få se en skymt av den breda stjärten. På samma sätt kan lax faktiskt också vaka

Text & foto: Roland Vogel

Den första, enligt mina efterforskningar, som skrev om nymffiske efter lax något så när utförligt var Edward "Ringwood" Hewitt. I sin bok *Secrets of the Salmon*, som gavs ut 1922, beskriver han i ett förhållandevis kort kapitel fiske med nymf såsom det praktiserades av honom. Innehållet grundades på egna erfarenheter och iakttagelser. När fisken vakade i ytan och inte visade torrflugorna något intresse valde Hewitt att fiska med nymf, och det fungerade. Det var egentligen ganska logiskt. Om det ha-

de varit fråga om öring hade det varit ganska självklart och ingen hade höjt på ögonbrynen – men lax.

När fisken har stått en tid i älven, kan de klassiska nymfvaken börja uppträda. De som beskrevs inledningsvis. Denna vakform hos laxen förekommer sällan eller aldrig med sådan intensitet och regelbundenhet som när en öring vakar under insektskläckning, utan mera lojt och sporadiskt. Undantag är smålax som ibland kan stå placerade direkt på nacken och förväxlas med harr.

Visst "äter" laxen

Det påstås att lax inte äter när den väl har nått sötvatten. Vad gör den då när den stiger till torrflugor och nymfer? Jo, den tar för sig liksom andra fiskarter, men den äter inte på så sätt att den sväljer sitt byte, även om det finns dokumenterade undantag, men dessa är mycket, mycket sällsynta. Eftersom en lax i sötvatten inte kan svälja sitt offer, enligt de lärde, spottar den helt enkelt ut läckerheten efter en

forts på nästa sida

När laxen nymfar

forts från föreg sida

stund. Hewitt hävdade att laxen ibland kramade insekterna på dess kroppssaft och att de då lyckades slinka ned i magsäcken. Han fick senare stöd för sina antaganden av en brittisk biolog. Varför laxen inte klarar av att tillgodogöra sig sitt rov till fullo behöver vi som sportfiskare inte fundera över. Däremot är det väsentligt att känna till att laxen gärna låter sig frestas av sin barndoms föda.

I Byskeälven har jag vid ett flertal tillfällen iakttagit hur lax, i senare delen av juli och i augusti, smacker i sig insekter på klassiskt torrflugemanér, men i än högre grad observerat regelrätta nymfvak som vi är vana vid från öringfiske. Vid de senare kan man urskilja två olika uppträdanden. Dessa känner vi också igen från öringfisket. Antingen håller sig laxen i rörelse och söker aktivt av ytskiktet eller så står den i en relativt svag ström och stiger makligt upp till ytan. Det brukar vara svårt att urskilja något mönster när laxen är i rörelse, därför blir detta ofta något av ett chansfiske.

Någon gång har det väl hänt att en och annan av dem har nappat på den vanliga laxflugan, må det vara fjäder eller hår, men för det mesta har laxen blivit störd och inte visat sig i ytan igen på ett tag. När laxen nymfar eller vakar på flytande ting är den betydligt försiktigare i sitt agerande än vad som är vanligt. Det är min erfarenhet. Jag tror inte att den blir skrämmd i egentlig mening, men när det kommer en 6:ans low water plöjande genom vattenmassorna påminner den inte mycket om en nymf i ytskiktet, och fisken reagerar därefter. Kanske vill jag tillägga, för full vetskap har jag inte. Det är faktiskt en oerhört viktig del i flugfisket att ha funderingar och teorier kring fiskens beteende utan att någonsin få dem definitivt bekräftade eller vederlagda.

Eggande ryggfena

Det har varit svårt att förmå sig själv att låta nymfen ta laxflugans plats på tafsen. Det går inte, har tankarna farit, eller, prova först med en ordinär laxfluga för säkerhets skull. Jag har helt enkelt saknat mod att prova något nytt, något som inte är vedertaget här i Sverige. Som bekant kan tron utföra märkliga ting, motsatsen gäller också i hög grad. Har man inte den rätta tron på flugan, fiskar

man i allmänhet okoncentrerat och lite slarvigt. Det lär ändå inte bli någon fisk. Men en sensommarafton när älven var låg och fisket gick trögt lät jag tvehågsenheten fara.

Jag smuttade på en mugg thé efter att ha sökt igenom en produktiv nacke och området däromkring med en Blue Charm när jag i ögonvrån fick se skynten av en ryggfena som "hämtade luft". Det var inte långt ut och det var i svag ström. Men där står det en, tänkte jag. Den har absolut sett min Blue Charm. Jag klippte av flugan, men vågade inte sätta på en nymf utan lät en Black Rat i storlek 10, dubbel öringkrok var det visst, ta dess plats. Jag vadade inte ända ut till det vanliga kaststället utan rörde mig med försiktighet en bit längre in. Flugan svepte genom området, men inget hände. Då fattade jag det beslut som jag skulle ha gjort för länge sedan. Nöp av flugan, och förlängde tafsen med 1,5 meter 0,25. I dess spets fäste jag en Fur Nymph, eller vad vi nu skall kalla den. Storleken var 12 och krokmodellen Mustad 9672, alltså en förehållandevis stor nymf med öringmått, och buskig var den. Tafsen var nu cirka 19 fot lång, en lämplig längd för detta fiske.

Jag fiskade mig försiktigt ut. Vad hände? Jo, fisken tog – naturligtvis – vid ungefär den plats där den tidigare hade vakat. Tyvärr pressade jag den för hårt när den vid två tillfällen ställde sig och tjurade på nacken. Jag tänkte inte på att min krok var av det mjuka slaget. När det var dags att landa fisken strävade den kraftlöst ut mot djupare vatten och som så ofta voltade den baklänges med huvudet över ytan när pressen från spöt blev för hård. Och just då hände något förargligt. Nymfen lossnade och kom farande emot mig. Krokspetsen var vriden och kraftigt utböjd. Den märkte inte med påfrestningen. Fisken gled bort i mörkret och försvann. Det gjorde inte så mycket, tyckte jag. Jag hade ändå fått drilla den en lång stund, och den nappade på en nymf. Vikten på honan, för det var en sådan, taxerade jag till 6 eller 7 kg.

Nästa dag besökte jag en annan plats i älven. Och självklart hade jag en liknande nymf på tafsen, men nu monterad på en 12:ans laxkrok. Den kvällen fick jag inte nöjet att drilla någon fisk. Men nappade gjorde den. Relativt långt ner i en bred och sugande nacke var en lax på nymfen två

gångar, men den ville inte fastna. Första gången stod jag och drömde om ett fjärran fiske efter patrullerande rörding och tappade taget om linan. Vid det påföljande kastet slet jag istället bokstavligen flugan ur käften på fisken. Jag väntade någon halvtimme innan jag gjorde ett nytt försök. Då var det ganska dunkelt och jag hade en Blue Charm på tafsen, i annan storlek. Men laxen var inte intresserad av något dylikt.

Ytterligare några dagar senare var jag tillbaka på den plats där honan hade gått fri. Nu gick två laxar och nymfde i lugnvattnet. Men de var svåra att komma åt och vaken kom sporadiskt utan något mönster. När vinden tilltog och ytan krusades lite lätt uteblev vaken. Men långt nere på den smala nacken var en fisk uppe i ytan då och då. Och när nymfen så småningom hittade rätt så högg fisken. Den landades ganska snabbt. Det var en liten hanlax som hade återvänt till älven efter ett år i havet.

På den norra sidan av älven brukar det nästan alltid stå fisk. Där håller den till nära stranden. Det krävs långa kast för att nå dit, men kastfältet är öppet och håller sig vinden någorlunda stilla och är vattenståndet inte för högt brukar det sällan vara något problem. Och det var det inte denna gång. Fortfarande med nymfen på tafsen nådde jag rätt. En lax tog tag i flugan och drog löslinan ur handen, men när jag höjde spöt var den borta. Men så är det, tack och lov. Liksom att aldrig få full vetskap om saker och ting är tappade fiskar en omistlig del av sportfisket.

Jag planerade att fiska med nymf resten av säsongen, nu när jag äntligen hade brutit igenom den mentala barriären. Men då kom regnet och älven steg och steg. Det blev till att återgå till de tyngre järnen för att ha chans på fisk.

Flugval

Vanligtvis har inte valet av fluga någon avgörande betydelse för framgång. Storleken däremot spelar större roll eftersom den påverkar flugans gång i vattnet på ett annat sätt än mönstret. En 5/0 i svag ström med lågt vattenstånd hänger som en död tingest från tafsen och upplevs sannolikt inte som särdeles attraktiv av laxen,

forts på sidan 54

Träffa likasinnade!

Seminarium

13 **14**
Lördag Söndag
Agne Agnar Bengt Tve
Februari (191) V 6

Lilleström

För andra gången samlas några av Europas skickligaste flugbindare i Lilleström för att visa sina kunskaper och utbyta idéer. Du är välkommen att under trivsamma former diskutera, se och lära. Det finns fortfarande några platser kvar – så tveka inte utan ring direkt till Lilleström och boka biljett.

Torill Kolbo. Träffar du på seminariet.

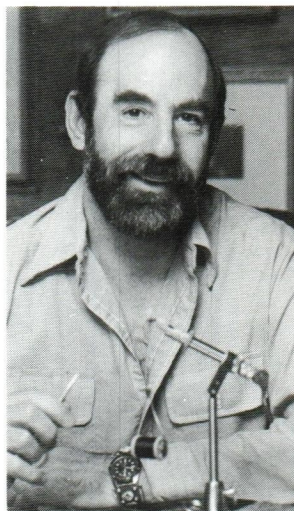
Celebra besök från USA

20 **21**
Lördag Söndag
Dick Tallur Bengt
Mars (191) V 11

Göteborg/Lilleström

I vår kommer två internationellt kända flugfiskare. Du är välkommen att låta dem undervisa dig. Vi har satt ihop ett program på vardera orten där Dick och Press turas om att ge tips och råd både i teori och praktiskt fiske. Varför inte ta tillfället och fiska en dag med amerikanerna. Hör av dig så skickar vi program.

Dick Tallur t v. Författare och inte mindre känd flugbindare. Inte lika känd är hans engagemang som laxfiskeguide på Kola halvön. Press Powell t h. Född med flugspö i handen! Tredje generationen spöbyggare. En erkänt skicklig läromästare i kast- och fisketeknik.

Seminarium

3 **4**
Lördag Söndag
Bas Vershoor Bengt
April (191) V 13

Västerås

Det blir stor flugbindarfest när många av Europas stilbildande flugfiskare kommer till Västerås för att lära ut sina favoritflugor och speciella bindteknik. Alla kommer garanterat ha något att lära. Det finns plats för dig som vill träffa likasinnade, umgås, lära dig och ha kul! Säg till om program.

Bas Vershoor. Träffar du på seminariet.

PS. Metz, Mustad, Partridge har lovat komma med någon glad överraskning under träffarna. DS

Lennart Berqqvist

Sverige: Telefon 031-26 98 90, Fax 031-26 98 70, Adress: Box 2014, S-433 02 Partille
Norge: Telefon 06-80 11 60, Adress: Sørumsgrata 28, N-2000 Lilleström

Fiskekniven – redskap och smycke

Text, foto och teckning: Lars Sundström

Få är de fiskare jag mött utan en rejäl kniv i bältet. Inte för att den alltid behövs – istället bär de flesta av oss vår kniv mer av sedvänja. Vi kanske till och med känner oss illa klädda i skogen eller vid fiskevattnet utan en kniv att skära brödet med, rensa fisken eller spänta kvishtar till kaffeelden.

För de flesta är säkert kniven också ett redskap man är helt tillfreds med bara den fungerar. Men några av oss har utvecklat ett alldeles speciellt och mycket personligt förhållande till vår fiskekniv. Vi nöjer oss inte enbart med att kniven fungerar, utan vi bryr oss också om *hur* den fungerar – och framför allt – *hur den ser ut!*

Med ett så utvecklat och personligt förhållande till kniven som redskap är det troligt att vi någon gång fått i vår hand den vackra och mycket funktionella samiska kniven. Den har nått sin fulländning genom århundraden av utveckling, allt från järnåldern. I en kultur nära det arktiska klimatet, och med ständig hantering av kött, fisk och ved, har sameknivens funktionsduglighet varit helt avgörande för människans överlevnad på dessa breddgrader.

För mig personligen var samekniven liktydigt med en utsökt graverad skapelse, ett smycke av björkmasur och horn och med en slidholk av styvt räläder. I hemslöjdsaffärer hade jag sett sådana knivar kosta tusentals kronor. Med denna, säkert ganska allmänna föreställning om hur en "äkt samisk kniv" skulle se ut, hamnade jag så en sommar på renkalvmärkning hos Könkämä sameby i Karesuando lappmark. Kalvmärkningen ägde rum på en liten karg och stenig fjällplatå, benämnd Dolpi, norr om Rostadalen i Norge. Vädret är här, strax under högfjället, nästan alltid dimmigt, kallt och regnigt. Inte sällan snöar det till och med under kalvmärkningen. Med tanke på klimatet och den hårda hanteringen i rengården var jag särskilt observant på renskötarnas knivar. Till min förvåning före-

kom inte en enda graverad hornkniv av den typ som jag hade förknippat med begreppet "samekniv".

Istället var flertalet knivar mycket enkla med smidda kolstålsblad och med skaft av björkvril eller sälgrot. Slidan var bågformad, täljd ur ett krumvuxet björkämne och med ett urtag för knivbladet genom en skåra. Träet nådde ända upp till knivskaftets brätte, där slidan spändes ihop av renskinnet, som var sytt runt skaftdelen. Skinnen var spänt så att kniven fick den rätta "klicklåsningen" när den sköts ner i slidan. Renskötarna bar alltid sin kniv med eggen framtåt, så att skåran i slidan

dans kant riktades bakåt. Därigenom samlade den inte snö eller vatten, utan tillät knivbladet att torka snabbt.

Formgivningen präglades av de krav på hygien som ställs för att undvika infektioner i såren på kalvarnas öron vid märkningen. Slidan hängde alltid i en flätad eller tvinnad solja från bältet. Den var aldrig fäst direkt vid bältet, eftersom den då skulle kunna streta eller vara i vägen när renskötaren satte sig ner.

Tomas Valkeapää, en av Könkämäs skickliga slöjdare, förklarade också för mig att hornknivar är alldeles för tunga, kalla och hala att hantera i rengården. Här behöver man istället en ordentlig brukskniv – men även om en sådan ser enklare ut, så går den tillbaka på samma urgamla samearv och är därför minst lika "äkt" som de mer arbetade finknivarna.

Knappt ett år senare blev jag genom Tomas försorg ägare till just en sådan kniv som jag sett vid kalvmärkningen. Den var tillverkad med all den funktionella finess och enkla elegans som traditionen påbjuder. Kniven var förföriskt vacker. Det blev förälskelse vid första ögonkastet, och nu, efter den första säsongen vid laxälvar och öringjokkar runt Nordkalotten, kan jag bara konstatera att kärleken består. Den har till och med djupnat...

NIIBI kniv

BARRDI GALBA
hornbrätte

NADDA
skaft

AVVJO
egg

HORNKNIV AV
TOMAS VALKEAPÄÄ 1991

GUOTTET
bäraren

GOARASTAT
söm

SUOTNA
tråd (.sen-)

SASTI
skinnholk

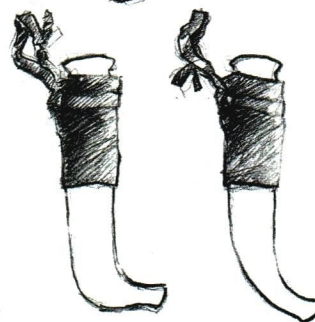
DOHPPA
slida

HEARVAT
ornament

OVDA GIHTA
"framhanden"
nordsamisk

MOHKKI
"sväng"
sydsamisk

BRUKSKNIV AV
PER KNUT PERSSON BLIND
(1902 - 1975) CA 1960

KA 92

forts från sid 30

ska originaltexten – vilket inte säger lite. Däremot förekommer tyvärr åtskilliga fisketekniska missuppfattningar eller rena felöversättningar. "A brown mallard's feather" har till exempel blivit en "brunandsfjäder" och "a plover's top" har översatts med "brockfågels tofsfjädrar". Top har här inget med huvud eller hjässa att göra – utan avser fågelns rygg eller vingtäckare. Med brockfågel avser man numera en gruppbeteckning för olika småvadare, men tidigare stod namnet för just en enda specifik fågel, nämligen ljungpiparen. Men denna har som bekant ingen hjässfots. Ljungpiparen har emellertid flitigt fått bidra med sina fjädrar till olika flugor långt fram i tiden, men det är då de ovan nämnda fjädrarna man använt eller från vingarnas främre insida.

Det finns ytterligare oklarheter i den svenska översättningen. Men Olof Lagercrantz är förlåten i de flesta fall. Originaltexten är nämligen oklar på många punkter. Vilken fågel avses till exempel med "the wild drake"? Eller för att återgå till den citerade "a brown mallard's feather"

– är det en brunfärgad fjäder från en gräsandshanne eller en fjäder från en brun gräsand, det vill säga en gräsandshona? Troligen det senare, eftersom gräsandshannen i andra partier i texten refereras till med beteckningen "drake".

Som vi ser det är "The Compleat Angler" en fantastisk källa till information även för dagens flugfiskare. Alla känner till boken, skriver vi inledningsvis, men få tycks i själva verket ha läst den. Hör Du till den senare gruppen, så gör slag i saken. Gå till biblioteket och låna "Den fulländade fiskaren" – eller ännu hellre – försök få fatt i en engelsk utgåva. Då går Du inte längre lika lätt på alla uppgifter om nya flugfiskeinnovationer. Dessutom får Du en synnerligen njutbar läsupplevelse som ligger långt utöver vad vi är vana vid idag. Izaak Walton och Charles Cotton har nämligen fortfarande mycket att berätta även för vår tids flugfiskare – både vad gäller teknik och inställning till vår sport som livsupplevelse...

Sirdalsheiene – et liv etter døden?

forts från sid 23

grunnlag, så jeg tar heller en telefon til en av de lokale ildsjelene:

Ivar Skregelid er hydrolog, ansatt ved Sira-Kvina kraftselskap, og har i over 20 år vært engasjert i arbeidet med å samle vannprøver og sette ut fisk i Sirdalsheiene. I tillegg er han ivrig fluefisker, og kjenner området også fra sportsfiskerens synsvinkel. Vi ber ham først gi en generell beskrivelse av surheten i området:

IS: Sirdalsheiene har jo hørt til de hardest rammede områdene i landet, men det har i de senere år vært registrert en viss bedring, særlig i de store magasinene øverst i området. Her har det vist seg at de neddemmede landområdene har gitt økt buffringseffekt, og pH i Roskreppfjorden og Svartvannsmagasinet ligger nå stort sett mellom 4.9 og 5.3. En annen positiv effekt av oppdemmingen er at vi har fått en mer stabil pH lenger nede i vassdragene. Dette skyldes at magasinene fanger opp sjokkeffekten av snøsmeltingen, og fordele vårflommen over en lengre tidsperiode. Ellers varierer pH i hele området mellom 4.3 og 5.5.

FiN: Er det også en pH-forbedring som har ført til den voldsomme bestandsøkningen i selve Sira? Der kan man vel snakke om overbefolkning.

IS: Nei, generelt har ikke pH-verdiene for Sira endret seg merkbart de senere årene, den ligger jevnt mellom 4.6 og 4.8. Men av ovenfor nevnte grunner har det blitt mer stabile, slik at man unngår de helt ekstreme utslagene. Vi har i de senere årene konstatert at ørreten gyter i stadig fler av Siras tilløpsbekker, og ved et prøvefiske sist høst ble det tatt 800 fisk i not. Det er jo ganske fantastisk når man tar i betraktning at det ikke er lenge siden denne elva var så å si fisketom. Dessverre er det

blitt for mye fisk, slikt at vekstkurven flater ut allerede ved 100–200 gram.

FiN: Betyr det at stammen nå er blitt mer resistent – at man har fått fram en ørret som tåler surt vann særlig godt?

IS: Ja, det kan se slikt ut, men sikkert vet vi det ikke. Svigninger i bestanden har vi også sett tidligere. Allerede fra århundreskiftet kjenner vi eksempler på at surheten skapte problemer for kultiveringen av laksestammen i nedre deler av Sira.

FiN: Vi har lest om ditt drømmefiske på bekkerøye i Roskreppfjorden, men selv var vi uheldige med både vær og fiske. Er det like bra fremdeles?

IS: Nei, det er nok ikke det. Før var det vanlig med fisk mellom 7 hg og 1 kg, men nå er det sjelden man får fisk på over halv kilo. Det virker som om fisken ikke har samme tilgang på mat som før. Kanskje er det også for mye fisk. På tross av alle spådomer har vi kunnet konstatere at bekkerøya formerer seg i lokaliteter med en pH ned mot 4.4, og vi vet også at den gyter i tilløpsbekker til Roskreppfjorden. Vi har riktignok ikke sikkerhet for at det blir resultater av det, men regner det ikke for usannsynlig.

FiN: Men bekkerøya er jo en fisk med meget begrenset levetid, og disse høytliggende vannene er stort sett næringsfattige når oppdemmingseffekten avtar. Ville det ikke være fornuftig å erstatte bekkerøya med ørret fra Sira når denne faktisk tåler surere vann enn det man finner i de høytliggende magasinene?

IS: Jo, det er nettopp det vi er i gang med. De 800 som ble tatt opp under prøvefisket er satt ut i vann rundt Tonstad, hvor det stort sett er dårligere forhold enn

oppe i høyfjellet. Her er blant annet utskillingen av aluminium atskillig større. Greier den seg her, vil den også greie seg i magasinene og andre høyere liggende vann.

FiN: Men fortsatt må man i utgangspunktet regne med at de fleste uregulerte vann er sure og fisketomme?

IS: Ja, man må nok det, men vi har satt ut bekkerøye, og til dels ørret i flere omkringliggende vann, og fisken er på vei tilbake til stadig flere elver og tjern. Bl a er det ørret i Håhellervatn nedenfor Roskreppfjorden, og et prøvefiske i høst ga 20 fisk mellom 6 hekto og 1 kilo.

FiN: Av nyere utsettinger kjenner vi til at det er satt ut store mengder bekkerøye i Valevatn/Gravatnmagasinet vest for Fidjeland – har disse slått til slik at vi kan vente lignende forhold som i Roskreppfjorden de første årene?

IS: Ja, røya i disse vannene er nå snart tre år gammel, og i sommer begynte man for alvor å fiske på den. Det har vært rapportert om gode fangster, særlig i Gravvatn, og fisken er i topp kondisjon med en gjennomsnittvekt på ca 4 hekto. Det ser svært lovende ut for de nærmeste årene.

Vi takker for en informativ samtale, og selv om endel av våre bange anelser ble bekreftet, føler vi at det jobbes godt for å bringe Sirdalsheiene tilbake til noe som ihvertfall minner om gammel standard. Vi var kan hende noen år for tidlig ute, og om noen år vaker det kanskje ørret i et flertall av vannene i Njardarheim veidemark? Inntil da får man trøste seg med bekkerøya, og kanskje kan man allerede neste sommer gjøre storvarp i magasinet vest for Degdammen?

VADAR-BYXOR

Black Shadow's vadarbyxor av NEOPRENE i 4 mm tjocklek, har monterade stövlar med filt-sulor, extra förstärkningar på knäna, utvändiga ficka på bröstet, samt breda neoprene-hängslen med snabbkoppling. Grenlängden är väl tilltagen, för att även passa dig som har längre ben, och dom når högt upp på bröstet. Neoprene från tårna till bröstvårtorna!

Färgen är grafitgrå och modellen är NY för -93. Finns i alla storlekar från 40-47. Introduktionspriset gäller t.o.m. den 31/3-93!

SPECIAL-PRIS 1290:-

VADAR-STÖVLAR

Black Shadow's vadarstövlar av NEOPRENE ser ut på samma sätt som byxorna ovan, men utan överdel. Benen är långa och når högt upp till grenen, blir uppe av sig själv, men givetvis försedda med snabbkoppling för livremmen ändå! Storl. 40-47. Grafitgrå färg.

SPECIAL-PRIS 995:-

SOCKA

Black Shadow's socka av NEOPRENE för dig som fryser om fötterna. Skaften är 25 cm höga. Storl; M-L-XL-XXL. Grafitgrå.

(Per par)

SPECIAL-PRIS 95:-

HANDSKAR

Black Shadow's handskar av NEOPRENE i mycket bra modell. Hela fingrar (som lätt kan klippas av för den som vill). Storlekarna är, M-L-XL. Grafitgrå färg.

SPECIAL-PRIS 125:-

Black Shadow's handskar av NEOPRENE i samma modell som ovan, men som går högre upp på armarna och dessutom försedda med "flip-up" pekfinger/tumme, för bättre känsla vid flugbyte och liknande. Färgen är grafitgrå, storlekarna; M-L-XL.

SPECIAL-PRIS 145:-

SPÖN - RULLAR - LINOR - KATALOG -93

Nya modeller spön, rullar, fluglinor, m.m. finns också för 1993, men dessa kan du läsa mer om i vår katalog -93, som sändes gratis till alla som handlat av oss under 1992/-93. Nya kunder erhåller katalogen genom att sända in 20:- i sedel, eller sätta in beloppet på vårt postgiro nr. 1 38 55-2 (OBS. Ej frimärken).

Katalogen innehåller ALLT för FLUGFISKET! Kvalitetsprodukter till oslagbart låga priser!!!

Black Shadow®

Bringséns Sportfiske

Parkv. 33, S-375 00 MÖRRUM — SWEDEN

TELEFON 0454 - 507 50 vx.

(FAX. 0454-510 48)

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Varma kläder och nya spön från danske Norsker

Inför vårfisket kan det kanske vara bra att förse sig med lite värmande underkläder. FiN har tittat på Golden Jakt och Fritidskläder och provat ett set med underkläder och strumpor.

Strumpsetet består av tre par strumpor. Närmast foten har man innerstrumpan – tillverkad i acryl och ylle. Denna skall transportera bort eventuell fukt från foten till yttre lager av strumpor, därefter kommer mellanskiktet. Beroende på väderlek kan man använda mellanstrumpan eller den allra kraftigaste utanpå innerstrumpan – men de kan också användas tillsammans alla tre vid extrem kyla. Under testet har det senare alternativet inte kommit till användning eftersom det räckt fullkomligt med de två lättare strumporna. Dessa håller foten varm även vid kraftig kyla i tunna stövlar. Den kraftigaste strumpan är mjuk och varm och kan användas tillsammans med innerstrumpan i vadarstövlarna. Det enda negativa vi kunnat finna är att strumporna är något stumma i materialet, vilket gör att de har en tendens att ibland sitta något löst.

Det sk arktiska understället består av ett par långkalsonger, kortkalsingar modell långa kortbyxor, samt polotröja. Samtliga befanns varma och sköna – polotröjan något liten i storleken – en XL räckte knappt till en fullvuxen 100-kilos flugfiskare på 183 cm. Underställen värmer bra, utan att man för den skull börjar svettas. De är tillverkade av konstfiber – närmast kroppen för borttransport av fukt, samt bomull längre ut. Det som upplevdes något negativt var att materialet har svårt att tänja sig – dvs det följer inte helt kroppens form som

man skulle önska. Det gäller alltså att köpa rätt storlek för att kläderna inte skall strama eller bli säckiga. Denna anmärkning drar ner betyget något

Underställ och jacka från Golden Jakt och Fritidskläder.

litet för denna svensktillverkade produkt som i övrigt håller fiskaren varm och go även under bittert kallt vinterfiske i iskallt vatten.

Pris: Sockorna 275 kr per set, polotröja 475 kr, långkalsong 385 kr och kortkalsong 275 kr.

Dessutom försäljer Golden Jakt och Fritidskläder ytterkläder för friluftsliv som ser mycket intressanta ut. Här finns tex lodenjackan Sarek 529 med detaljer i älgskinn, foder av bomull och fyllning av polyester. En kraftig och varm jacka både för jägaren och fiskaren. Pris: 2 195 kronor. Till denna jacka finns passande byxa Sarek 505 – en lodenbyxa med förstärkningar av älgskinn, bla i stuss, fickor och "byxslag" samt bälgfickor på benen. Den är helfodrad i polyester vilket borgar både för värme och smidighet. Pris: 1 095 kr.

Danske Norsker

Danske spöbyggaren Peter Norsker fortsätter sin intressanta serie med spön – denna gång har vi testat spön för lax- och havsöringsfiske.

Firepower Seatrout heter en serie spön för olika typer av havsöringsfiske. Här finns tre olika spön från det minsta i 9 fot klass 5/6 för lätt kustflugfiske och vanligt öringfiske, via det mellersta på 9,6 fot klass 7/8 för kustfluga samt älvsfiske efter havsöring och mellanstor lax till det tyngsta på 10 fot klass 7/8 som är allroundspö för havsöring och lax. FiN har testat mellanspöt vid några höstliga kustturer efter regnbåge samt vid några turer till strömmande vatten efter lax och öring.

9,6:an har en ganska snabb och styv aktion för att bäst kunna utföra sin uppgift – nämligen att kasta en shooting head med överhandskast så långt som möjligt utan mellankastning. De två understa öglorna är av Seymofabrikat, liksom toppögla. Klingorna är sobert mörkbruna liksom lindningarna som dessutom är försedda med ljus bård. Rullfästet har inläggning av ädelträ och är av beprövad modell med ring som skruvas över foten underifrån. Överdelen av rullfoten sticks i under nederdelen av handtaget. Detta ger en stabil och säker infästning av rullen, även om en del äldre rullars något grövre rullfästen med nöd och näppe får plats.

Ett förlängningshandtag på ca 10 cm finns också att tillgå – speciellt för drillning av större fisk. Själv använder jag alltid dessa förlängningshandtag, därför att de ger en god balans i spöt samt underlättar väsentligt vid drillningen. Den extra tyngd som de

Norskers spön är försedda med holkskyddare i aluminiumsilver och Seymo-öglor med keramisk inläggning på linförarna är standard. Seatrout Firepower har stabilt rullfäste med skruvring och ädelträ.

ger spöt påverkar inte nämnvärt kastförmågan.

Spöt har en utmärkt finish med en ganska lagom avvägning av lack på lindningar och klinga. Överdelen är sparsamt lackad – vilket ger en rapp aktion utan tröghet. Visserligen väger väl Seymoöglan något mer än en päronögla – men den ger bättre kastegenskaper – och det är det som eftersträvas här.

Jag har använt mig av en hemmasydd shooting head motsvarande klass 9, försedd med en meter sjunklina i spetsen, samt den medföljande skjutlinan – en mycket tunn nylonlina med viss styvhet men nästan utan friktion. Med denna utrustning kastar man lätt 40-meterskast utvadad vid lämplig kusträcka – det gäller bara att hålla reda på skjutlinan – vilket inte alltid är helt enkelt.

Spöt kastar alltså utmärkt även om det trots allt inte har den där explosiva kicken i kastet som man känner igen hos de extrema längdkastarspöna. Detta är inte bara en nackdel – vid drillning av fisk är det en fördel att spöt inte har den stålfjäderspänst

som ger ett stumt motstånd och får fisken att bli vild och galen.

För fiske i kustvatten är detta utan tvekan ett spö att rekommendera – men vid andra vatten har det vissa nackdelar som förstås kommer av den något specialiserade uppgiften det fått: det är inte alltför bra på spey- och underhandskast t ex. Dessa kast fungerar men är inte självgående utan behöver en del ansträngning från kastaren. Inte heller vanligt switchkast kan sägas höra till spöts bästa egenskaper. Den som är förtjust i styva spön med stake i ryggen kan emellertid rekommenderas att titta på Firepower Steelhead.

Pris: 2495. Säljare: Haraldsbergs Export och Import, Islands Brygge 17, 2300 Köpenhamn S. Tel och fax: 31 95 68 95.

Salmon Fly

Salmon Fly heter en 14 fotare som Norsker presenterar i år. Den är klassad 9/10 men kan ta åtminstone en klass högre lina. Norsker rekomen-

derar en DT 11 flytlina för att spöt skall komma helt till sin rätt. Spöt, som är tredelat, har den typiska Norsker-finishen med ganska mycket lack runt klinga och lindningar, vilket ger ett sobert och elegant intryck, men kan ge spöt en liten tröghet i aktionen. Ringarna är keramiska Seymo för linförare och topp, medan de övriga är open bridge. Rullfästet är av nickelsilver med inläggning av ädelträ. Den bastanta butten är elegant men medverkar till att spöt känns något tungt för att vara 14 fot. Det har också ganska stor massa i underdelen medan överdelen är betydligt vekare. Detta inverkar på kastegenskaperna och gör spöt till ett gott allroundspö, både för sjunk- och flytlinefiske.

Spöt har en ganska markerad laddningszon – överbelastas det slår den vekare toppen igenom något, medan den stabilare underdelen inte riktigt kommer med i arbetet. Här gäller det alltså att ha rätt lina för att få ut det bästa möjliga av spöt.

FiN har testat spöt både med WF 11 och DT 11 och funnit att dess bästa
forts på nästa sida

forts från föreg sida

område ligger på normalt kastavstånd, dvs ca 20 meter med en DT-lina. Här kan man utföra de flesta kast utan större ansträngning, speciellt underhandskastning tyckte vi fungerade bra. Överhandskastningen kanske hämmas något vid långkastning pga den förhållandevis vecka toppen och kraftiga underdelen.

Vid fiske med sjunklina fungerar spöt bäst om man lägger på en något lättare lina, tex en WF 10 – den blir också lättare att lyfta.

Scientific Anglers linor för vårfisket

Scientific Angler bjuder på en hel del godis på linfronten. FiN har testat en lina som kan komma till användning under det kyliga vårfisket efter havsöring eller tidigt fiske efter lax.

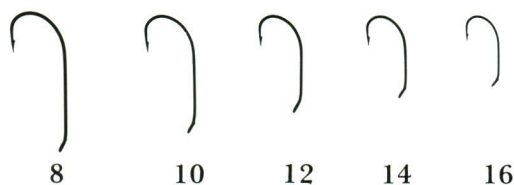
Sedan tidigare har ju SA ett helt system av sjunklinor med olika sjunkhastigheter, från de allra mest snabb-sjunkande HiD-linorna till de något lättare WetCel-linorna. Nu har man också tagit fram lite längre klumplinor, eller Shooting Heads, vilka lätt kan kopplas till en skjutlina, tex AIR CEL Ultra II 0.38 SL från samma tillverkare. Eftersom klump och skjutlina är försedda med öglor är det lätt att koppla olika klumpar till skjutlinan.

Denna klumplinan är 13 meter och denna längd ger en väl avpassad balans i kastet som lätt går ut i längder bort mot 40 meter utan att klumpen helt hunnit rulla upp sig. Med lite längre spö, 16–18 fot, kan man dessutom addera lite av skjutlinan till klumplinan, dvs man kan låta upp mot 3 meter skjutlina ingå som eftertapering när kastet går – då brakar linan i väg så långt att man täcker det mesta som är värt att täcka i våra vanligaste laxälvar.

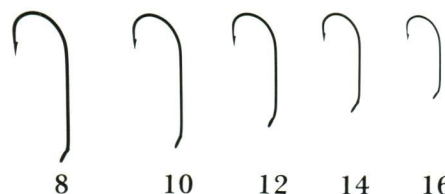
Sjunkförmågan på Wet Cel II är i mellanklassen och kan därför användas vid fiske i något lugnare eller mindre hårt strömmande vatten under vårfisket, eller vid fiske i strömmar under tidigt laxfiske, eller om man så vill vid djupfiske i våra regnbågssjöar. Det finns ett ganska stort användningsområde för just denna sjunkklass. Pris: ca 300 kr.

Starka krokar från Partridge

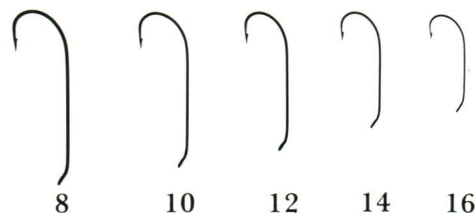
Partridge of Redditch lanserar ytterligare nyheter på krokmarknaden.

SH1 STRONGHOLD WET FLY HOOKS

SH2 STRONGHOLD NYMPH HOOKS

SH3 STRONGHOLD LONG SHANK HOOKS

Denna gång har FiN testat de nygamla Stronghold-krokarna. Dessa finns nu i både vått, nymf och långt-skaft utförande. De har kemiskt vässade krokspetsar och lär enligt tillverkaren ha mycket starkt material i godset. Vid test har vi funnit att de verkligen håller god kvalitet och rekommenderar dem även för fiske efter både havsöring och lax i sommarlångt vatten. Dessa krokar finns bara i mindre storlekar, från 8–16, varför deras huvudområde förstås är traditionellt våt- och nymffiske efter öring och regnbåge.

En annan nyhet som FiN blivit förtjust i är de nya Carp-Hooks som Partridge nu lanserar. Dessa krokar har en lång böjd rygg och en storlek av 4–6, vilket gör dem ytterst lämpliga till imitationer av de många olika djur som döljer sig i strändernas tångruskor där vild regnbåge och havsöring kommer in och betar på kvällarna. Nu slapp vi leta efter streamerkrokar som går att böja – nåja det finns ju en del andra "färdigböjda" krokar också – men dessa Carp-Hooks fungerar mycket bra, särskilt vid fiske på lite större fisk, eftersom godset i krokarna är tjockare än på de böjda nymfkrokar som nu finns. Krokarna är stabila och

har ett gott bett med den korta något utåtböjda spetsen och den korta hulingen.

Samisk brukskniv

Den samiska brukskniv vi berättar om i detta nummer av FiN är tillverkad av slöjdaren Tomas Valkeapää i Karesuando. Det är en funktionell men samtidigt mycket vacker kniv, som dessutom är en alldeles utmärkt allroundkniv för flugfiskaren.

Sameknivar med horninläggningar och gravyrer är idag eftertraktade samlarobjekt, och som sådana betingar de höga priser, ofta flera tusen kronor. Bruksknivarna är emellertid fortfarande förhållandevis billiga. Tomas Valkeapääs knivar kostar strax under tusenlappen, ett synnerligen rimligt pris med tanke på att också de är helt hantverksmässigt framställda. Dessutom är de väl så förankrade i den samiska kulturen som de mer påkostade finknivarna.

Intresserade knivspekulanter kan kontakta Tomas på adress: Box 141, 98016 Karesuando, telefon 0981-20236. Var beredd på en viss leveranstid. Knivarna tillverkas individuellt och finns inte på lager.

Konsten att fiska på rätt ställe

Bestill katalog
Nu

Jämmt & Ständigt
Lägre Pris

PRISEXEMPEL	RRP *	Pris
• Flugspö Pateke Morton "Näcken" 11 fot, klass 7-9.	3070:-	2300:-
• Flugrulle LEEDA System Two, lina 8-9.	1196:-	855:-
• Fluglina Scientific WetCel IV Hi-Speed Hi-D, WF 6-14.	430:-	320:-
• Flugask Wheatley mod 4407F 12 separat fack, ethafoam i 6-del 120*90*25 mm	485:-	323:-

Välkända
varumärken

ABU,
AIRFLO,
BOB
CHURCH,
DAIWA,
LEEDA,
MITCHELL,
PATEKE
MORTON.

PLANO,
RAPALA,
RYOBI,
SAGE,
SCIENTIFIC
ANGLERS,
SHAKE
SPEARE,
WHEATLEY
m.fl.

Kostnadsfri 40-sidig produktkatalog, över 2000 artiklar.
CAPRICORN FLY
Box 4005, 781 04 BORLÄNGE,
tel o fax; 0243-82 820

* Marknadens Rekommenderade Rikt Pris

Bruce & Walker

Nytt för 1993 är nya laxspön i POWERLITE serien från 12' - 15'. Mycket lätta, 15' väger ca 250 gram. Finns i en Bruce och en Walker version. Arthur Oglesby har designat ett nytt 15' spö och döpt det till "The Baron".

Shakespeare

Flugrullar i traditionell engelsk modell i mycket hög kvalitet. Man har även STH:s kasettrulle med i sortimentet till många hundralappar billigare än STH i original. Finns i två storlekar.

Shakespears fluglinor har varit 1992 års storsäljare i England. För 93 är dom ännu bättre. Bra linor till bra pris. Worcestershire som är dyrast kostar 286:- i normalversion. High Viz 325:- och extra lång laxlina 390:-. Glider 195:-, Professional 130:-

VAXJACKOR. Efter branden har produktionen av vadarjackorna kommit igång igen. Pris 795:-

VINTERREAN FORTSÄTTER på färdiga spön, rullar och linor!

Här är chansen att göra en bra affär i vinter. allt enligt "först till kvarn". Lite exempel nedan:

SA linor, ULTRA 2 - 365:-, ULTRA 2 MASTERY - 425:-, BRUCE & WALKER EXPERT 15' - 1995:-
FISHER ORIG. 9'2-d. #5-6 - 1610:-, FISHER GT 40 9' 2-d. #4-5 el. #5-6 - 2080:-
DIAMONDBACK IM6 9' 2-del #4-5 el. #5-6 - 2565:-, 9' std. 4-del. #5-6 - 2965:-
BRUCE & WALKER laxrulle - 420:-, SYSTEM 2 1213 - 975:-, LEEDA MAGNUM 200 D - 485:-
MILL END i flyt, intermed. sjunk. - 80:-, 220:-/3, 350:-/5.

I övrigt har vi grejor från; BRUCE & WALKER, CENTURY, DIAMONDBACK, SAGE, DAVID NORWICH, FISHER, SHARPE, LEEDA, SCIENTIFIC ANGLER, LOOP, DAI RIKI, MASTERLINE, GRIFFIN, MATARELLI, REGAL, WEAVER, SEYMO, PERFECTION, REC, STRUBLE, WAYLAND, SUPER SWISS, GIBBS, J&S, FLEXCOAT, GUDEBROD m.m.

Bra jakt och fiskeknivar från BUCK, BRUSLETTO, GERBER, KATZ, RUSSELL m.fl.
GRÄNSFORS Yxor !!!

OM DU VILL,
BYGGER VI DITT
SPÖ. DU VÄLJER
KLINGA OCH
DETALJER!

ELGECO

Box 8012

S- 421 08 Västra Frölunda

Sweden

Tel 031-473560

Fax 031-493581

Mera i prislistan.

JAMIE MAXTONE GRAHAM

BIGGEST COLLECTOR OF OLD FISHING TACKLE

People in 29 countries take old tackle from me. I have about 800 reels, 300 rods, 600 old fishing books, plus many other things, like flies, lures, wallets, cabinets, landing gear, line driers.

If you are interested in old tackle, send me £2 or Kr.20 or your VISA number for my enormous tackle list, 72 pages.

My address: Lyne Haugh, Peebles, EH45 8NP, Scotland.

NORSKER

Skandinavisk design - kolfiberspön handbyggda i England. Rullfæste i Nickel sølv/ædeltræ er standard på alle flugspön. Hel/halv och 3/4 aktion - 2-3 delte Blanks - direkte til dig!

NORSKER TROUT fra klasse 3/4 til 8/9/10

NORSKER FIREPOWER fra 5/6 til 7/8

NORSKER SALMON 12'6, 14 och 15 fod

Ring eller skriv og få kataloget tilsendt hos:

HARALDSBORG IMPORT -EKSPORT

ISLANDS BRYGGE 17, 2300 KØBENHAVN S.

DANMARK TEL. DK 31 95 68 95

POSTORDRE TIL HELE SKANDINAVIEN.

Flugbindningsnytt: Sålullsubstitut och dubbingborstar

Text & foto:
Gunnar Johnson

Partridge lanserar sitt nya dubbing-material SLF – Synthetic Living Fibre – som ett substitut för sålull. Det har sålullens glansiga, halvt transparenta karaktär men är betydligt lättare att hantera. Orsaken är att SLF består av fyra olika syntetiska fibrer, där några har syftet att ge materialet utseende och karaktär, men där de mjukare och tunnare fibrerna ingår som ett "bindemedel" för att få dubbingen att hålla ihop bättre och bli lättare att forma kring dubbingtråden.

SLF finns i 48 olika färgnyanser – en skala som borde räcka för alla behov. Dubbingen, som är förpackad i små plastpåsar, marknadsförs i Sverige av ADEXA och säljs i den välsorterade detaljhandeln.

Danska dubbingborstar

Från "GoFishing" i Odense har FiN fått en serie "dubbingbørster" i olika färger och material. De består av dubbing spunnen på mycket tunn koppartråd och är helt färdiga att linda till en flugkropp.

"Denne idé stammer fra Sydeuropa og Mellemeuropa", står det i följebrevet. "Vi bruker primært børsterne til nymfer, vådfluer og streamere, men der er blevet eksperimenteret en del med disse børster, og udover at se dem som et let genvej til en flot dubbingkrop, kan man også bruge dem til at lave nye sjove ting med."

Som bevis innehöll försändelsen prov på olika flugor – bla en harkrank, där den förlängda bakkroppen helt bestod av en stump "dubbingbørste". Trots att materialet är spunnet på koppartråd, är denna så tunn att dubbingen också fungerar till en sådan torrfluga.

Dubbingborstarna finns i många olika färger – både i syntet- och naturmaterial – och säljs av "GoFishing", Brogade 6–8, DK-5000 Odense.

Bindbeskrivningar till de fyra RAT-flugorna:

Rusty Rat

Bindtråd: Röd

Tag: Tunn oval silvertinsel (#14)

Stjärt: 3–4 korta fibrer från påfågeln svärdfjäder

Kropp: Bakre halvan gult floss, främre halvan påfågelherl

Ribbing: Oval guldtinsel (#15–16)

Veiling: En bit gult floss som sträcker sig till stjärtens halva längd

Vinge: Gray fox

Cheeks: Jungle Cock (ej nödvändigt)

Hackle: Grizzle, kraglindat

Huvud: Röd bindtråd

Grey Rat

Bindtråd: Röd

Tag: Fin oval silvertinsel (#14)

Stjärt: kort guldfasancrestfjäder

Kropp: Underull från Gray fox

Ribbing: Flat silvertinsel

Vinge: Gray fox

Sides: Jungle Cock (ej nödvändigt)

Hackle: Grizzle, kraglindat

Huvud: Röd bindtråd

Silver Rat

Bindtråd: Röd

Tag: Tunn oval silvertinsel (#14)

Stjärt: Kort crestfjäder

Kropp: Flat silvertinsel

Ribbing: Oval guldtinsel (#15–16)

Vinge: Gray fox

Sides: Jungle Cock (ej nödvändigt)

Hackle: Grizzle, kraglindat

Huvud: Röd bindtråd

Blue Rat

Bindtråd: Röd

Tag: Tunn oval guldtinsel

Stjärt: Fyra korta fibrer från påfågeln svärdfjäder

Kropp: Bakre halvan blå floss, främre halvan påfågelherl

Ribbing: Oval guldtinsel (#15–16)

Veiling: En bit blå floss som sträcker sig till stjärtens halva längd

Vinge: Gray fox

Cheeks: Jungle Cock och kungsfiskare

Hackle: Grizzle, kraglindat

Norsk flug- bindningstävling

Flugbindningstävlingen Mustad Scandinavian Open avgörs i år vid Fluefiskedagene den 26 och 27 juni på Norsk Skogbruksmuseum i Elverum. Tävlingen, som är ett arrangemang av muséet, Mustad och tidskriften VillmarksLiv, står öppen även för utländska deltagare. Juryn består av Edvard Bergene och Torill Kolbu från Norge, Preben Torp Jacobsen från Danmark och Mikael Frödin från Sverige. Tävlingen har åtta klasser:

1. Fulldressade laxflugor, obligatoriskt mönster Jock Scott.

2. Fulldressade laxflugor, valfritt mönster.

3. Hårvingade laxflugor.

(Alla deltagare i klass 1–3 måste ta kontakt med muséet för att få detaljerade regler.)

4. Nymfer, puppor och kläckare.

5. Våtflugor.

6. Streamers och bucktails.

7. Torrflugor (fullt utvecklad insekt).

8. Öppen klass, dvs flugor som inte passar in i övriga klasser.

Insända flugor (maximalt en per klass) skall vara märkta med namn och klass. Dessutom med namn, adress och telefonnummer till bindaren. Observera att särskilda regler gäller för laxklasserna. För information kontakta Ole T Ljøstad, tel N - 064 102 99. Deltagaravgiften är 50 norska kronor (oavsett antal flugor) och sätts in på postgiro 0814 5426325 eller bankgiro 1820.05.01205. Både flugor och deltagaravgift måste vara muséet tillhanda senast 30 mars 1993.

Federation of Fly Fishers Scandinavia

Den 2 oktober 1992 hölls det första styrelsemötet för Federation of Fly Fishers Scandinavia som är ansluten direkt till FFF med säte i Montana, USA. FFF grundades av Lee Wulff i samråd med tre flugfiskevänner i USA 1965 med målsättningen att bevara, restaurera och utbilda inom flugfiskets intresser. Idag är FFF en mycket aktiv organisation med förgreningar över hela världen, och det har bildats flera FFF-föreningar i Europa senaste åren. Dessa har tyvärr tagit avstånd från USA och vill istället bygga upp ett eget FFF i Europa. FFF Scandinavia har däremot anslutit sig direkt till USA för att snabbt kunna få hjälp att bygga upp en organisation efter samma mall som varit så framgångsrik i USA.

Målet för Federation of Fly Fishers Scandinavia är att binda samman de intressen som flugfiskare har i Skandinavien för att utbyta kunskap, hjälpa till att vårda vatten, vara påtryckningsorgan på myndigheter, ge information till allmänheten mm.

Under mötet den 2 oktober valdes Gert Molander från Stockholm till ordförande, Martin Sandberg från Göteborg till sekreterare, Jan-Olof Schytt från Falun till kassör, Thomas Borenstål från Ålvsjö till direktör i Sverige, Steen Ulnits från Århus till direktör i Danmark, Vidar Tosse från Loddefjord till direktör i Norge, Ture Törnkvist från Västerås till ansvarig för utbildning och Anders Eklöv från Lund till ansvarig för miljö och fiskevård.

Medlemskap kommer att kunna tecknas antingen individuellt eller av klubbar. För vidare information: skriv till FFF Scandinavia, Box 11128, 100 61 Stockholm – eller ring till Gert Molander +46 (0)8 649 05 00.

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Blandad vinterläsning

Flugfiskebröder och systrar.

Så har det gamla året återfötts. Som alltid senkommet önskar jag Er välkomna till ett nytt flugfiskeår och Bokbitenår.

Jul och Nyår är historia. Det känns bra. Inte därför att jag ogillar dem. Det är glada, sköna dagar tillsammans med familj, släkt och goda vänner. God mat och goda drycker.

Men än mer gläds jag åt att vintermörkret snart slagit till reträtt och att varje ny dag ger några efterlängtnade nya ljusminuter. Förvåntansfullt, lite otåligt, räknar jag dagar som tar mig ett litet stycke närmare vårens vatten med nytt insektsliv, vakande öringar och regnbågar. Skönt att känna, skönt att hoppas på, skönt att längta efter!

Välkomna till ett nytt Bokbitenår
Jan Sekander

Flies for Atlantic Salmon, Dick Stewart och Farrow Allen.

(290:- SEK från Fly-Dressing, Box 2003, S-561 02 Huskvarna.)

Antalet böcker om flugbindning i dess alla olika faser och fasonger har väl aldrig utkommit i en sådan strid ström som under de senaste åren. Några av yppersta kvalitet som redan räknas in bland den klassiska sportfiskelitteraturen, andra av mer medioker kvalitet, och så några som snabbt har förts till de glömdas skara.

"Flies for Atlantic Salmon" kommer nog en gång i framtiden att klassas som en av de lite bättre. Det främst för sin kvantitativa omfattning, men i viss mån också för den bildmässiga återgivningen.

Boken är skriven av Dick Stewart och Farrow Allen, som båda har mångårig erfarenhet av flugfiske efter atlantlax. De bor båda uppe i nordöstra USA, där de har nära till framträdande berömda amerikanska floder. De har utövat sportfiske professionellt och har även ett omfattande författande bakom sig. De är typiska i sin amerikanska framtoning. Innovativa, kreativa och inte tungt bundna av gamla traditioner.

Redan bokens inledningsdel visar just detta. Författarna visar klassiska fullfjädrade brittiska laxflugor jämte förslag till förenklade hårvingemodeller. Det är ju amerikanerna som utvecklat hårvingeflugor. Dessa har visat sig fiska minst lika bra, om inte bättre. Och så är de ju så mycket lättare och billigare att binda.

Bilderna och texten omfattar över tre hundra flugor. Det är slående hur många olika färger och kombinationer en laxfluga kan bindas i.

Här ligger också bokens främsta merit. Antingen kan man binda just som bilden och texten anger, eller kanske man själv vill ytterligare förändra flugan något efter egen känsla. Boken ger verkligen en uppmaning däråt.

Trevligt är också de kulturhistoriska raderna som berättar om respektive flugas tillkomst.

Slutligen kan konstateras att, som tidigare nämnts, bildmaterialet är mycket bra. Det är fråga om så hög kvalitet, att man lätt kan binda ifrågasvarande fluga redan med hjälp av bara bilden.

Claes Hederstierna

Efterlängtnad författarbegåvning

Mikael Engström: "Med korpen vid ån."

Rabén & Sjögren.

Pris: Ca SEK 282:-.

Då Mikael Engströms första bok "Längtnas öring" utkom, väckte den stor uppmärksamhet och beundran. Här fanns plötsligt något nytt och levande i flugfiskeskildringen. Här hade fötts en berättare av klass. Det var med stark förväntan jag läste hans andra bok – "Med korpen vid ån" – och förtjustes.

Är manne hans följeslagare korpen samma fågel – Hugin eller Munin – som gav Oden kunskap om vad som hänt i världen? Är den korpens fjäder han berättar om i inledningskapitlet – den enda vita fjädern – den vi alla skulle vilja finna och äga?

"Om man får tag i den och snittar den till penna kommer man i besittning av all världens vishet. Och vad som skrivs med den vita fjädern har makten att övertyga alla. Så sägs det i den gamla tron" (Ur kap "Den vita fjädern"). Kanske bådar korpen de faror som hotar vårt arv, vår natur, och manar till eftertanke.

Vi följer författaren på ensamma fiskestigar, över gungande, doftande myrmarker till skogsåns ensamhet eller till den stilla tjärnen. Livslust, humor, förundran över naturens skönhet och mysterier, blandas med allvar, vemod och oro inför framtiden – fortsatt skövling, syntetiska fenlösa fiskar i konstgjorda vatten – han räds. Genom allt, trots oron och allvaret, lyser likväl en nästan översinnlig glädje och tacksamhet att ännu kunna lägga flugan mot en vakande, vild öring eller silverskimrande lax.

Mikael Engström är en sällsynt författarbegåvning, det må gälla lyriska naturskildringar eller humoristiska kåserier. Hans språk är kärvt jordnära men på samma gång fräscht, nyskapat, poetiskt, sinnligt.

Berättande svensk flugfiskelitteratur har fått en efterlängtnad författare och förnyare att glädjas åt.

Jan Sekander

Lättfattligt om imitationer

Pål Krogvold: Imitasjoner.

Landbruksforlaget.

Pris: NOK 208:-.

Pål Krogvolds forrige bok, "Fisk med flue!", var et blinkskudd, og den fyllte et gapende tomrom i norsk (og nordisk?) fiskelitteratur. Det gjør ikke oppfølgeren "Imitasjoner". Riktignok har norske forfattere skrevet fint

lite om moderne fluebinding, men også norske fluebindere har oppdaget Lennart Bergquists "Flugbinding på mitt sätt", og i vurderingen av nye nordiske bøker kommer man ikke utenom denne målestokken. Denne gangen har altså Krogvold gjort det vanskelig for seg, og jeg må innrømme at jeg tvilte på at "Imitasjoner" hadde noe vesentlig nytt å tilføre. Det har den vel heller ikke, men fordi den i sin grunnholdning skiller seg endel fra Lennarts bok, har den likevel sin berettigelse.

Krogvold har en utpreget pragmatisk innstilling til fluebinding. Målet er å lure fisk, og fluenes eneste funksjon er å bidra til det. Ofte ser vi at nybegynnere blir overdrevent opptatt av detaljer og nyanser, mens de ofte glemmer det viktigste av alt: At riktig flue fiskes på riktig måte. Og her finner vi bokas sterke side: Forfatteren følger leseren ut til vannet og ser til at fluene brukes som de er tenkt, og som de egner seg best. Han binder f.eks. døgnflueimitasjoner med både V- og fallskjermhackle, eller for den saks skyld uten hackle i det hele tatt, men utpeker ikke den ene eller andre varianten som "best". Tvertimot trekker han fram de ulike egenskapene, og gir anvisninger på forhold hvor den ene eller andre varianten kan være overlegen. Slik viser Krogvold at praktisk fluebinding og praktisk fiske er uløselig knyttet sammen til en helhet.

Bokas svake side er imidlertid billematerialet. Det er greit at man bruker illustrasjoner i svart/hvitt av økonomiske hensyn, men fotografiene bør i det minste være skikkelig skarpe, og tatt fra riktig vinkel. Det er f.eks. en dårlig idé at fotograferer Lennart Bergquists "Superpuppe" rett fra siden! En annen ting er at en del av fluene er ganske slurvete bundet. De holder helt sikkert til praktisk fiske, men ikke som forbilder. Kanskje er det en måte å komme leseren i møte på ("se her, ei flue trenger ikke være noen utstillingsgjenstand for å fange fisk!"), men jeg tror i så fall det er en bjørnetjeneste. Den uerfarne fluebinder vil antakelig bestrebe seg på å få fluene så lik forbildene som mulig, og når forbildene bare viser et nødtørftig minimum, er det en fare for at leserens fluer rett og slett ikke blir bra nok. Da foretrekker jeg heller de perfekte forbildene i Lennart Bergquists bok, selv om de sikkert kan gi leseren en del frustrasjon i startfasen. Tegningene som skal vise bindetekniske momenter er heller ikke gode nok, særlig når motivene blir litt kompliserte. Her hadde det vært en fordel

om man hadde brukt fotografier eller engasjert en profesjonell tegner.

Men tross sine mangler, og et utrolig smakløst omslag, er "Imitasjoner" ei bok som kan anbefales. Den er ikke den viktigste boka om nordisk fluebinding, men vil være et godt supplement til denne, – særlig for fluebindere og -fiskere med liten erfaring i imitasjonsfiske.

Terje Bomann-Larsen

Spøbygging

Kjetil B Mathisen och Arild Blomfeldt: Bygg din egen fluestang.
AS Landbruksforlaget.

Pris: NOK 160.–.

Äntligen en seriös bok om spøbygging på nordiskt språk! Författaren och tecknaren har på ett bra sätt lyckats få in de viktigaste momenten i en liten men mycket läsvärd bok, som ytterligare lyfts upp av instruktiva teckningar. Boken behandlar i tre delar spøbygging: Stangmaterialer, Stangbygging och Avanserte Byggetekniker.

Den första delen, som avhandlar spømateriell och grundläggande tillverkningsmetoder av konstfibermateriell, är så klar och instruktiv att även en nybörjare utan svårighet kan följa med.

Vad beträffar val av spöklinga, poängterar författaren att det oftast inte är alla dessa mer eller mindre kryptiska materialbeteckningar som avgör om en klinga är bra eller mindre bra. Detta borde nog betonas lite mer i testrapporter om flugspön.

Då det däremot gäller vikten på en klinga, borde författaren nog inte vara så kategorisk utan tala om att några spögram mer eller mindre inte har någon större betydelse vid praktiskt fiske. Det tycks mig att han är en smula castinginspirerad och glömmer bort att det finns betydligt viktigare kriterier på ett bra spö ute vid älv eller sjö. Vad jag dessutom saknar i denna del är lite synpunkter på olika skarvsystem med deras för- och nackdelar.

Bygg- och monteringskapitlet är tyvärr inte riktigt i klass med första delen. Vad jag dessutom saknar är något avsnitt om hur man reparerar spöbrott.

Däremot har kapitlet Avanserte byggetekniker fått en ganska gedigen utformning. Men jag skulle gärna se lite mer av varning att alltför mycket experimentera med dyrbara klingor. Likaså tycker jag att några rader om muffning av klingor kunde ha funnits med.

Amatörbyggaren har utan tvivel

mycket att lära av denna bok som jag rekommenderar varje intresserad spøbyggare att skaffa. Den är värd sina kronor.

OBS: Boken behandlar bara flugspön.

Kenneth Boström

Från Nordkalotten

Gunnar Westrin: Nordkalottens Pärla.

Undertitel: "En sportfiskares krympande miljö."

Bokförlaget Settern.

Pris: SEK ca 227:–.

Med "Nordkalottens Pärla" publicerar i år Gunnar Westrin sin sjunde bok sedan 1981. Han har blivit en av våra mest lästa berättare av fiskeskildringar från både sitt hemmavatten, Råneälven i Norrbotten och från sina färder till kända och okända vatten på Nordkalotten.

I "Nordkalottens Pärla" berättar han emellertid inte bara om fisketurer till skilda vatten. Redan underrubriken antyder att han har något betydligt allvarsammare att förtälja – "En sportfiskares krympande miljö".

Just dessa farhågor, sedda inte bara ur sportfiskarens kanske egoistiska synpunkt, genomsyrar nästan varje kapitel. Vi kan och måste alla ta del i kampen mot myndigheters krassa, ekonomiska och kortsynta ingrepp i våra älvar, sjöar och åar, för att till kommande generationer inte efterlämna ett totalförstört arv. Det ser han som en viktig uppgift, inte minst i sin lärargärning.

Följaktligen handlar boken inte i huvudsak om sköna, fångstglädfyllda fisketurer, även om sådana finns med, utan än mer om vårt ansvar att delta i kampen mot de intressen som hotar hela vår ekomiljö.

Boken är till del baserad på krönikor införda i NSD – Norrlandska Socialdemokraten – under åren 1991–1992. Men utöver dessa berättar han också om naturupplevelser under fisketurer till sjöar och älvar på Nordkalotten, till Kaitum, till Råstojaure och till Alaska, och inte minst till sin närmaste pärla, forsarna och selen i Råneälv, som han tillsammans med några andra kämpar lyckades rädda från utbyggnad efter tio års hård kamp mot penninghungrande bolag och myndigheter och ibland oförstående och hätska angrepp från delar av ortsbefolkningen.

Kanske någon tycker att det är svårt att hitta "den röda tråden" i Gunnar Westrins senaste bok – den skiljer sig
forts på nästa sida

Bokbiten

forts från föreg sida

ganska mycket från traditionella fiskeböcker, som till gränsen av monotoni berättar om vakande harr och öring, om rusande, hoppande fiskar och tjutande rullar. Men "den röda tråden" finns där, i allvaret och i den starka, uppriktiga oron för våra hotade vatten och vår hotade miljö tillsammans med förhoppningen att vi alla kan bidra till att rädda våra ännu orörda marker och vildvatten.

Det finns en tyngd och ett allvar i Gunnar Westrins senaste bok, men ett allvar som oftast lysas upp av glädjen att ännu kunna hitta några fulländade pärlor, vatten att lägga ut flugan

över vakande fisk medan solen kastar sitt gyllene midnattssken över den brusande älven eller spegelblanka sjön.

Boken är illustrerad med svartvita foton av fångster, vänner och vatten från skilda turer på Nordkalotten och med teckningar och bindbeskrivningar av fångstbara flugor i dessa vatten. Slutligen finns en detaljerad adresslista till turistbyråer i Norrbottens län, dit fiskehungriga bröder och systrar kan vända sig för information.

Gunnar Westrin tilldelades 1992 års Hans Lidman stipendium.

Jan Sekander

Bokbiten

Böcker till Bokbiten skall inte sändas till FiN:s redaktion utan direkt till redaktören för Bokbiten, Jan Sekander, Pl 2252 Esseboda, S-280 70 Lönsboda. Önskar Du skriva en recension av någon bok Du har läst, så sänd inte in den utan att först ha talat med Jan. Risken är annars att Du gör ett onödigt arbete. Någon annan kan redan vara vidtalad att anmäla samma bok. Du når Jan Sekander på telefon 0479-510 14 – kvällstid.

Ännu en storöring från Emån

Emån har sedan 1930 innehaft världsrekordet för flugfångad havsöring. Söndagen den 11 oktober lämnade Emån återigen ifrån sig en av sina jätteöringar. Det var stockholmaren Petter Larsson som efter 20 minuters hård kamp kunde landa en magnifik öringhanne, 102 cm lång och hela 14,0 kilo tung. Världsrekordet var i fara, men klarade sig med två hektos marginal.

Fjällprovsanalyser gjorda av Sötvattenslaboratoriet visade att havsöringen endast var en 4+ fisk, dvs den var endast fyra år plus en sommar gammal, och att den ej lekt tidigare. Denna havsöring uppvisade alltså prov på en sensationellt hög tillväxt på mycket kort tid.

Mikael Frödin
Foto: Anders Liljegren

Carbo Cane Flugspön – från Skandinavians Sportfiskecenter

Efterfrågan på våra *Carbo Cane flugspön* bara växer och växer. Allt fler flugfiskare har upptäckt att kombinationen splitcane och grafit ger ett flugspö som uppfyller alla de krav som det nordiska flugfisket kräver. Ett spö som inte bara kastar suveränt vid traditionella "overhead" kast, utan också roll- och switch kastar med precision utöver det vanliga. 1990 försågs dessa spön med en specialtillverkad topp- och mellandel i den då nya T800 fibern. Vi lyckades då ytterligare förbättra spöets egenskaper, och kan idag inte erbjuda ett mer avancerat spö för den erfarne flugfiskaren. (*Carbo Cane – nytt namn på dessa spön från och med 1993, då vi även satsar på den internationella marknaden*).

Carbo Cane	8'	#3-5	2 delar	Pris: 2500:-
Carbo Cane	9'	#4-6	3 delar	Pris: 3100:-
Carbo Cane	9'6"	#4-6	3 delar	Pris: 3100:-
Carbo Cane	10'	#4-6	3 delar	Pris: 3100:-
Carbo Cane	11'	#7-8	3 delar	Pris: 4000:-
Carbo Cane	15'	#10-12	3 delar	Pris: 4100:-
CC Travel Pack	10'-9'-7'7"	#4-6	6 delar + 2 handtag	Pris: 3800:-

Ny postorderkatalog: Vi har lovat den länge nu, men snart är den klar – vår nya postorderkatalog! I den hittar du allt för flugfiskaren: Spön, rullar, linor, tafsmaterial, flugbindning, flugaskar, neoprenvadare med mera. Även kraftigt utökat sortiment vad det gäller spöbygge: **Seymo, Wayland, Perfection, Struble, Greys of Alnwick** och mycket annat. Katalogen får du genom att sätta in 30:- på postgiro 444 63 59 – 4 eller skicka samma belopp i frimärken. De kunder som beställt katalogen under året behöver inte göra detta.

Specialerbjudande: Stövellösa Cyclone Neoprenvadare – 495:- (Ordinarie pris: 699:-)!!

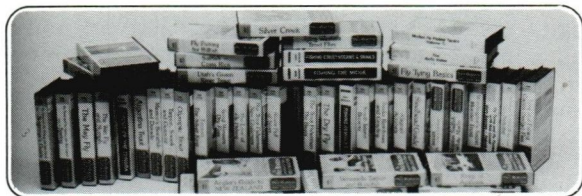

SKANDINAVIENS SPORTFISKECENTER AB

Strömsnäsbruk 0433-215 25 – Växjö 0470-145 99 – Helsingborg 042-14 67 76

Flugfiskefilmer på Video

Fler än 50 titlar på lager med årets nyheter bl.a. laxflugfiske i Ryssland.

Filmerna är ej till uthyrning. Prislägen från 199 - 285:-
Promotion film med sekvenser och beställningsnummer från alla titlar finns för endast 75:-

Videokatalog och filmer finns hos din återförsäljare !

Fråga också efter nya Loop Salmon och Seatrout, Loop Trout Graphite och Loop 15 och 20 - nya flugrullar som redan rönt stor uppmärksamhet över hela världen. Sage nya SP GIV spön, Loop HM spöserie mm mm

fullsortimentsbutik Loop/Sage

James Scott AirDry neoprenevadare

har ett unikt ventilerande luftkanalsystem !

Fakta

Tjocklek - 4mm + 2mm
luftspalter som minskar kontakt-
ytan mellan neoprene och
kropp med ca 30 %

Hängslen - breda, integrerade i
byxorna

Färg - forest green

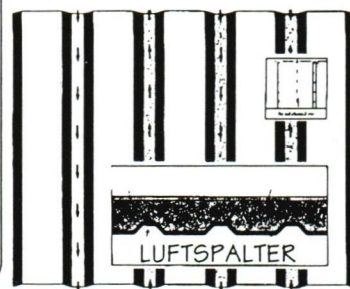
Fodrad Stövel

Storlekar US stövel 8-13

Ca pris 3390 :-

Strumpmodell

Ca pris 1995 :-

AirDry kombinerar neoprenevadarnas flexibilitet och förmåga att isolera mot kyla med ett nytt unikt luftkanalsystem som tar bort den vanliga "sommar -neoprene - svett - känslan", äntligen !

LOOP
TACKLE DESIGN

Box 195, 184 22 Åkersberga, Sverige, Tel (0)8 540-680 00, Fax (0)8 540-686 29

När laxen nymfar

forts från sid 38

undantaget är hösten när den hugger på allt som hotar dess revir. När vi talar om nymfer är det naturligtvis i första hand små storlekar som är aktuella. Men de bör bindas på laxkrok eller relativt hårdhärdad nymfkrok med grov tråd. Lämpliga storlekar föreställer jag mig vara 10–14 med laxkrokmått mätt. Själva mönstret bör vara impressionistiskt – alltså något som snarare ger intryck av liv utan att vara detaljrikt. Det finns ett otal mönster av denna typ. De flesta med ganska grov hårdubbing i kroppen, exempelvis haröredubbing. Hackel och vingtäckare tror jag är ganska överflödiga, men flugan får ett trevligare utseende och fiskar absolut inte sämre.

Många har för sig att laxfiske kräver en grov tafs på 0,40–0,45 mm och att laxen inte är det minsta tafsskygg. Det är fel. Laxen reagerar ibland negativt på allt onaturligt som rör sig i

dess närhet, inklusive tafsens. Nu begränsas valmöjligheterna vad gäller tafsgrovleken i viss mån av storlek och typ av fluga. Men grundprincipen är att ha en relativt lång tafsspets och så tunn som krokvalet medger. I fråga om nymffiske är 0,25 ett maximum enligt min uppfattning. Låter man fisken gå på spöt, vilket man skall göra, är faran för tafsbrott liten. Försök att slita av en tafs med en spets på 0,20 endast med hjälp av spöt. Spöt knäcks sannolikt innan tafsens brister. Förvisso står inte en tunn tafs emot yttre påverkan från exempelvis stenar lika bra, men risken att den skall skavas av är ändå liten. Alternativet är oftast att inte få någon fisk alls.

Öppna sinnen

Jag hävdar inte att jag har stor erfarenhet av fiske med nymf efter lax.

Vem har det? Men det jag upplevt under denna korta nymfperiod har gjort mig övertygad om att under de rätta betingelserna är en liten nymf på en relativt tunn och lång tafs ett nog så gott vapen som varje annan metod. Det krävs inga djupare analyser för att förstå det. Det är bara att titta på hur laxen betar sig. Dessutom är detta fiske ännu roligare och intressantare.

Vad är då lärdomen i detta? Jo, strunt i dogmerna och följ inte slaviskt vad vissa lärde skriver. Vanligen fiskar de på nystigen lax och det kräver ofta ingen finess. Fiska efter eget huvud, iakttag, dra egna slutsatser – och agera därefter. Kort sagt, fiska med öppna sinnen. Hjälpa på vägen kan man få genom att läsa Lee Wulffs *The Atlantic Salmon*, Sir Herbert Maxwells *Salmon and Sea Trout* och Hewitts *Secrets of the Salmon*, eller ännu hellre, *A Trout and Salmon Fisherman for 75 years*.

Nytt från Sverige

forts från sid 14

bäckar och åar för att bevattna sina åkrar är märkligt, om man betänker att en lax- och havsöringsbäck/å producerar vilda utvandringsfärdiga ungar värda 100 000–200 000 kr/hektar och bondens åker ger en vinst på cirka 3 000 kr/hektar och år!

Trots att arbetet med att åter låta laxen och havsöringen leka fritt i Hallands vattendrag har god fart, är problemen många. Arbeta pågår för fullt

med att förenkla den krångliga fiskelagstiftningen samt att begränsa allmänhetens redskapsinnehav i havet. Det innebär att man kanske skulle kunna få bort eller i alla fall minska det "svarta yrkesfiske" som går under täcknamnet husbehovsfiske. Kan man komma tillrätta med detta, som är det kanske största hotet mot våra lax- och havsöringsstammar, så är mycket vunnet.

Så här såg det ut i många åar och bäckar längs Västkusten förra sommaren. Foto: Brodde Almer.

"Kycklingfesten"

forts från sid 13

pan då och då under fisket och vässa krokspetsen vid behov. En populär kroktyp är stora Partridge John Holden Aberdeen i storlek 5/0 och 6/0. Till tandemflugor använder jag nummer 6/0 fram och en mindre krok i nummer 3/0 eller 2/0 bak. Jag binder ibland också mina gäddflugor så att de fiskar med krokspetsarna vända uppåt. Man kan balansera det med materialet man binder in, och metoden bidrar till att undvika bottennapp, då man fiskar i grunda vatten.

Holland är ett tätbefolkat land. Genom att vidga vårt fiske också till icke laxartad fisk, får vi ökade tillfällen att fiska med fluga. Även om ni i Skandinavien har utomordentligt rika tillfällen att fiska med fluga – sett med holländska ögon – så är också hos er vissa områden mycket tätbefolkade. Bor man i en storstad kan det också vara långt till bra vildvatten med öring, harr och lax. Men då glömmar man lätt att "vildvatten" är ett relativt begrepp. Ofta har man sådana nästan inpå husknuten, men de innehåller helt andra – men väl så vilda fiskar.

Så bjud dig själv på "kycklingfest" när det blir vår och sommar igen!

FENDER IM6

7,4 FOT #2-3	695 kr
9 FOT #5-6	(5 del) 790 kr
9,6 FOT #6-7	750 kr
11 FOT #7-8	825 kr
15 FOT #10-12	925 kr

100% IM6 grafit, korkhandtag, rullfäste i trä, snakeringar, 15 fot med keramiska ringar, levereras med tygfodral.

10 dagars full bytesrätt, 2 års garanti mot fabrikationsfel.

Flugspöna sänds mot postförskott, postens avgifter tillkommer.

JSK Import & Trading Hb

Slåsta, Odensala
195 92 Märsta
Ordertelefon 08-59 14 30 31, 59 14 33 15
Orderfax 08-59 14 30 29
(Även kvällar)

SELECTAFLY TROUT SELECTION

60 olika flugor för regnbåge: Våtflugor, torrflugor, nymfer, streamers, dog nobbler, muddler etc. Levereras i en plastask 4 1/2" x 4 1/2" av hög kvalitet.

SELECTAFLY flugkatalog med över 500 flugor i färg medföljer.

Pris SEK 185. Portofritt vid förskottsbet över Sv postgiro 548053-8 SELECTAFLY eller VISA, American Express kreditkort.

"Pengar tillbaka garanti". Köparen svarar för ev moms.

Ordertel: 00944-244 810 271.

Fax: 00944-244 815 225

SELECTAFLY, DEESIDE

CLWYD, CH5 4RY, STORBRITANNIEN

HUSKY-TOURS

Wiener Str. 42 Telefon: (00 43-22 52) 5 46 17
A-2514 Traiskirchen Telefax: (00 43-22 52) 5 42 82

FISHING TOURS

ALASKA

Direct flight Frankfurt-Anchorage - Frankfurt.
Ticket only!

Low season: DEM 2.455,-
High season: DEM 2.655,-
Every following week: DEM 45,-

COLA PENINSULA

Salmon fishing: 7 days from and to St Petersburg.
DEM 3.500,- all included

SIBIRIA

Taimen
on the Lena and Jenissej
11 days from and to Frankfurt all included even float trip
from DEM 3.600,- and upwards

Please make your inquiries in English or German to:

Husky Tours
Wiener Str. 42,
A-2514 Traiskirchen,
Austria.

Tel (+43) 22 52 - 5 46 17
Fax (+43) 22 52 - 5 42 82

Inbundna årgångar av FiN

Vi erbjuder alla våra läsare att få sina äldre lösennummer av FiN inbundna hos vår bokbindare. Priset är SEK 150:- per årgång + porto, om Du sänder in minst 10 årgångar på samma gång.

Ta kontakt med - eller sänd Dina tidskrifter direkt till:

Pålssons Bokbinderi
Box 193
260 33 Påarp
Tel 042-22 81 53

FLUGBINDARE RONNIE ERIKSSON

Lax, Öring, Harr och Regnbågsflugor.
NYHETER: Guldhövdade-Doublelegs och Vädda nattsländepuppor.
Flugbindningsmatr, m, m
Katalog med provfluga 20-
Rabov 18 816 30 Ockelbo
Tel: 0297-40109, 41791

Var med och tävla

I FiN:s monter på Sollentunamässan kan Du erhålla ett tävlingsformulär. Du svarar på några frågor, skriver några ord om: Varför Du flugfiskar, Varför Du vill börja flugfiska eller något annat om flugfiskets hemlighet och spänning samt fyller i Ditt namn och adress på formuläret. Lämna in detta i vår monter senast 3 tim före stängningsdags varje dag så är Du med i den dagens prisutdelning som förrättas av Bengt Öste. Priser: utrustning från våra ledande annonsörer, fribiljetter till mässan samt prenumerationer på FiN år 1993.

"Classic" "Salmonflies"

Sven Olov Hårds Laxflugor

- Specialitet - Klassiska fulldressade flugor mönsteräkta på gammal krok

Adress
Skyttestigen 5 D
S-80336 GÄVLE

Telefon
026-11 1757

Postgiro
424 0625-6

Nordens enda FLUGFISKEUNIVERSITET!

För Dig som vill utveckla Ditt flugfiske - en veckas intensiv instruktion i modernt, avancerat flugfiske i fiskerika torrflugevatten i norr. Dina lärare blir Lennart Bergqvist, Kenneth Boström, Dick Riberg och Bengt Öste. Kursen omfattar

KASTTEKNIK: överhandskast, backkast, forehandkast, roll- och switckast, mendning, reach cast, fallskärmskast, kurvkast, smal och vid linbåge, utnyttjande av vindförhållande.

PRESENTATION: torrfluga i ström, torrfluga i stilla vatten, dagsländenymfer i ström, nattsländor i ström och stilla vatten,

nattsländepuppor i ström och stilla vatten, streamer- och midgefiske.

RÖRELSEMÖNSTER: dagsländenymfer - krypande, grävande, krälände, simmande - flicksländor, baggar, märör, bäcksländor, nattsländepuppor, nattsländelarver, husmaskar.

ENTOMOLOGI: dagsländor, nattsländor, bäcksländor, vattenlevande insekter, flick- och trollsländor, myror, gräshoppor, sävsländor, myggor. Fångstredskap, insektsfoto, bevarande, insektsfångst och arbetsstämning.

FLUGBINDNING: Insekterna och deras imitationer, traditionell bindteknik, modern bindteknik, specialknep, materialval, verktyg.

VÄDNING: vadarstövlar, vadarbyxor, vadning i stilla vatten, strömvadning, va-

darstavar, praktisk vadning, olycksförebyggande.

FISKESTRATEGI: läsa vatten, teori och praktik, flugans placering i förhållande till fisken.

REDSKAPEN: spön och spömaterial, rullar, linor, backing, tafsar, knutar, flugaskar, hävar, klädsel, västar, övriga tillbehör.

SPÖBYGGNAD: Splitcane från stock, montering, handtag, rullfästen, holkar, lackning, impregnering, spövärd.

Tid för kursen: ank. fred em 2 juli och avsl. fred kväll 9 juli 1993. Pris SEK 2 100, tillkommer inkvartering i hytte ca 75 NOK per person, självhushåll.

Anmälan senast 30 april till Anne-Marie Skarp, tel. 0476-160 90, som också ger närmare information.

BEGRÄNSAT ANTAL DELTAGARE - ANMÄL ER SNARAST!

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med SEK 30:- per rad. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinn-jett.

Annonser, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyrftas endast emot av FiN prenumeranter såsom betalda radannonser.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 343 34 Älmhult, fax 0476-160 64. Uppge namn o fullst adress!

Säljes: Preben Torp Jacobsen, Torrflygefiske, 1967. Snyggt ex men skyddsomslaget saknas, pris 325:- inkl frakt. Ralph, tel (S) 0320-103 18.

Säljes: Laxcanespön, några oanvända tex Coquet, A H E Wood, Wye, Connoisseur. Laxrullar Perfect, Bogdan och Fin Nor. Jonas, tel (S) 0500-41 13 18.

Säljes: Loomis flugspö 16' #11-12 lite använt pris 2 000:-. Staffan, tel (S) 0952-202 05 efter kl 18.00.

Säljes: Hardy Favorit 14', nytt 2 000:-. Hardy De Luxe 10' #7-8. Nyskick 1 600:-. Hardy Sunbeam 9/10 + extra spole 500:-. Berny, tel (S) 031-93 62 55.

Säljes: Hardy Favourite 15' #10-11, kr 3 000 evt byttes i Sage 11,3'. Orvis Steelhead 10' m/30 cm endebutt #8-9, kr 3 000. G Loomis, 10' #6-7, kr 3 000. Alla stenger er som nye. Sverre, tel (N) 073 234 91.

Säljes: Flugspö: Diwa Greenheart fly 10,3' #7-9. Rulle: Black Shadow Grilse #7-10 m extra spole. Linor: Longbelly flyt #8, super fast sink #7. Pris 2 000:-. Tel (S) 0155-21 15 70.

Säljes: FiN kompl årg 84-90. Seppo, tel (S) 08-53 18 08 43.

Säljes: Sharpe's Eighty-five #5-6. Pandion 8' #4-5 m 2 toppar o tub. Rulle: System 2, 4-5 L. Janne, tel (S) 0930-215 12.

Säljes: RST M3 10' #4-5 nytt. Bo Vessman-byggda-spön 9' #5-6, 8,5' #4-5, Sage 9' #4-5, Hardy Sovereign 9' #6-7. Bra pris vid snabb affär p g r utlandsresa. Torbjörn, tel (S) 018-40 34 74.

Köpes: Fiske i Norr av Gunnar Westrin. Säljes Flugrulle Ryobi 255 MGS 200:-. Lars-Åke, tel (S) 0122-301 10, 010-267 17 67.

Säljes: Impr Cane Sharpe 14' 2 toppe. Hardy Perfect ca 1930 Mark II m orig futorial + snöre/backing. Hørg. lakssnelle + snöre/backing. Total pris 6 000 NKR. Tel (N) 02 90 02 96.

Säljes: Sage graf II 14' #9 1 800:- nyskick. Loop 3 W med div tillbehör 2 000:- nyskick. Bertil, tel (S) 08-778 47 44.

Säljes: Powell Sca 9,6' #3-4-5, nytt 1 500:-. Powell Sca 9' #4-5, nytt 1 450:-. Strömslåndan ex 9' #6-7, nytt 1 100:-. Thomas, tel (S) 0243-377 06.

Säljes: Sage 596 RPL GIII 9,6' #5-6. Mycket gott skick. Anv 10 ggr 2 100:- inkl alutub. Stefan, tel (S) 08-649 68 05.

Säljes: Orvis Spey 15' men org alutub. Nytt handtag typ "Bruce & Walker" m slidering och en lyxbutt, 2 500:-. Werner, tel (S) 040-49 59 42.

Säljes: Flugspö, Powell IM6 Silver creek 8,3' #4-5, hembyggt i fint skick 850 kr. Flugrulle Hardy featherweight kl 4-5, mycket fint skick 550 kr. Säljes el bytes mot spö lina 6-7, 7-8 el 8-9. Loomis IMX, Sage G2-3 el Powell IM6. Lasse, tel (S) 08-759 58 85.

Säljes: Flugspö Orvis impr Limestone Spec 8,5'-4,5' OZ nr 6, m två numrerade toppar. Ej använt, helt nyskick inköpt 1981. Tel kväll (S) 0644-400 40.

Säljes: FiN nr 1-85 - 3-92. Fiskejourn nr 1-74 (årg 1) - nr 3-92. Sv Fiske nr 5-68 - nr 12-70. Säljes till högstbj. Tel (S) 0303-132 57.

Säljes: Sportfiskeböcker: Färnström: Öring, inb m skyddsomslag, Dunkrok o blänke. Grey: Fiske med fluga 300:-. Qrister, tel (S) 0303-552 35.

Säljes: Jag delar gärna mitt beredda rävskind 200 kr. Mönster att binda i FiN 1-92 sid 16. Lars Lindqvist, tel (S) 0371-318 71.

Säljes: Flytring 875 kr. Lars, tel (S) 0322-331 09.

Säljes: Fage GIII 596 RPL#5 + tub 2 200 kr. Rulle: System Two 5-6 + extra spole 800 kr. Linor: AirCel Ultra 2 Mastery WF5 och Cortland DT5 450 kr för båda. Paketpris 3 250 kr. Danner Wading shoes, mycket fina stl 10 anv 1 gång 400 kr. Fredrik Seydlitz, Ulrike-dalsv 6, F:302, 224 58 Lund, tel (S) 046-14 23 18.

Säljes: G-Loomis 15' #10-11 m cordsra container. Abel nr 4 + ex spole, backing på begge spoler. Del snöre medföljer. Svein, tel (N) 06-90 21 52.

Säljes: Napp & Nytt 1948, 51-92. FJ 1974-89 (ej 74:4, 9-12, 75:1). Årsb FJ 1978-88. Sv Fiske/Sportf 1965-81 kompl. Årsb FISKE 1961-75. FiN 1983-90 & 92 kompl. Record 2000 lagerkopp m rub sten, Pebeco 777A, Record 600, allt i gott skick. Tidskr: Anbud av resp nr i sin helhet har företrädare. Svar till M Johansson, Box 40, 375 00 Mörrum.

Säljes: St Croix Legend 9' #8-9, nyskick end 1 200:-. Royal Coachman 15' #10-12 trä-rullfäste etc ngt kortad topp för värfisket end 1 100:-. Tel (S) 08-39 40 87.

Säljes: Sage 16' #11-12. Sage 14' #9-10. Splitecane 13' #9. The Executive By Constable of Bromley England. Janne, tel (S) 0471-430 55.

Säljes: Hardy Wye 12,6' nr H 3666 Hardy Perfect 3 1/2' ca 1925. Säljes endast tillsammans. Janne, tel (S) 0471-430 55.

Säljes: Nya Fisher GT40-4-delte m alutub, 9,7' #7-8 m WF8F 2 850:-, 10' #6-7 m snöre 2 740:-, 8,6' #5-6 2 580:-, brukt. Hardy Smuggler d L 8,2' #5-6 m snelle to ex sp, snöre 1950:-. Knut, tel (N) 09-14 43 73.

Säljes: Splitcane 12' spliced #8-9 tätbindat byggt 1991. Bruce & Walker Expert 15' #9-11. T800 9,6' #5-7. Lamiglas LHS 9' #6-7. Hardy Perfect 3 3/4' nyskick i org kartong. Record Standard o Doublé. Ulf, tel (S) 042-928 96.

Säljes: 2 st splitcanespön m eleganta klingor. 10,5' Sharpe Aberdeen 2 del. 14' Fosters Perfect 3 del 2 500:-. Tel (S) 060-50 03 25.

Säljes: Bruce & Walker Hexagrapt Bruce 12' #9 inkl två linor (B&W) 3 000 kr. Anv ett fåtal gånger. Tel (S) 031-50 70 44, 84 94 13.

Säljes: Flugspö Loomis GF905 9' #5-6. Made in USA 600 kr. Daimuru GF902 9' #4-5 500 kr. Allt i mycket bra skick. Christer Jansson, tel (S) 021-18 99 13.

Säljes: Orvis Spring Creek 9,3' #5 1 200 kr. Fibatube Graphite 9,3' #4-5, nytt, 800 kr. Black Shadow 11' #6-8 600 kr. Kent, tel (S) 0455-142 13 efter kl 17.00.

Säljes: Fluglinor: Loop Hi-Sense WF7 flyt vit 150:-. Cortland 333HT WF6 Sink-tipp grön/brun 150:-. Masterline Challenge WF6 flyt gul, (Ny!) 165:-. Orvis WF6 snabbjunkande mörkgrön 150:-. Airflo ST7 intermediate 100:-. Samtl linor i absolut nyskick. Vid köp av alla pris disk. Per, tel (S) 040-91 90 89.

Säljes: Orvis HLS 9 1/2' #6 med alutub 2 000:-. Jouni, tel (S) 0922-120 67 e kl 17.00.

Köpes: Hardy smuggler de Luxe 9,5' #7. Ulf, tel (S) 0155-21 15 70.

Köpes: Loop 4. Mikael, tel (S) 019-36 40 88.

Köpes: Boken "Modern Fly Dressings for the Practical Anglers" av Poul Jørgensen samt "Laxfiske" av J Johansson. Laszlo, tel (S) 054-15 55 87.

Köpes: Splitecane-spö: mycket fint skick 8'-9' #4-6. Peter, tel (S) 054-18 42 38 kväll.

Nytt fra Norge

forts från sid 11

til fiskerne. Det vil helt sikkert oppstå lokale problemer og konflikter når man skal definere "oppgangshindrende høler", synkehastigheter etc, men som ansvarlige sportsfiskere må vi nå ta situasjonen på alvor, og selv sørge for å oppdatere oss etter kravene som etterhvert vil komme.

Er tjuvfiskerne på tilbaketog?

Vi har tidligere skrevet om det omfattende tjuvfisket etter laks som foregår langs deler av norskekysten. Børre Pettersen lovet oss i nr 3/92 at oppsynet skulle intensiviseres. Nå ser det ut til at opptrappingen allerede har fått sin virkning, i det det rapporteres om en merkbar nedgang i antall garnskadde laks i våre nordligere elver. Oversikten er ikke like god lenger sør, men denne spalten har ihvertfall mottatt brev som indikerer at situasjonen i Rogaland ikke er så ille som det kom til uttrykk i nr 4/92. Flere sportsfiskere som fisker regelmessig i disse elvene mener at vår beskrivelse av tilstanden var sterkt overdrevet, at tjuvfisket ikke er noe stort problem i dag, og at oppsynet slett ikke er så ineffektivt som antydnet. Vi tar kritikken til etterretning, men minner også om at denne spalten har små muligheter til å etterprøve de informasjonen vi mottar fra ulike kanter av landet, og som vi er helt avhengige av for å kunne bringe aktuelt og viktig stoff.

Vem tusan är Kalle..?

Varje dag har Anne-Marie Skarp och jag ett hundratals brev- och telefonkontakter med FiN:s läsare och medarbetare. Det är därför omöjligt för oss att efteråt i detalj minnas varje samtal eller brev – även om läsaren själv gör det.

Redaktionen får till exempel var och varannan vecka diabilder, flugor eller annat i neutrala kuvert endast bifogade med en liten lapp av ungefär följande lydelse:

Hej!

Här kommer grejorna som jag ringde om i höstas.

Hälsningar

Kalle

Ingen avsändare. Ingen adress. Inget telefonnummer. Ingen referens till vilken artikel bilderna eller flugorna hör... Vem tusan är Kalle? Eller Sven? Eller Pelle? Vem ringde mig i höstas? Det är hundratals medarbetare jag snackat med sedan dess...

Ibland kan avsändaren spåras med hjälp av poststämpeln, men oftast måste bilderna läggas undan i en plastback märkt "oidentifierbart" med förhoppning att "Kalle" ska höra av sig igen.

När Du beställer grejor från Anne-Marie eller sänder henne manus till Köp, sälj och byt, skriv då mycket tydligt – HELST PÅ MASKIN – och se till att alla uppgifter är med.

Detsamma gäller Dina kontakter med mig på redaktionen. Skriv namn, adress och telefonnummer. Märk dessutom SAMTLIGA medsända diabilder, askar med flugor, teckningar, kartor och manuskript, och skulle Du senare vilja komplettera en redan insänd artikel, så märk också det nya materialet med artikelns rubrik, Ditt eget namn och adress på nytt. Endast då kan jag ansvara för Ditt material och ge Din artikel full rättvisa i FiN.

Gunnar Johnson

Vildmarksmässan Familjeäventyret

Vill du:

Lura gammelgäddan?

Provcykla mountainbikes?

Se riktig vildmarksutrustning?

Se äventyrsfilmer? Bestiga K2?

Skjuta båge? Provskjuta jaktvapen?

Se och prova fiskenyheterna?

Vaska guld? Göra en eskimåsväng?

Se SM för konservatorer?

Se jakthundsuppvisningar? Kasta yxa?

Träffa flugfiskeprofiler?

Få tips om semesteräventyr?

16–18 april 1993

Fredag 11.00–21.00 Lör- och söndag 9.00–17.00

**Vuxna 70:-, under 18 år 35:-,
under 7 år fritt i vuxens sällskap**

Vildmarksafton fredag den 16 april

Efter kl 17.00 på fredagen betalar du endast 40:- resp 20:-. Vi lovar dig mängder av aktiviteter, uppvisningar, prova-på-aktiviteter med bl a flugfisketema och tävlingar för hela familjen. Du kan också äta gott till happy-hour-priser – vad sägs tex om nygrillat vildsvin?

SOLLENTUNA MÄSSAN

**i samarbete med Friluftsrådet, Svenska Jägarförbundet,
Stockholms Läns Jaktvårdsförening och Sportfiskarna**

Tel 08-92 59 00. Tel under mässtid 08-92 91 13.

Med bil E4 norrut ca 8 km, avfart Sollentuna C. 16 min med pendeltåg
från Stockholm C till Sollentuna Station

FLYGBUSSARNA från Cityterminalen, gate 24, varje kvart under mässtid 30:-/person

Her ses tydeligt forskellen i facon på de "naturlige" og de klippede fjer. De viste fluer har alle fået tyndet vingerne.

Moderna klassiska laxflugor II: *Slimline tippet-vinger og andre modeller*

Text & flugor: Steen Larsen

Foto: Björn Thomsen & Steen Larsen

I FiN nr 5/6-92 beskrev jeg nogle tricks til at lette indbindingen af vinger på laksefluer. Her fortsætter artiklen med måder at "snyde på", når det gælder binding af laksefluer med hele vingefjer og mallard.

En anden type vingeproblemer opstår, når man vil binde klassikere med hele fjervinger som f.eks. Durham-serien, Lady Amherst og fluer med hele papegøjefjer eller lignende som vinger.

Udvælger man fjer, som har den rette længde, passer faconen kun sjældent. Guldfasan-tippetfjerene er

for brede og Amherst-tippetfjerene nærmest trompetformede. Papegøjefjer er bladformede i bunden, og ingen af dem passer til den vingeform, som vi ofte ønsker. I Poul Jørgensens glimrende bog, "Salmon Flies", giver han en måde at løse det på med tippet på ganske små fluer. Min facon løser det derimod for alle typer fjer, så længe der er en anden fjer, der dækker over det nederste stykke af vingen, hvilket jo er tilfældet på langt de fleste fluer med hele fjervinger. På en Durham Ranger kan der klippes i begge lag tippet, for i

bunden dækkes de af Jungle Cock fjer eller isfugl (kungsfiskare).

Med en lille saks klipper man præcist enkelte fjerstråler ud helt nede, hvor de sidder fast på hacklestammen. Tages f.eks. hver anden eller tredje fjerstråle ud, kan de restende fibre let giftes sammen igen – og yderligere er resultatet usynligt i spidsen af fjeren. Faktisk kan man også istedet yderst forsigtigt skære fibre over med en skalpel, så der ingen rest er tilbage, og på den måde er det næsten umuligt at se det. Dette giver en helt ny måde at trimme fjerens facon på,

og man kan klippe så langt ud til spidsen, som den næste fjer dækker. Har fjereren trompetfacon, klares det ved at fjerne fjerstråler nær spidsen. Tippetfjer gøres langstrakte ved at tynde fjerstråler ud hele vejen hen. Og bladformede fjer tyndes kraftigt i bunden. Selvfølgelig kan man også tynde mere i den ene side end i den anden, hvis man har lyst. Woodduck-fjer, som anvendes på siden af fluer som Dandy og Hale's Evening Star, kan også let omformes, og man slipper for forgæves at lede mange par igennem for at finde en vanskabt fugl.

Bind et hoved på med to tørn bindetråd

Der skal nok være fluebindere, som ryster på hovedet, når ordet 2-sekunders lim bliver nævnt – men så længe det ikke er lim, der holder fluen sammen til slut, og der ikke er nogen lim i vingen eller andre steder, synes jeg stadig, at det er fluebinding.

Vingedelene er ikke lette at holde styr på, når man binder f.eks. en Durham Ranger, og binder man en Gitana er det nærmest umuligt. Med hurtiglim bliver det lettere, og hele vingen incl cheeks, horn og topping kan faktisk bindes ned med bare et enkelt tørn bindetråd, selvom det faktisk er lettere at bruge en 3–4 stykker.

Fremgangsmåden er som følger: Vælg og tilpas alle de fornødne vinge-fjer. Bind derefter de 2 lange Jungle Cock fjer fast med et par omgange bindetråd. Kik på langs af fluen og juster, til de sidder lige. Tag så en ½ dråbe 2-sekunders lim på spidsen af en nål og lim delen af hacklestammen foran bindetråden fast til krogen. Når limen øjeblikket efter binder, kan bindetråden køres retur. Bruges der for meget lim, bliver fluen øjeblikkeligt ødelagt – der skal kun det til, som kræves for at holde vingen på plads, mens bindetråden lader andre materialer slippe ind under samme tørn.

På det bare krogskaftholdes så enten 1 eller 2 sæt tippetfjer på plads, og bindetråden tørnnes igen 2–3 gange rundt. De enkelte fjer justeres i forhold til hinanden og får så en ½ dråbe lim. På samme måde gøres med cheeks, horns og topping. Og til sidst afsluttes med et mikroskopisk hoved.

Vinge-vending/vinger i nye kurver

Mallard:

Er der noget, som alle laksefluebinde-
forts på næste side

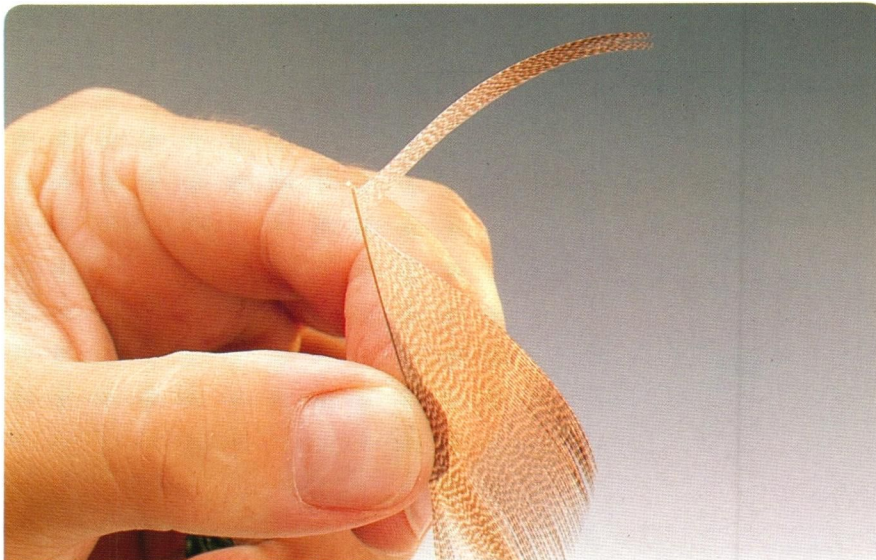
Med en saks klipper man de enkelte fjerstråler ud nær ved roden, en skalpel kan også anvendes.

En ½ dråbe lim smøres på hacklestammen lige foran bindetråden – bedst gøres det med spidsen af en nål, men de forsigtige kan anvende limflasken direkte.

Når tråden er returneret, sættes det næste materiale på, og proceduren gentages.

Når man trækker fibrene den modsatte vej, gifter de sig sammen i en ny kurve.

Mallarden skal ved roden folde som en persienne og sidde oven på den giftede vinge – ikke uden på den.

Når den nykurvede vingestrip bliver bundet på, vender vingespidserne nedad.

forts från föreg sida

re med sikkerhed er enige om, så er det, at den person, der en gang for længe siden fandt på, at der skulle et "tag" Mallard over vingen, burde forvises fra de himmelske fiskestrømme og ned til et varmere sted.

Næsten på en hver måde udmærker Mallard sig ved at være et irriterende materiale; binder man store fluer, rækker det ikke i længden – til Spey-fluer, hvor vingespidserne vender nedefter, giver det også problemer, og med mindre man binder ganske små fluer, så kurver Mallarden mærkeligt og buler ud midt på vingen.

Min løsning til at få Mallarden til at sidde ordentligt – eller i det mindste bedre – ser sådan ud:

Tag to ens Mallard-fjer og strip den ubrugelige side af med fingrene. Klip derefter den nederste halvdel af begge fjer, da det er den, der kurver mest. Mål en passende bredde og skil det fra. Træk det så mellem fingrene nedefter, således at fibrene presses til at skille sig fra hinanden og samtidig samles i en ny kurve nedefter, hvor de bliver. De to nykurvede strips klippes af og er så klar til at blive bundet på. Meningen er, at de skal bindes på de modsatte sider af hvad man plejer, d v s at venstre bliver til højre og modsat. På denne måde ligner den nykurvede Mallard den traditionelt bundne hvor de længste fibre sidder øverst oppe når den er bundet på.

Stripsene lægges mod hinanden og stilles på højkant oven på de giftede vinger på samme måde, som hvis de skulle giftes fast der (se afsnittet om lag på lag-vinger).

Ved at binde dem fast så tæt på deres egen stive vingestamme i bunden vil de folde som en persienne, hvilket forhindrer dem i at kurve udefter langs med vingen. Samtidig vil det naturlige pres fra toppingen få dem til at dække den øverste del af vingen.

Vending af hele vinger:

På samme måde, som man vender en tynd strip Mallard, er det muligt at vende hele vingebredden. Således kan vingespidsen istedet komme til at vende nedad uden at ændre vingens kurve. Dette er især anvendeligt på f.eks. Spey- og Deefluer.

Ingen af de viste fjer er taget fra truede fugle.

Gamla flugor fiskar bäst

Att gamla, slitna och lätt blekta flugor fiskar bäst är en gammal sanning. De rör sig bättre i vattnet och de nermattade färgerna gör dem kanske mer naturliga i fiskens ögon. Köpflugor är ju ofta väl överdressade och klara i färgerna – mer för att locka fiskaren till köp än fisken till hugg. När vi binder själva kan vi naturligtvis göra flugorna mer lättdressade, men hur får man dem att se lite extra luggslitna ut...?

För många år sedan fick jag tipset att bleka nybundna flugor i klo-

rin för att redan från början ge dem ett åldrat utseende. Idag är vi tillräckligt miljömedvetna för att inte använda klorin längre, men det finns ett annat och helt naturnära – om än något långsammare – sätt att nå samma resultat.

Vårsolen, som börjar komma tillbaka nu i februari och mars må-

nad, bleker faktiskt ganska bra om man hänger upp sina flugor i ett söderfönster och låter dem hänga där en tid. Häng flugorna över en vågrätt spänd tråd eller fäst dem direkt i gardinens baksida. Det ger dem det där rätta, lätt blekta utseendet.

Göran Cederberg

Besök FiN:s monter på Vildmarksmässan i Sollentuna, 16–18 april 1993.

Fredag kväll kommer Bengt Öste att föreläsa om flugfiske. Du får även tillfälle att ställa frågor till honom och ett svar kan Du räkna med från en mycket erfaren flugfiskare, som bekant.

Läs mer om aktiviteterna på sid 55 här i tidningen.

LAKSEFISKE OG ØRRETFISKE

på Stokkenes-sona i Eidselva på Nordfjordeid i Norge, frå 15. mai. Fin flugesone.

Her finst også stor laks og ørret. Ring eller skriv til Henrik Stokkenes, N-6770 Nordfjordeid, Norge. Tel.nr.: 057 602 00.

Velkomen til Stokkenes

Innehavare: Erik Sjöö

Välkommen till Hotell Laxen

genuin vårdshusmiljö vid Indalsleden.

Kurser · Konferenser · Middagar

3 km från Midlanda flygplats. Laxfiske – laxöring samt harr och även 18 håls golfbana. Äkta vildmarksnatur. Miljö ger stimulans – även för kurs & konferens.

Telefon: 060-57 06 23.

Telefax: 060-57 80 33.

Lundev. 5C, 860 33 Bergeforsen

Välkommen till NORDVÄRMLAND!

Ett suveränt harrfiske väntar på Dig i Klarälven, där även laxöringen nappar. Här finns också tillgång till "Put-and-Take"-fiske + ett 40-tal andra fiskevatten.

Billigt boende.

Sysslebäcks Fiske & Familjecamping

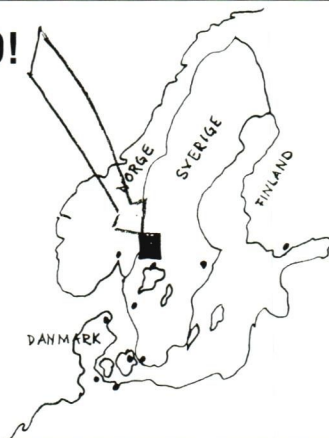
Sysslebäcks FVO 0564-103 52

Bokning o info:

SYSSLEBÄCKS TURISTBYRÅ

0564-103 73

Box 55, 680 60 SYSSLEBÄCK

Namsen - Midt-Norge
Fluefiske etter laks og ørret
ledig fra

16. august til 31. august -93.

Bertnem camp

v/Bjørnar Lysberg, 7864 Skogmo.

Telefon (N) 077-819 88

Orkla - Øvre Meldal

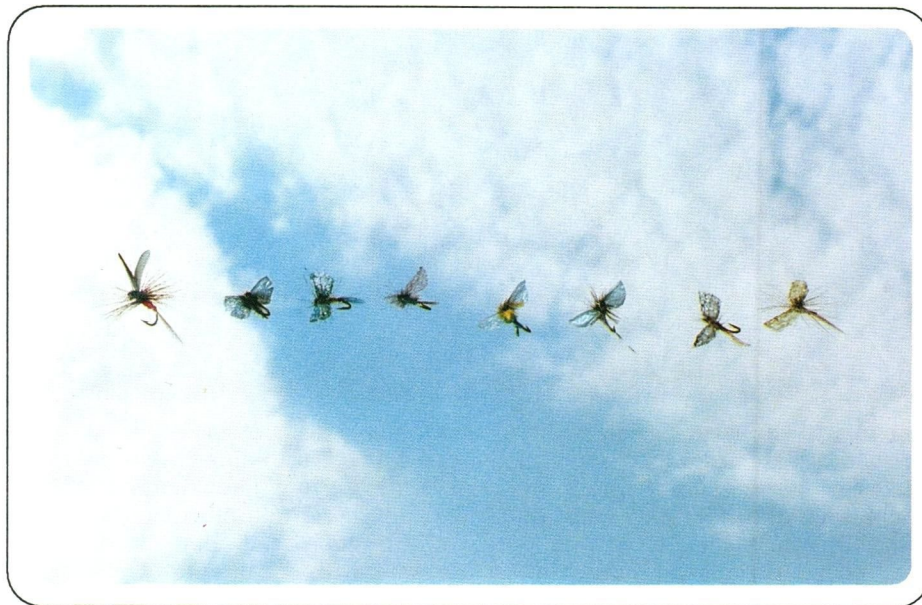
Topp fluevald – 2,2 km.

Høy fangststatistikk.

Ukeutleie. Bolig kan også leies.

Hänv (N) 09-26 02 15

Tankar på strandkanten

Metamorfos

Mättad av timmarnas fiske lade jag ner mitt spö vid strandkanten. Såg älvens jag – föränderligt. Ändå alltid detsamma. Solstrålar vinklades för var minut över åsens mörka rygg. Sländor glänste i nålvasst motljus – steg, sjönk, svävande över skymningsvattnet.

Bröllopsdans – livets början och slut. Det eviga kretsloppet. Att födas – leva – dö och åter födas.

Skimrande vingar
fragment av solen
i yra mot sommarhimmel.
Livsdans?
Dödsdans?
Tillvarons mening?

Förvandlingens stund
fullkomnad
av miljoner år.
Ögonblick av evighetens mysterier...

Foto: Bertil Ekholm-Erb

Flugfiske i Norden

Nr 1 febr 1993
Årgång 15

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA:
Anne-Marie Skarp, Violgatan 7,
343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90.
Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 570 20 Bodafors, tel
0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår
1993 SEK 270 i Skandinavien, SEK
340 i Europa och SEK 400 i övriga
världen. Vårt postgironummer är
10794-6.

Bank: Sparbanken Kronan 8169,
konto nr 713380278-0.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12-205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

FOREIGN MATTERS: Bertil Ekholm-Erb, Ridhusgatan 4, S-291 31 Kristianstad, phone: 044/12 26 28.
Fax 044/11 85 83.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA
SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR.
UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA
ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1992 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 1993 beräknas utkomma i apr.

PRESENTTIPS FRÅN FiN

FiNs Slips blå med vita sländor Kr 140:-

FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv Kr 20:-

FiNs Dekaler

gul (fästes utanpå spötub el bil) Kr 10:-

rund (fästes på insidan av rutan) Kr 10:-

FiNs Brevmärken

sign Gunnar Johnson Kr 15:-

1 ark om 20 märken Kr 40:-

FiNs emaljmarke "fastener" el nål Kr 35:-

Vykort

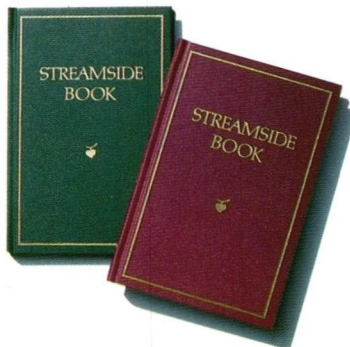
5 dubbla kort m kuvert Kr 20:-

(Öring av T Gustavsson)

9 olika motiv m kuvert Kr 25:-

(av G Johnson/A Forsling) Kr 40:-

ark om 16 flugor

FiN:s nya "STREAMSIDE BOOK", 11×17 centimeter och 112 sidor, går lätt ned i jackfickan. I denna fiskedagbok kan du göra egna, värdefulla noter: ringar: flugmönster, adresser, kartskisser och skriva små berättelser från dina fisketurer.

Pris: SEK 150:-

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVAT-

TEN av Boström/Bengtsson i fickformat

och skinnomslag 3:dje uppl Kr 170:-

FiNs Pärmor

vinröda m guldskriften Kr 40:-

"Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal

FiNs årgångar äldre/år Kr 200:-

2 årgångar, best samtidigt Kr 350:-

3 årgångar, dito Kr 475:-

FiNs årgångar äldre inbundna/år Kr 290:-

2 el fler, best samtidigt Kr 250:-

FiNs Självhäftande vykortsetiketter

20 st/förpackning Kr 25:-

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr Kr 40:-

Dubbelnummer gäller ej 1979-1981 Kr 60:-

Prenumerationer

FiN som gåva ber vi Kr 270:-

Er ringa vårt prenumerationskontor

Mörums alla Pooler

Poolförteckning och Kr 70:-

beskrivning av Domänverkets fiske i Mör-

rum FiN-pris

FiNs 10-års Index

en innehållsförteckning Kr 40:-

över samtliga nummer av FiN 1979-1988

m alfabetisk förteckning över förekom-

mande flugor, fiskevatten etc

FiNs dubbelprenumeration

får Du dels Kr 235:-

vanliga pren under året samt lite in på

nyåret får Du en inbunden årgång

Tillägg

Ang beställningar

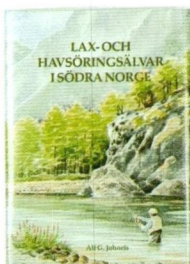
adresseras till: FLUGFISKE I

NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT. Varorna

sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du

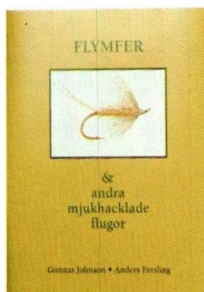
några frågor är Du välkommen att ringa på tel

0476-160 90 el fax 0476-160 64.

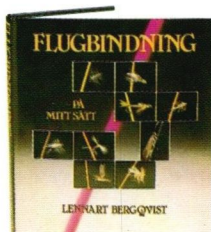
Alf G Johnels: "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge". Den självklara fiskeguiden för alla som fiskar lax i Norge. 198 lax- och havsöringsälvar från Oslo-området till Trondheimsfjorden redovisas i text och med översiktskartor.

Pris: SEK 220:-

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer". Denna bok på 128 sidor är ett vidarearbete med gamla mästare. De sista 16 sidorna utgörs av James E Leisenrings "Färg och materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Pris: SEK 162:-

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på Mitt Sätt". Den nya flugbindarboken, som redan har hunnit bli en klassiker. 350 färgbilder visar flugbindning - steg för steg.

Pris: SEK 380:-

Mastery

SCIENTIFIC ANGLERS

Världsnyhet!

Mastery-linorna finns i följande varianter:

Mastery flytande, WF 2-10F, 27 m. (30 m. fr.om. #7), mist green.

Mastery flytande, DT 2-8F, 27 m., mist green.

Mastery saltwater taper flytande, WF 2-13 F 30 light yellow. Utmärkt för fiske med t.ex. stora flugor.

Mastery Steelhead flytande, WF 6-10F 32, 32 m. optic orange. Utmärkt för laxfiske.

Mastery shooting line, 029", 30 m. optic orange.

Mastery tar fram det bästa hos varje flugfiskare!

Mastery fluglinor gör att fiskaren kommer längre än han anat!

Varför utveckla nya flytlinor trots extrem framgång med Ultra 2-linorna?

Undersökningar har visat att erfarna fiskare ständigt frågat efter linor som kastar längre utan extra ansträngning, men med exakt precision. Det är inte minst en stor fördel vid fiske t.ex. i de nya put and take vattnen som "växer upp" som svampar landet runt.

Tekniker vid Scientific Anglers har nu byggt de nya linorna med helt och hållet nya komponenter för att uppnå de enastående egenskaperna som ingen annan lina kan uppvisa.

1. Skjutförmåga. Första kasten du kastar med Mastery kommer du att bli förvånad – minst sagt. En nykomponerad ytfinish gör Mastery-seriens linor styvare, halare med hårdare finish än några andra linor. Detta åstadkoms genom ett ordnat polymer (AOP) och extra halt "smörjmedel". AOP ger en konstant inbyggd ytfinish och linan får dessutom en naturlig förmåga att snabbt bli rak, sedan den lämnat rullen. Den hala ytan är permanent varför inget linfett behövs – ytterligare en finess som ställer Mastery på toppen vid jämförelse med alla andra linor.

2. Hållbarhet. Hela uppbyggnaden av linorna och den nya ytfinishen gör dem extremt hållbara.

3. Tapering. Extrem skjutförmåga, utan ansträngning, kan utnyttjas med full linkontroll genom att taperingen fram och bak gjorts längre. "Klumpen" är även individuellt anpassad till respektive linvikt.

Nor[®]mark
Box 74, S-782 22 MALUNG, Tel. 0280-125 65 växel

PREDAB
493-01

01

